

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

-Σχολή Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

-Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων

-Διαπανεπιστημιακό Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών σπουδών
«Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

της φοιτήτριας *Θεοδωρίδου Αθηνάς Α.Μ.3033201605210*

Θέμα: Ζητήματα και προκλήσεις από τον νέο νόμο 4483/2017 για την Οικονομική Λειτουργία, τα έσοδα και την περιουσία των ΟΤΑ".

Επιβλέπων Διδάκτορας: Σαρηγιαννίδης Μιλτιάδης

Κόρινθος, Νοέμβριος 2017

-Faculty of Social and International Sciences

-Department of Political Science and International Relations

**- Master Program in {Interuniversity Interdepartmental Graduate Program
"Local and Regional Development and Administration"}**

**Bachelor's thesis *By the student* Theodoridou Athina
A.M.3033201605210**

Theme: Issues and Challenges of the New Law 4483/2017 on Economic Operation, Incomes and, Property of Local Authorities ".

Supervisor: Sarigiannidis Miltiadis

Korinthos, November 2017

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σύμφωνα με το άρθρο 102§§1 & 2 του ισχύοντος Συντάγματος της Ελλάδος, και σύμφωνα με όλα τα προϊσχύοντα Συντάγματα, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) χαίρουν οικονομικής αυτοτέλειας. Το κράτος είναι υποχρεωμένο να λαμβάνει όλα τα μέτρα που απαιτούνται για την εξασφάλιση της οικονομικής τους αυτοτέλειας καθώς και να τους ενισχύει οικονομικά, όταν τους μεταβιβάζει αρμοδιότητες.

Η παρούσα εργασία αποπειράται να παρουσιάσει τα ζητήματα και τις προκλήσεις του νέου νόμου 4483/2017 ως προς τα θέματα οικονομικής λειτουργίας, των εσόδων και περιουσίας των ΟΤΑ, καθώς και να αξιολογήσει τις ρυθμίσεις αυτές μέσω της συγκριτικής ανάλυσης του προϋπάρχοντος και του νέου θεσμικού πλαισίου.

Ως προς την οικονομική λειτουργία, ο νόμος προσπαθεί να επιλύσει, μεταξύ άλλων, θέματα της ορθής και έγκαιρης απεικόνισης οικονομικών στοιχείων των ΟΤΑ και της απρόσκοπτης ολοκλήρωσης των συγχρηματοδοτούμενων ευρωπαϊκών και εθνικών προγραμμάτων.

Από την ανάλυση των ρυθμίσεων του νόμου διαπιστώνονται οι ωφέλειες των πολιτών από τη θέσπιση μέτρων προς ανακούφισή τους από τα βάρη της οικονομικής κρίσης καθώς και οι ωφέλειες των ΟΤΑ από μέτρα προς ανακούφιση τους. Διαπιστώνονται όμως επίσης οι επιβαρύνσεις των προϋπολογισμών των ΟΤΑ, η επιβράβευση των ασυνεπών οφειλετών, η εξάρτηση της υλοποίησης του νόμου από μελλοντικές διοικητικές πράξεις, η για ακόμη μία φορά παράταση ισχυουσών προθεσμιών προς ολοκλήρωση διαδικασιών.

Σημαντικοί όροι: νόμος 4483/2017, Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οικονομική λειτουργία, έσοδα, περιουσία.

ABSTRACT

According to article 102§§1 & 2 of the current Constitution of Greece, but also according to all the previous Constitutions, the Local Authorities enjoy financial independence. The state is obliged to take all the necessary measures to secure its financial independence and financially support them when it delegates responsibilities.

This paper attempts to present the issues and challenges of the new Law 4483/2017 on the issues of economic operation, incomes and property of Local Authorities, as well as to evaluate these arrangements through a comparative analysis of the pre-existing and the new institutional framework.

In terms of economic function, the law seeks to solve, among others, issues of correct and timely depiction of economic elements of local authorities and the smooth completion of co-funded European and national programs.

From the analysis of the law, we see the benefits of the citizens from taking measures to relieve them from the burdens of the economic crisis as well as the benefits of the Local Authorities from measures to alleviate them. However, the burden on the budgets of OTAs, rewarding inconsistent debtors, dependence on the implementation of the law from future administrative acts, or once again extending existing deadlines for completion of procedures is also noted.

Important Terms: Law 4483/2017, Local Authorities, economic Operation, Incomes, property

Περιεχόμενα

Περίληψη

Abstract

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:

Εισαγωγή

1.1 Οριοθέτηση του θέματος

1.1.1. Λίγα λόγια για την Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα σελ. 1

1.1.2. Η γέννηση του νόμου 4483/2017 σελ. 2

1.2 Μεθοδολογία και δομή της εργασίας σελ. 3

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ:

Οικονομική λειτουργία ΟΤΑ

2.1 Εισαγωγή

2.2 Ζητήματα σχετικά με την ορθή και έγκαιρη απεικόνιση των οικονομικών στοιχείων σελ. 5

2.3 Προκλήσεις για τη βιωσιμότητα των συγχρηματοδοτούμενων ευρωπαϊκών και εθνικών προγραμμάτων σελ. 7

2.4 Διευκολύνσεις προς τους ΟΤΑ εξαιτίας της οικονομικής κρίσης σελ. 9

2.5 Αύξηση δαπανών ΟΤΑ σελ. 11

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ :

Έσοδα και περιουσία ΟΤΑ

3.1 Εισαγωγή σελ. 11

3.2 Τρόποι αύξησης των εσόδων ΟΤΑ σελ. 12

3.3 Θέματα διαχείρισης της περιουσίας ΟΤΑ σελ. 14

3.4 Διευκολύνσεις προς τους πολίτες εξαιτίας οικονομικής κρίσης σελ. 15

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ :

Αξιολόγηση των νέων ρυθμίσεων - Συγκριτική ανάλυση του προϋπάρχοντος και του νέου θεσμικού πλαισίου

4.1 Πλεονεκτήματα για τους πολίτες	
4.1.1. Φοροαπαλλαγές	σελ. 17
4.1.2 Διευκολύνσεις στις διαδικασίες καταβολής υποχρεώσεων	σελ. 19
4.2 Αρωγή προς τους ΟΤΑ	
4.2.1 Άρση των νομοθετικών αιτιών που οδηγούν στην απώλεια εσόδων	σελ. 20
4.2.2. Νέες διαδικασίες με στόχο την αύξηση εσόδων	σελ. 21
4.2.3. Νέοι κανόνες για την ευελιξία κα τη διευκόλυνση των διαδικασιών Πληρωμής	σελ. 23
4.3 Ωφέλειες για το Κράτος	σελ. 26
4.4 Δυσλειτουργίες και προσκόμματα	
4.4.1 Εξάρτηση της υλοποίησης των ρυθμίσεων από περαιτέρω διοικητικές πράξεις	σελ. 27
4.4.2. Απροθυμία για την εφαρμογή διατάξεων που επιφέρουν επιβάρυνση των προϋπολογισμών χωρίς μεταφορά πόρων	σελ. 28
4.4.3. Τάση επιβράβευσης του ασυνεπούς υπόχρεου, πολίτη και ΟΤΑ	σελ. 29

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ :

Συμπεράσματα – Προτάσεις

5.1.Συμπεράσματα	σελ. 30
5.2 Προτάσεις	σελ. 32

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	σελ. 34
---------------------	---------

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ	σελ. 38
--	---------

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	σελ. 39
------------------	---------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Οριοθέτηση του θέματος

1.1.1. Λίγα λόγια για την Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα

Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) αποτελούν τον πιο κοντινό στον πολίτη κρατικό θεσμό. Αντιμετωπίζουν και επιλύουν τα προβλήματα που συνδέονται με την καθημερινότητα των τοπικών κοινωνιών, με στόχο την στήριξη των κατοίκων τους, τη βελτίωση της κατάστασής τους και την πρόοδο. *(Ανδρονίκη Θεοτοκιάτου, Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, Διημερίδα «Ελεγκτικό Συνέδριο και Δήμοι: Διαφάνεια, Αποτελεσματικότητα», Αθήνα, 2016).*

Στην Ελλάδα, βάσει της τρέχουσας διοικητικής διαίρεσης, οποιοδήποτε σημείο της ελληνικής επικράτειας, εξαιρουμένου του Αγίου Όρους, υπάγεται ταυτόχρονα στη δικαιοδοσία δύο Ο.Τ.Α.: ενός πρωτοβάθμιου, που ονομάζεται Δήμος ή Κοινότητα, και ενός δευτεροβάθμιου, που ονομάζεται Περιφέρεια.

Η Κοινότητα είναι μια οργανωμένη ανθρώπινη συλλογικότητα που ξεπερνά το απλό άθροισμα των μελών της, επειδή ακριβώς είναι ικανή να συγκροτήσει ένα συνεκτικό συμβολικό σύμπαν, εντός του οποίου ενσωματώνονται οι άνθρωποι-μέλη της. Έχει τις βαθύτερες ρίζες της στην αρχαία Ελλάδα, αναζωογονείται και μπολιάζεται από τους δεσμούς της χριστιανικής πίστης και της ενοριακής οργάνωσης στα χρόνια της Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας και στηρίζει αποφασιστικά το γένος της Ρωμιοσύνης κατά τη διάρκεια της Οθωμανικής αυτοκρατορίας.

Κατά την περίοδο αυτή οι Κοινότητες των Ελλήνων διαδραμάτισαν έναν ιδιαίτερα σημαντικό, αποφασιστικό και σύνθετο οικονομικό, πολιτισμικό, νομικό και πολιτικό ρόλο για τη διατήρηση και την ανάπτυξη του ελληνισμού, αποτελώντας ένα είδος αποτελεσματικού αναχώματος και κοινωνικού μηχανισμού προάσπισης της εθνικής ταυτότητας του ελληνικού γένους της Ρωμιοσύνης.

Δύο από τα βασικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα των Κοινοτήτων είναι η αυτάρκεια και η αυτοδυναμία τους. Ασκούσαν δε ένα είδος πρωτογενούς εξουσίας, υποκαθιστώντας ως ένα βαθμό την κρατική εξουσία και συμβάλλοντας στην καλλιέργεια και διατήρηση της ελληνικής και χριστιανικής εθνικής ταυτότητας των Ρωμιών.

Εκτός από την αυτάρκεια και την αυτοδυναμία, η Κοινότητα χαρακτηρίζεται από τα εξής:

- Είναι γεωγραφικά οριοθετημένη

- Ασκήν κοινωνική πολιτική, καλλιέργεια της παιδείας και της μόρφωσης των μελών της
- Οργανώνεται και λειτουργεί με βάση προνομιακές παραχωρήσεις και έγγραφες ή και εθιμικές καταστατικές διατάξεις
- Η ηγεσία εκλέγεται ως επί το πλείστον δημοκρατικά
- Ευνοεί τη δημιουργία συντεχνιών, σιναφιών και συνεταιρισμών στους κόλπους της
- Αναπτύσσεται εντός της ισχυρό αίσθημα συλλογικής ταυτότητας, πολιτισμικής παράδοσης και ιστορικής μνήμης

(Απόσπασμα από το βιβλίο «Των Ελλήνων οι Κοινότητες – Νάουσα - Η Δημογεροντία», του Νικολάου Ιντζεσίλογου, καθηγητή κοινωνιολογίας του δικαίου Νομικής Σχολής ΑΠΘ, 2016)

1.1.2. Η γέννηση του νόμου 4483/2017

Η οικονομική κρίση των τελευταίων ετών έχει επαναφέρει το ζήτημα της δυναμικής ερμηνείας των κανόνων δικαίου, με στόχο την προσαρμογή τους στις μεταβαλλόμενες πραγματικές συνθήκες. *(Ανδρονίκη Θεοτοκάτου, Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, Διημερίδα «Ελεγκτικό Συνέδριο και Δήμοι: Διαφάνεια, Αποτελεσματικότητα», Αθήνα, 2016).*

Οι νόμοι σχετίζονται με τις συνθήκες κάθε κοινωνίας, διδάσκει ήδη από το 1748 ο Μοντεσκιέ στο σύγγραμμά του «το Πνεύμα των νόμων». Η εξελικτική θεωρία τοποθέτησε τη μεταβολή των νόμων στη χρονική της διάσταση και την τάση της προς αποτελεσματικότητα. Σε περιόδους κρίσεων, όπως μία βαθειά οικονομική κρίση, οι νομικοί κανόνες που δεν αποδείχθηκαν αποτελεσματικοί, θα χρειαστεί να τροποποιηθούν ή θα καταρρεύσουν, για να επιζήσουν εκείνοι που αντιστάθηκαν αποτελεσματικά στην κρίση. Ωστόσο, η προσαρμογή αυτή των νομικών κανόνων εξαρτάται από τη δομή ολόκληρου του συστήματος, στο οποίο είναι ενταγμένοι, και εδώ ανακύπτει η ανάγκη της πραξιολογικής, δυνατολογικής προσέγγισης. Όποια θεωρία περί δικαίου ακολουθήσει κάποιος, τα ρηθέντα του Αμερικάνου δικαστή και νομοθέτη Oliver Wendel Holmes, «η ζωή του δικαίου ήταν πάντα η εμπειρία» και «το δίκαιο είναι ένα πείραμα», αποδίδουν ένα καθοριστικό υπόβαθρο για τις προϋποθέσεις μεταβολής των νομικών κανόνων.

Η ανάγκη ύπαρξης ενός πολυνομοσχεδίου για τους ΟΤΑ που θα επιλύει ερμηνευτικά προβλήματα παλαιότερων διατάξεων, είχε ήδη φανεί αρκετό καιρό πριν. Οι συζητήσεις μεταξύ του εκάστοτε Υπουργού Εσωτερικών και των φορέων των ΟΤΑ διήρκησαν δύο χρόνια και διεξήχθησαν μέσω δύο διαβουλεύσεων επί των προτάσεων: η πρώτη διαβούλευση ξεκίνησε την 16η Ιουνίου 2015 και ολοκληρώθηκε την 19η Ιουνίου 2015 -με 52 τότε άρθρα και 233 σχόλια επί αυτής -και η δεύτερη ξεκίνησε την 26η Αυγούστου 2016 και ολοκληρώθηκε την 5η Σεπτεμβρίου 2016 - με 144 τότε άρθρα με 870 σχόλια επί αυτής. Αμφότερες οι διαβουλεύσεις πραγματοποιήθηκαν στον σχετικό δικτυακό τόπο του Υπουργείου Εσωτερικών (<http://www.opengov.gr/types/?p=2813>). Σύμφωνα με τη συνέντευξη του Υπουργού Εσωτερικών στον ιστότοπο <http://www.real.gr> την 17-07-2017: *«Το νομοσχέδιο του ΥΠ.ΕΣ αποτελεί προϊόν ενός εξαντλητικού διαλόγου με τους φορείς της Αυτοδιοίκησης γι' αυτό και τυγχάνει της αποδοχής τους».*

Ο νόμος 4483/2017 έχει συνταχθεί με τη συνήθη νομοθετική λογική των τελευταίων ετών: να περιλαμβάνονται εντός ενός νομοθετικού κειμένου ρυθμίσεις που αφορούν ζητήματα διαφόρων κατευθύνσεων, αλλά έχουν ένα κοινό σημείο αναφοράς, στο προς ανάλυση νομοθέτημα το κοινό σημείο αναφοράς είναι οι ΟΤΑ. Ο νομοθέτης, ήτοι το Υπουργείο Εσωτερικών, ως εποπτεύων φορέας, εντοπίζει και συλλέγει προβλήματα και θέματα που απασχολούν τους stakeholders (ενδιαφερόμενοι παντός είδους) των ΟΤΑ (Νομικά Πρόσωπα που επιβλέπονται από τους ΟΤΑ, αιρετούς, υπαλλήλους) και με ένα νομοθέτημα που ονομάζει «πολυνομοσχέδιο» προσπαθεί να τα ρυθμίσει και να τα επιλύσει .

Το Σχέδιο του νόμου με 119 άρθρα υπεβλήθη από το ΥΠ.ΕΣ την 03/04/2017 με τίτλο: *«Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) – Ρυθμίσεις σχετικές με την οργάνωση, τη λειτουργία, τα οικονομικά και το προσωπικό των Ο.Τ.Α. – Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας και άλλες διατάξεις»* και κατατέθηκε στη Βουλή την 13η Ιουλίου και εισήχθη στην Ολομέλεια προκειμένου να τεθεί σε ψηφοφορία. Η συζήτηση και η ψήφιση του ολοκληρώθηκε την 26/7/2017 και έλαβε τον αριθμό 4483/2017. Δημοσιεύθηκε στο Τεύχος Α 'του Φύλλου Εφημερίδας της Κυβέρνησης την 31η Ιουλίου 2017 με αριθμό 107, περιέχοντας τελικά 169 άρθρα, μετά από κατάθεση τροπολογιών, και από τότε ισχύει ως νόμος του Κράτους.

1.2 Μεθοδολογία και δομή της εργασίας

Κύρια ερωτήματα που πηγάζουν από τη θεσμοθέτηση ενός νέου νόμου είναι:

1) αν οι νομοθετημένες διαδικασίες οδηγούν στην επίτευξη των τιθέμενων στόχων και

2) αν είναι εφικτή η άμεση εφαρμογή και υλοποίηση των ανωτέρω διαδικασιών και εν τέλει του ίδιου του νόμου.

Η παρούσα διπλωματική εργασία έχει σαφή διοικητικό προσανατολισμό και βασίστηκε σε ποιοτική έρευνα, δηλαδή σε πρωτογενείς πηγές. Οι πληροφορίες αντλήθηκαν από την εθνική νομοθεσία και εθνική νομολογία, με παράλληλη αναζήτηση και σε δευτερογενείς πηγές, όπως βιβλιογραφία και σχετικές διαδικτυακές ανακοινώσεις και απόψεις. Ωστόσο, λόγω της μικρής έως σήμερα περιόδου εφαρμογής του νόμου -ο οποίος κατέστη νόμος του Κράτους και ισχύει από την 31^η Ιουλίου 2017-, δεν έχουν καταγραφεί κρίσεις ή απόψεις σε επιστημονικό επίπεδο.

Το παρόν πόνημα αποτελείται από πέντε Κεφάλαια: στο πρώτο γίνεται μία εισαγωγή στο θέμα, με μία αναφορά σε ιστορικά στοιχεία αφορώντα την Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα και μία αναφορά στους γενεσιουργούς λόγους του υπό συζήτηση νόμου.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, εισερχόμενοι πλέον στο κυρίως θέμα, γίνεται προσπάθεια να αναλυθούν τα ζητήματα περί της Οικονομικής Λειτουργίας των ΟΤΑ, ήτοι τα σχετιζόμενα με την ορθή και έγκαιρη απεικόνιση των οικονομικών στοιχείων των ΟΤΑ, με τις προκλήσεις για τη βιωσιμότητα των συγχρηματοδοτούμενων ευρωπαϊκών και εθνικών προγραμμάτων, με τις διευκολύνσεις προς τους ΟΤΑ εξαιτίας της οικονομικής κρίσης καθώς και με την αύξηση των δαπανών που ο νέος νόμος επιφέρει.

Το τρίτο Κεφάλαιο παρουσιάζει τα θέματα του νόμου που αφορούν τα έσοδα και την περιουσία των ΟΤΑ, ήτοι τους τρόπους αύξησης των εσόδων, τα ζητήματα που προκύπτουν από τη διαχείριση της περιουσίας τους, καθώς και τους τρόπους οικονομικής διευκόλυνσης των πολιτών.

Το τέταρτο Κεφάλαιο αποπειράται να αξιολογήσει τις νέες ρυθμίσεις καθώς και να συγκρίνει το προϋπάρχον και το νέο θεσμικό πλαίσιο σε τρία επίπεδα: ως προς τα πλεονεκτήματα που διαφαίνονται για τους πολίτες, ως προς την αρωγή που παρέχεται προς τους ΟΤΑ και ως προς τις τυχόν ωφέλειες για το Κράτος. Επίσης παρατίθενται και αναφορές ως προς τις δυσλειτουργίες και προσκόμματα που διαφαίνεται να προκύπτουν από την εφαρμογή των νέων ρυθμίσεων.

Τέλος, το Πέμπτο και τελευταίο κεφάλαιο συγκεντρώνει τα συμπεράσματα που εξάγονται από τις ανωτέρω αναλύσεις και συγκρίσεις και παρουσιάζει προτάσεις βελτίωσης της αποτελεσματικότητας των προς ανάλυση ρυθμίσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ:

Οικονομική λειτουργία ΟΤΑ

2.1 Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο παρατίθενται τα σημεία του νέου νόμου όπου ρυθμίζονται θέματα ευρύτερης οικονομικής λειτουργίας των ΟΤΑ όπως η Ορθή και έγκαιρη απεικόνιση των οικονομικών στοιχείων των ΟΤΑ, η συνέχιση των συγχρηματοδοτούμενων ευρωπαϊκών και εθνικών προγραμμάτων, καθώς και η υποχρεωτική αύξηση των δαπανών που επέρχεται με τις νέες ρυθμίσεις.

2.2 Ζητήματα ορθής και έγκαιρης απεικόνισης οικονομικών στοιχείων

Σύμφωνα με την παρ 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014, ο Δημόσιος τομέας περιλαμβάνει τη Γενική Κυβέρνηση, τα εκτός αυτής νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ), καθώς και τις εκτός αυτής δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς του Κεφαλαίου Α' του ν. 3429/ 2005 (Α'314), ανεξαρτήτως εάν έχουν εξαιρεθεί από την εφαρμογή του. Η Γενική Κυβέρνηση περιλαμβάνει τρία υποσύνολα, (αποκαλούμενα υποτομείς): της Κεντρικής Κυβέρνησης, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΚΑ), σύμφωνα με τους κανόνες και τα κριτήρια του Ευρωπαϊκού Συστήματος Λογαριασμών (ΕΣΛ). Οι φορείς εκτός Κεντρικής Διοίκησης, που περιλαμβάνονται στους υποτομείς της Γενικής Κυβέρνησης (εφεξής «λοιποί φορείς της Γενικής Κυβέρνησης»), προσδιορίζονται, ανά υποτομέα, από το Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, που τηρείται με ευθύνη της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής και αποτελούν ξεχωριστά νομικά πρόσωπα που εποπτεύονται από φορείς της Κεντρικής Διοίκησης ή από ΟΤΑ.

Ο Υποτομέας ΟΤΑ περιλαμβάνει: (αα) τους ΟΤΑ, οι οποίοι αποτελούνται από τους Δήμους (ΟΤΑ Α' βαθμού) και τις Περιφέρειες (ΟΤΑ Β' βαθμού) και (ββ) τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που ανήκουν, ελέγχονται ή χρηματοδοτούνται από τους ΟΤΑ.

Οι ΟΤΑ ά και β' βαθμού αποτελούν Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμού (ΕΣΛ 1995) (European System of Accounts – ESA).

Ως εκ τούτου, τα συγκεκριμένα οικονομικά μεγέθη συμπεριλαμβάνονται στην κατάρτιση των δημοσιονομικών μεγεθών της χώρας, τα οποία, με βάση τους κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καταρτίζονται και αποστέλλονται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ. ΣΤΑΤ.) στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Eurostat) εντός συγκεκριμένων προθεσμιών.

Επίσης το Γενικό Λογιστήριο του Κράτος (ΓΛΚ) παρακολουθεί την εκτέλεση των ετησίων προϋπολογισμών των Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης και ασκεί απολογιστικό έλεγχο στην οικονομική τους διαχείριση

Εντός αυτού του πλαισίου τα άρθρα 40, 41, 44 (βλ. στο σχετικό Παράρτημα το πλήρες κείμενο των άρθρων) θεσπίστηκαν με σκοπό όλοι ανεξαιρέτως οι ΟΤΑ α' και β' βαθμού αλλά και τα εποπτευόμενα από αυτούς Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ. (που εντάσσονται στους Φορείς Γενικής Κυβέρνησης) να διευκολύνονται και να τους παρέχονται λύσεις ώστε να μην παρεμποδίζονται ούτε να δυσκολεύονται στην πλήρη εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας, με στόχο αφενός να αποτυπώνουν με ακρίβεια και απολύτως νομότυπα τα οικονομικά στοιχεία τους (έσοδα, έξοδα, απολογισμοί κλπ) αφετέρου να τα αποστέλλουν εγκαίρως στις τηρούμενες βάσεις δεδομένων, νομοθετώντας:

- Την υποχρεωτική εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος Γενικής και Αναλυτικής Λογιστικής - Κοστολόγησης στα δημοτικά ιδρύματα, τις κοινωφελείς επιχειρήσεις, καθώς και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τους συνδέσμους αυτών και τη δυνατότητα ανάθεσης σε εξωτερικό συνεργάτη-λογιστή κάθε εργασία που απαιτείται για την τήρηση του Λογιστικού του Σχεδίου, και για τους δύο βαθμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- Την υποχρέωση απάντων των Φορέων και των δύο βαθμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ενημέρωσης με τα οικονομικά τους στοιχεία στις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων που τηρούνται στο Υπουργείο Εσωτερικών καθώς και τις κυρώσεις για την μη εφαρμογή του νόμου
- Την ανάληψη της λειτουργίας της ταμειακής και εν γένει της οικονομικής υπηρεσίας των ιδρυμάτων των περιφερειών, από τα αντίστοιχα όργανα της οικείας περιφέρειας.

Τελικός απώτατος στόχος τυγχάνει η όσο ακριβέστερη δυνατή απεικόνιση της – μηνιαίας και ετήσιας- οικονομικής κατάστασης του Δημοσίου Τομέα ως εκ των

οικ άνευ στοιχείο της οικονομικής πορείας της χώρας, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (υπ' αριθμ. 74712/29-12-2010 (ΦΕΚ 2043 Β') Απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Απ&ΗΔ, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 4320/2-2-2012 (ΦΕΚ 703 Β') Απόφαση του ΥΠΕΣ, η υπ' αριθμ. 74713/29-12-2010 (ΦΕΚ 2043 Β') Απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Απ&ΗΔ, και η υπ' αριθμ. 53/47473/17-12-2012 εγκύκλιος του ΥΠΕΣ «Έναρξη πλήρους λειτουργίας του Κεντρικού Κόμβου Διαλειτουργικότητας για την παροχή οικονομικών στοιχείων των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και προαπαιτούμενες ενέργειες από αυτούς»).

2.3 Προκλήσεις για τη βιωσιμότητα των συγχρηματοδοτούμενων ευρωπαϊκών και εθνικών προγραμμάτων

Η διασφάλιση της απρόσκοπτης συνέχισης, υλοποίησης και ολοκλήρωσης των συγχρηματοδοτούμενων ευρωπαϊκών και εθνικών προγραμμάτων καθώς και η πλήρης αξιοποίηση πόρων και χρηματοδοτικών εργαλείων που αυτά παρέχουν στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, είναι το άμεσο ζητούμενο μέσα σε ένα οικονομικό περιβάλλον κατακόρυφης πτώσης των ιδίων εσόδων αλλά και των κρατικών επιχορηγήσεων υπέρ των ΟΤΑ, καθώς και συνεχούς αποψίλωσης του προσωπικού τους λόγω συνταξιοδοτήσεων, ένεκα της οικονομικής κρίσης και της ανασφάλειας που αυτή παράγει.

Σε ένα οικονομικό περιβάλλον αυτού του είδους, τα συγχρηματοδοτούμενα ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα καθίστανται μία από τις ελάχιστες ευκαιρίες αναβάθμισης του ρόλου των ΟΤΑ και παράλληλα βελτίωσης, όχι μόνον των οικονομικών τους μέσω της εισροής των πόρων, αλλά και των παρεχομένων κοινωνικών υπηρεσιών που αποζητά έτι περαιτέρω σε συνθήκες μακροχρόνιας κρίσης, όπως αυτή που ζούμε, η Τοπική Κοινωνία: μετά τη μείωση του κοινωνικού ρόλου του κεντρικού κράτους, οι πολίτες έχουν ως αποκλειστικό στήριγμα την Τοπική Αυτοδιοίκηση (Παιδικοί σταθμοί, Κ.Δ.Α.Π., Βοήθεια στο σπίτι, συσσίτια, κοινωνικά παντοπωλεία, ιατρεία, φαρμακεία, κ.α.). Πώς θα μπορέσει όμως αυτή να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις τους, με μειωμένα έσοδα;

Επίσης είναι άξιο αναφοράς ότι τα εν λόγω προγράμματα, εκτός των προαναφερομένων, αποτελούν επιπροσθέτως και πηγή εισοδήματος για μεγάλο αριθμό πολιτών, αφού δημιουργούν θέσεις εργασίας σε μία χώρα με δυσθεώρητα ποσοστά ανεργίας, αποτελούν δε επίσης και ένα από τα ελάχιστα εναπομείναντα εργαλεία ανάπτυξης για τη χώρα.

Ο νόμος, θεσπίζοντας τα άρθρα 16§2, 21, 23, 101 και 104 (βλ. στο σχετικό Παράρτημα το πλήρες κείμενο των άρθρων) στοχεύει στο να μην αγκυλώνουν οι

διαδικασίες συνέχισης και ολοκλήρωσης των ανωτέρω προγραμμάτων από υφιστάμενες διαφορετικές νομοθετικές ρυθμίσεις, θεσπίζοντας :

- Την κατά παρέκκλιση του νόμου απαγόρευση λύσης των Ανωνύμων Εταιρειών Ο.Τ.Α., οι οποίες συμμετέχουν σε ενεργά συγχρηματοδοτούμενα ευρωπαϊκά ή εθνικά προγράμματα, έως την ολοκλήρωσή τους. (άρθρο 16)
- Την ανάληψη ή τη συνέχιση υλοποίησης από τον οικείο Δήμο συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή άλλους διεθνείς οργανισμούς ή προγράμματα που επιδοτούνται από εθνικούς πόρους ή η μετεξέλιξη των προγραμμάτων αυτών στο πλαίσιο των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020 του ΕΣΠΑ, που υλοποιούνται από ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ των Ο.Τ.Α. (άρθρο 21)
- Την παραμονή σε ισχύ και λειτουργία διαδημοτικών επιχειρήσεων των οποίων έχει παρέλθει ο χρόνος λειτουργίας που προβλεπόταν στη συστατική τους πράξη και συμμετείχαν σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα από την Ευρωπαϊκή Ένωση, αναδρομικά από την ημερομηνία λύσης τους, προς εκπλήρωση των σκοπών των προγραμμάτων αυτών, μετά από τροποποίηση του καταστατικού τους (άρθρο 23)
- Την κάλυψη από τους οικείους Ο.Τ.Α., και από κάθε είδους τακτικά ή έκτακτα ανειδίκευτα έσοδά τους, των δαπανών μισθοδοσίας και ασφαλιστικών εισφορών του προσωπικού της Δράσης «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής» που υλοποιούνται από Νομικά τους Πρόσωπα, αν δεν επαρκεί για την κάλυψη των τους (άρθρο 101)
- Η παράταση των υπηρεσιών των Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ), των Κέντρων Δημέρευσης -Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΕΔΗΦ) και Κέντρων Στήριξης Ρομά και Ευπαθών Ομάδων και των αντίστοιχων συμβάσεων του προσωπικού των προγραμμάτων φορέων των Ο.Τ.Α., έως την ένταξη των σχετικών Πράξεων ή την υπογραφή των Συμβάσεων για τις Πράξεις αυτές ή τη μετεξέλιξη αυτών στο πλαίσιο των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της Προγραμματικής Περιόδου 2014- 2020 του ΕΣΠΑ (άρθρο 104)

Σκοπός είναι, εντός του υφισταμένου οικονομικού και κοινωνικού εξωτερικού περιβάλλοντος, καμία υπάρχουσα νομοθετική παράβλεψη, αντίθετη ρύθμιση, ή ειδική διάταξη νόμου, να μην παρεμποδίζει την ομαλή ολοκλήρωση των συγχρηματοδοτούμενων ευρωπαϊκών και εθνικών προγραμμάτων που υλοποιούνται από τους ΟΤΑ.

2.4 Διευκολύνσεις προς τους ΟΤΑ εξαιτίας της οικονομικής κρίσης

Όπως προαναφέρθηκε, το μεγαλύτερο θύμα της δημοσιονομικής κρίσης είναι η Τοπική Αυτοδιοίκηση. Η δραματική μείωση των εσόδων της προέρχεται από την πρωτόγνωρη, για τα ελληνικά και τα ευρωπαϊκά δεδομένα, περικοπή των κρατικών επιχορηγήσεων, αλλά και από τη μείωση των ιδίων εσόδων της λόγω του περιορισμού της φοροδοτικής ικανότητας των πολιτών.

Κατά τα τελευταία οκτώ σχεδόν έτη της οικονομικής κρίσης, οι ΟΤΑ υπέστησαν μεγάλες αλλαγές επί τω χείρω ως προς τα έσοδά τους: η κατακόρυφη πτώση των ιδίων εσόδων τους λόγω της οικονομικής δυσπραγίας των πολιτών, η τεράστια μείωση των κρατικών επιχορηγήσεων, η μείωση του προσωπικού τους, η μείωση των δυνατοτήτων δανειοδότησης, αλλά από την άλλη το αυξημένο διαχειριστικό κόστος που επιβάλλουν οι νέοι δημοσιονομικοί Κανόνες, είναι ορισμένα από τα καινοφανή ζητήματα που οι ΟΤΑ κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν αθροιστικά.

Η πορεία της εξέλιξης των ΚΑΠ (2011-2017) βάσει των εισηγητικών εκθέσεων του κρατικού προϋπολογισμού είναι οι εξής: Από 3.739,90 εκατ. ευρώ το 2011, οι ΚΑΠ μειώθηκαν στα 2.348,00 εκατ. ευρώ σύμφωνα με την πρόβλεψη του 2017 καταγράφοντας συνολική μείωση 37,22%.

Από την άλλη μεριά όμως, οι Δήμοι, την περίοδο της κρίσης, επέδειξαν ιδιαίτερη ευελιξία και αποτελεσματικότητα στην δημοσιονομική προσαρμογή της χώρας. Κατόρθωσαν και απορρόφησαν μεγάλες περικοπές επιχορηγήσεων, καθώς από το 2009 έως το 2014, αυτές ξεπέρασαν το 60%. Παράλληλα ήταν από τους φορείς της γενικής κυβέρνησης που προσέφεραν συνεχώς πλεονάσματα στον κρατικό προϋπολογισμό, τα τελευταία χρόνια. Από τον Δεκέμβριο του 2011 μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2014, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης Πρώτου Βαθμού, περιόρισαν τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις τους κατά 70%. Η αποτελεσματικότητά τους ξεπέρασε και τους στόχους του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Προγράμματος, καθώς στηρίχθηκε στη χρηστή διαχείριση, στη μείωση της έκθεσης σε πιστοληπτικούς κινδύνους και στην ταμειακή τους εξυγίανση.

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, ο νόμος 4483/2017 με τις ρυθμίσεις των άρθρων 26, 39, 45, 49, 50, 64, (βλ. στο σχετικό Παράρτημα το πλήρες κείμενο των άρθρων) προσπαθεί να διευκολύνει τους ΟΤΑ ως προς τις οικονομικές τους υποχρεώσεις και επιβαρύνσεις, όπως αυτές έχουν προκύψει από τις ανωτέρω προαναφερόμενες οικονομικές συνθήκες των τελευταίων ετών, με τους εξής τρόπους:

- Διευκολύνεται η διαδικασία προμήθειας πετρελαιοειδών και τροφίμων για τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και ιδρύματα των ΟΤΑ β' βαθμού. (άρθρο 26)
- Διευκολύνεται η διαχείριση της Παγίας Προκαταβολής των ΟΤΑ α' βαθμού. (άρθρο 39)
- Απαλλάσσει τις βεβαιωμένες και ληξιπρόθεσμες οφειλές των ΟΤΑ προς στη Φορολογική Διοίκηση από προσαυξήσεις, τόκους και πρόστιμα εκπρόθεσμης καταβολής, με αναδρομική ισχύ από την 24/12/2014. (άρθρο 45)
- Διευκολύνεται η λογιστική μεταφορά πιστώσεων για την εκτέλεση έργων για τους ΟΤΑ α' βαθμού (άρθρο 49)

- Τακτοποιεί οικονομικές εκκρεμότητες των Ο.Τ.Α. και των Νομικών Προσώπων τους προς το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων (άρθρο 50)
- Απαλλάσσει τους ΟΤΑ από την καταβολή φόρου εισοδήματος για τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητά τους και για όσα είναι παραχωρημένα για κοινωνικούς σκοπούς (άρθρο 64)

2.5 Αύξηση δαπανών ΟΤΑ

Ο νέος νόμος 4483/2017 ασκεί επιρροή στην οικονομική λειτουργία των ΟΤΑ και με έναν άλλο τρόπο, περιλαμβάνοντας ρυθμίσεις με τις οποίες αυξάνονται οι δαπάνες των Φορέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης, είτε εφάπαξ (όπως πχ με την χρηματική παροχή των Μέσων Ατομικής Προστασίας και της παροχής Γάλακτος που τυχόν δεν δόθηκαν στους δικαιούχους κατά τα έτη 2012-2016), είτε διαρκώς, με αύξηση των λειτουργικών δαπανών τους (όπως πχ με την καταβολή αποζημίωσης στους Δημοτικούς Συμβούλους κατά την παρουσία τους στις συνεδριάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου).

Στο παρόν οικονομικό περιβάλλον, μία θεσμοθετημένη αύξηση δαπανών σε Φορέα Γενικής Κυβέρνησης φαντάζει τουλάχιστον ακατανόητη, σε ένα πλαίσιο όπου γίνονται ατέρμονες προσπάθειες είτε να μειωθούν οι δημόσιες δαπάνες είτε να παραμείνουν τουλάχιστο σταθερές. Σύμφωνα όμως με την Αιτιολογική Έκθεση του νόμου, τούτου συμβαίνει διότι κρίνονται σημαντικές οι ρυθμίσεις ως προς άλλα πεδία των λειτουργιών των ΟΤΑ ά και β' βαθμού, οπότε η αύξηση των δαπανών είναι τρόπον τινά «αναγκαίο κακό», το οποίο δεν μπορεί να αποφευχθεί, όπως πχ η ρύθμιση του άρθρου 33 περί της παροχής αντιμισθίας σε όλους τους υπηρετούντες αντιδημάρχους.

Με τις ρυθμίσεις των άρθρων 15, 32, 33, 35, 38, 97 και 98 (βλ. στο σχετικό Παράρτημα το πλήρες κείμενο των άρθρων), σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση του νόμου, άλλοτε, (ως προς το άρθρο 33) : *«ικανοποιεί την αρχή της ισότητας ενώ ταυτόχρονα ευνοεί τη συμμετοχή ικανών προσώπων, χωρίς οικονομική δυνατότητα, σε σημαντικές θέσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης»*, άλλοτε (ως προς το άρθρο 15) : *«δίδεται παράταση σε προηγούμενη αντίστοιχη ρύθμιση που είχε εισαχθεί με την παρ. 2 του άρθρου 46 του ν. 4257/2014 και η οποία προέβλεπε την δυνατότητα καταβολής των ανωτέρω υποχρεώσεων από τον οικείο Ο.Τ.Α. μέχρι τις 30.6.2015.»*

Άλλοτε πάλι, και ενώ σύμφωνα με το άρθρο 102§5 εδάφιο 3του ισχύοντος Συντάγματος: *«Κάθε μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από κεντρικά ή περιφερειακά όργανα του Κράτους προς την τοπική αυτοδιοίκηση συνεπάγεται και τη μεταφορά των αντίστοιχων πόρων»*, με το άρθρο 32 του νόμου 4483/2017, *«οι ΟΤΑ μπορεί να παρέχουν δωρεάν σίτιση και κατάλληλο κατάλυμα διαμονής στους υπαλλήλους τους, τους ιατρούς και νοσηλευτές του Κέντρου Υγείας, και των δημόσιων νοσοκομείων, το προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος, της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, του Ε.Κ.Α.Β., τους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων*

και τους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων» χωρίς όμως να γίνεται καμία μνεία σε αντίστοιχη μεταφορά πόρων.

Στα πλαίσια συνεπώς των ρυθμίσεων της Οικονομικής λειτουργίας των ΟΤΑ Α και Β΄ βαθμού, ο νόμος 4483/2017 οδηγεί σε αυξήσεις δαπανών των ανωτέρω Φορέων της Αυτοδιοίκησης, χωρίς αντίστοιχη μνεία του με ποια αντίστοιχα έσοδα θα καλυφθούν οι extra δαπάνες αυτές, με:

- Την ανάληψη του συνόλου των οικονομικών υποχρεώσεων των εταιριών και επιχειρήσεων που εποπτεύει μετά τη λύση τους (άρθρο 15)
- Την παροχή δωρεάν σίτισης και κατάλληλου καταλύματος διαμονής στους υπαλλήλους τους, τους ιατρούς και νοσηλευτές του Κέντρου Υγείας, και των δημόσιων νοσοκομείων, το προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος, της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, του Ε.Κ.Α.Β., τους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων και τους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων (άρθρο 32)
- Την παροχή αντιμισθίας σε όλους τους αντιδημάρχους και της καταβολής αποζημίωσης στους Δημοτικούς Συμβούλους, εκτός ορισμένων εξαιρέσεων, για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις των Δημοτικών Συμβουλίων (άρθρο 33)
- Την κάλυψη του κόστους των αναγκών αναπηρίας σε ό,τι αφορά τα αυξημένα καθήκοντα της θέσης ευθύνης, εάν ο επιλεγείς αιρετός είναι άτομο με κινητική αναπηρία, τυφλό, ή άτομο με προβλήματα όρασης, κωφό ή βαρήκοο (άρθρο 35)
- Την επανασύσταση δύο θέσεων δημοσιογράφων στις Περιφέρειες (άρθρο 38)
- Την εφάπαξ χρηματική παροχή των Μέσων Ατομικής Προστασίας και της παροχής Γάλακτος που τυχόν δεν δόθηκαν στους δικαιούχους κατά τα έτη 2012-2016 (άρθρο 97)
- Την επέκταση των ειδικοτήτων των εργαζομένων που θα δικαιούνται να λαμβάνουν μηνιαίο επίδομα επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας (άρθρο 98)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ :

Έσοδα και περιουσία ΟΤΑ

3.1 Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο παρατίθενται τα σημεία του νέου νόμου όπου ρυθμίζονται θέματα αφορώντα τα έσοδα και την περιουσία των ΟΤΑ και με ποιους νέους τρόπους

και διαδικασίες αποπειράται ο νόμος να οδηγήσει σε αύξηση των εσόδων των ΟΤΑ αλλά και να διευκολύνει και να απλοποιήσει τις διαδικασίες ώστε να αξιοποιείται καλύτερα η περιουσία τους, ως μέσο αύξησης των ιδίων εσόδων τους, ώστε να μειώνεται όσο είναι δυνατό η εξάρτηση των ΟΤΑ από τις κρατικές επιχορηγήσεις, που είναι το ζητούμενο για την ελάφρυνση των Κρατικών δαπανών.

3.2 Τρόποι αύξησης εσόδων ΟΤΑ

Η στήριξη σε ίδιους πόρους αποτελεί σημαντικό στοιχείο για μια αυτόνομη παρουσία της ΤΑ και κυρίως για την αξιοποίηση, όλων των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της αποκέντρωσης.

Γενικής φύσεως διατάξεις σχετικές με τα έσοδα των ΟΤΑ περιέχονται και στον Ευρωπαϊκό Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας (ΕΧΤΑ), ο οποίος κυρώθηκε με τον νόμο 1850/1989 και έχει, σύμφωνα με το άρθρο 28 του Συντάγματος, υπερνομοθετική ισχύ, (βλ. Τάχου Αν. ,Αυτοδιοίκηση- Τα διεθνή πλαίσια, ΤΑ/5 1993, σελ. 37, Φιλίππου Διον. , Ο Ευρωπαϊκός Χάρτης Τοπικής Αυτονομίας και η σημασία του για τους ελληνικούς ΟΤΑ, ΔιΔικ. 1995, σελ. 285) .

Στο άρθρο 9 του ανωτέρω νομοθετήματος ορίζεται μεταξύ άλλων: *«Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης έχουν δικαίωμα, στα πλαίσια της εθνικής οικονομικής πολιτικής, σε έσοδα (πόρους) ίδια, επαρκή, τα οποία μπορούν να διαθέτουν ελεύθερα κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους. Οι οικονομικοί πόροι των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρέπει να είναι ανάλογοι με τις αρμοδιότητες που προβλέπονται από το Σύνταγμα ή το νόμο».*

Κύριο χαρακτηριστικό της περιόδου αυτής είναι η προσπάθεια για όσο το δυνατό περιορισμό των Κρατικών δαπανών, και, κατά συνέπεια των επιχορηγήσεων από τους κεντρικούς αυτοτελείς πόρους, ως απόρροια των μνημονιακών υποχρεώσεων της χώρας αλλά και από το γεγονός ότι δεν εφαρμόστηκαν σωστά τα κριτήρια υπολογισμού των ΚΑΠ όπως ορίζει ο Ν.3852/2010 (άρθρο 260) αφαιρώντας ουσιαστικά φορολογικά έσοδα που ανήκουν στην ΤΑ.

Οι πόροι που πρόκειται να αποδοθούν στους ΟΤΑ ως τακτική χρηματοδότηση για το 2018, προσδιορίζονται στα 3,265 δις. ευρώ, μειωμένα κατά 138 εκατ. ευρώ, σε σχέση με τον στόχο του Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος Δημοσιονομικής Προσαρμογής 2018 – 2021.

Ο δραστικός περιορισμός των κρατικών επιχορηγήσεων, λόγω οικονομικής ύφεσης, δημοσιονομικών προβλημάτων ή απλά πολιτικών επιλογών, δημιουργεί πολλά προβλήματα στην οικονομική διαχείριση των ΟΤΑ, στα έξοδα των οποίων κυριαρχούν οι ανελαστικές δαπάνες, οι οποίες πολύ μικρές πιθανότητες έχουν, τουλάχιστον βραχυχρόνια, να περιοριστούν. Αντίθετα, τα ίδια έσοδα μπορούν να εγγυηθούν μία σχετικά συνεχή χρηματοδοτική ροή, με προβλέψιμες και περιορισμένες αποκλίσεις. («Τα οικονομικά της Τ.Α: Πανεπιστημιακές Σημειώσεις», Ράλλης Γκέκας , Αθήνα 2017)

Μέσα σε αυτό το δημοσιονομικό περιβάλλον, και ο νόμος 4483/2017 αποπειράται να συμβάλλει με τις ρυθμίσεις του στην αύξηση των ιδίων εσόδων των ΟΤΑ- των εσόδων εκείνων, δηλαδή, που με ίδια μέσα οι ΟΤΑ διεκδικούν και εισπράττουν από τους πολίτες, με τις ρυθμίσεις των άρθρων 46, 52, 54, 55, 59, 62, 63, 65, 66, 134, 135 (βλ. στο σχετικό Παράρτημα το πλήρες κείμενο των άρθρων), και αναλυτικά:

- Με την παρακράτηση των χρηματικών ποσών από δαπάνες κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου και ύδρευσης των ΝΠΔΔ των Δήμων, συμπεριλαμβανομένων των σχολικών επιτροπών, τα οποία εξοφλούνται με οποιονδήποτε τρόπο σε βάρος του προϋπολογισμού του δήμου που τα έχει συστήσει (άρθρο 46)
- Με την εκ νέου δυνατότητα ρύθμισης ληξιπροθέσμων οφειλών σε 100 δόσεις (άρθρο 52)
- Με τη θεσμοθέτηση ως έσοδο αποκλειστικά των Δήμων των ποσών που θα εισπράττονται από παραβάσεις και επιβαλλόμενα πρόστιμα εκ της νομοθεσίας για τα δεσποζόμενα και τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς και την προστασία των ζώων από την εκμετάλλευση ή τη χρησιμοποίηση με κερδοσκοπικό σκοπό (νόμος 4039/2012) (άρθρο 54).
- Με την επιβολή ειδικού προστίμου για τα έξοδα μεταφοράς και αποθηκείωσης παντός είδους αντικειμένων που καταλαμβάνουν αυθαίρετα κοινόχρηστο χώρο και έχουν απομακρυνθεί από τα συνεργεία του Δήμου ώστε να αποκατασταθεί ο κοινόχρηστος χαρακτήρας του καταληφθέντος χώρου (άρθρο 55)
- Με την επαναφορά της Βεβαίωσης μη οφειλής Τέλους Ακίνητης Περιουσίας (ΤΑΠ) ως απαραίτητο δικαιολογητικό της σύνταξης συμβολαίων παντός είδους μεταβίβασης ακινήτων (άρθρο 59)
- Με την τροποποίηση της κείμενης νομοθεσίας (άρθρο 20 του ν. 2539/1997) περί της επιβολής του τέλους επί των ακαθαρίστων εσόδων καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, αφενός με την αποσαφήνιση των εννοιών και αφετέρου με την υπαγωγή στο ανωτέρω τέλος των ανάλογων επιχειρήσεων που λειτουργούν εντός των εμπορικών κέντρων και των πολυκαταστημάτων καθώς και των σχολών καταδύσεων (άρθρο 62)
- Με την αύξηση των ποσοστών επί τη βάση των οποίων υπολογίζεται το δικαίωμα χρήσης πόσιμου ύδατος υπέρ των δήμων σε ποσοστό από 3 τοις χιλίοις έως 5 τοις χιλίοις και από 3 τοις χιλίοις έως και 3,5 τοις χιλίοις, όταν γίνεται πρόσμιξη του νερού με χυμούς καθώς και με τη διευκόλυνση της είσπραξης των δικαιωμάτων αυτών καθώς ο υπόχρεος υποχρεούται πλέον να καταβάλει ο ίδιος το σχετικό δικαίωμα και μάλιστα μέσα στο πρώτο δεκαήμερο του επόμενου μήνα από την έκδοση των παραστατικών (άρθρο 63)
- Με τη θεσμοθέτηση της υποχρέωσης για όλους τους φορείς του Δημοσίου Τομέα αλλά και για όλες τις λοιπές υπηρεσίες που τηρούν αρχεία με φορολογικά στοιχεία φυσικών και νομικών προσώπων, να τα παρέχουν αμελλητί στους ΟΤΑ, όταν τα αιτούνται, ώστε να διεκδικήσουν τα νόμιμα έσοδά τους και να ολοκληρώνουν τις διαδικασίες είσπραξης νομότυπα και ορθά (άρθρο 65)
- Με τη δυνατότητα παραχώρησης χρήσης πλατειών και άλλων κοινόχρηστων χώρων έναντι τέλους, χωρίς δημοπρασία, με απλές, χωρίς γραφειοκρατία

διαδικασίες, ώστε και οι πολίτες να εξυπηρετούνται αλλά και οι Δήμοι να εισπράττουν έσοδα νομίμως (άρθρο 66)

- Με τη δυνατότητα οι δήμοι, τα ΝΠ αυτών που ασκούν αρμοδιότητες αποκομιδής και διαχείρισης αποβλήτων, καθώς και οι Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ) να εκποιούν με τη διαδικασία της δημοπρασίας, όπως αυτή ορίζεται στις διατάξεις του π.δ. 270/1981 τα υλικά ή και την τυχόν παραγόμενη ενέργεια που προέρχονται από τη χωριστή συλλογή, την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, την επεξεργασία και ανάκτηση των Αστικών Στερεών Αποβλήτων (ΑΣΑ) και των βιοαποβλήτων (άρθρο 134)
- Με την άθροιση στους υπόχρεους να καταβάλλουν το τέλος αποχέτευσης, το τέλος χρήσεως υπονόμου και το ειδικό τέλος κύκλου νερού τέλη και το ελληνικό δημόσιο (άρθρο 135)

3.3 Θέματα διαχείρισης περιουσίας ΟΤΑ

Μία ακόμη άξια παρατήρησης ενότητα ρυθμίσεων που περιέχει το παρόν πολύνομοσχέδιο ως προς τα οικονομικά μεγέθη των ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού είναι το σύνολο των ρυθμίσεων που περιλαμβάνονται και αφορούν σε θέματα διαχείρισης της περιουσίας τους.

Μέσα σε ένα δημοσιονομικό περιβάλλον όπου αφενός η στήριξη σε ίδιους πόρους αποτελεί σημαντικό στοιχείο για μια αυτόνομη παρουσία της ΤΑ στην πολιτική σκηνή και κυρίως για την αξιοποίηση όλων των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της απέναντι στην κεντρική εξουσία, και αφετέρου η συνεχής προσπάθεια να ολοκληρωθεί η εικόνα του «έχειν» του Δημοσίου (ποια είναι τελικά η περιουσία που ανήκει στο ευρύτερο Κράτος), κινούνται και οι ρυθμίσεις του νόμου 4483/2017 που σχετίζονται με τη διαχείριση της περιουσίας των ΟΤΑ.

Τα σχετικά άρθρα είναι τα 69,70,71,72 και 73 (βλ. στο σχετικό Παράρτημα το πλήρες κείμενο των άρθρων), τα οποία ρυθμίζουν τα εξής ζητήματα:

- Αποσαφηνίζεται η έννοια της «περιουσίας» ενός Νομικού Προσώπου και ρυθμίζεται με κάθε δυνατή λεπτομέρεια η διάδοχη κατάσταση της όταν αυτό λυθεί ή καταργηθεί (άρθρο 69)
- Διευκολύνεται η υλοποίηση των επιταγών του ΠΔ 242/1996, σύμφωνα με τις διατάξεις του οποίου υλοποιείται κάθε πράξη εκμετάλλευσης της ακίνητης και κινητής περιουσίας των ΟΤΑ β΄ βαθμού (εκμίσθωση, δωρεά, παραχώρηση της χρήσης, εκποίηση, μίσθωση και την αγορά ακινήτων και κινητών πραγμάτων) (άρθρο 70)
- Μεταβιβάζονται αυτοδικαίως στους δήμους, στην τοπική αρμοδιότητα των οποίων ανήκουν, ακίνητα, χαρακτηρισμένα, στα οικεία ρυμοτομικά σχέδια, ως κατάλληλα για την κάλυψη αναγκών σχολικής στέγης, τα οποία με οποιονδήποτε τρόπο περιήλθαν στις πρώην Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και

ανήκουν πλέον στις περιφέρειες κατά κυριότητα, χωρίς να έχουν ανεγερθεί σε αυτά σχολικές μονάδες (άρθρο 71)

- Παρατείνεται η προθεσμία για τη μεταγραφή στα οικεία άμισθα ή έμμισθα υποθηκοφυλακεία και κτηματολογικά γραφεία, των δημοσίων σχολείων (άρθρο 72)
- Θεσμοθετείται η δυνατότητα της δωρεάν παραχώρησης χρήσης δημοτικών ακινήτων στην Περιφέρεια, στα όρια της οποίας βρίσκονται, για την εξυπηρέτηση αναγκών της που προάγουν την ανάπτυξη της περιοχής, καθώς και για την ανάπτυξη κοινών, κοινωφελών για τις τοπικές κοινωνίες, δράσεων (άρθρο 73)

3.4 Διευκολύνσεις προς τους πολίτες λόγω οικονομικής κρίσης

Η ελληνική κρίση χρέους οδήγησε στην επιβολή ενός προγράμματος λιτότητας υπό την εποπτεία του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Η λιτότητα εφαρμόστηκε σε μια οικονομία που βρισκόταν ήδη σε ύφεση με αποτέλεσμα αυτή να βαθύνει ακόμη περισσότερο. Το 2013 το ΑΕΠ ήταν κατά 23% μικρότερο από το 2007 πράγμα που οδήγησε σε δραματική πτώση του βιοτικού επιπέδου. (*Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης, Χουλιάρας Α., πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, 2014, εισαγωγή*).

Η οικονομική κρίση, η δημοσιονομική κατάσταση στην οποία βρίσκεται η χώρα μας εδώ και οκτώ περίπου έτη, αποτελεί τη μία από τις δύο φάσεις των οικονομικών διακυμάνσεων και συγκεκριμένα τη φάση της καθόδου, όταν δηλαδή η οικονομική δραστηριότητα βρίσκεται σε μια συνεχή συρρίκνωση.

Οικονομική κρίση είναι το φαινόμενο κατά το οποίο μια οικονομία χαρακτηρίζεται από μια διαρκή και αισθητή μείωση της οικονομικής της δραστηριότητας. Όταν λέμε οικονομική δραστηριότητα αναφερόμαστε σε όλα τα μακροοικονομικά μεγέθη της οικονομίας, όπως η απασχόληση, το εθνικό προϊόν, οι τιμές, οι επενδύσεις κ.λ.π (*ΚΟΥΦΑΡΗΣ Γ., 2010, «Η παγκόσμια οικονομική κρίση και οι χρηματιστηριακές αγορές», Περιοδικό 'Χρήμα', Ιανουάριος-Φεβρουάριος.*)

Η οικονομική κρίση προκαλεί δραματικές επιπτώσεις στην κοινωνική ζωή, δεδομένου ότι η μείωση ή και η απουσία εισοδήματος προκαλεί απώλειες στην ευημερία και ωθεί μεγάλα τμήματα του πληθυσμού στη φτώχεια. Το διεθνές εμπόριο, ο ρυθμός της οικονομικής ανάπτυξης και η απασχόληση αντανακλούν σε μεγάλο βαθμό την κατάσταση στην οποία βρίσκεται η διεθνής οικονομία. (*Marmot Mg, Bell R.,(2009) , «How the financial crisis affect health?», Department of Epidemiology and Public Health, London,σελ. 13-14*)

Από τον Ιούνιο του 2015, και μπροστά στον κίνδυνο πλήρους κατάρρευσης του τραπεζικού συστήματος, η Ελλάδα οδηγήθηκε αναγκαστικά στην επιβολή περιοριστικών μέτρων στην κίνηση κεφαλαίων καθώς και στο κλείσιμο των τραπεζών

για μία εβδομάδα, και εξακολουθεί να βρίσκεται υπό τραπεζικό κεφαλαιακό περιορισμό και έλεγχο (Capital Controls).

Μέσα σε αυτό το δημοσιονομικό περιβάλλον, όπου αφενός ο πολίτης μαστίζεται από υψηλότερη φορολογία (εφόσον οι φόροι αποτελούν ισχυρό μέσο για την αντιμετώπιση των διαταραχών του οικονομικού συστήματος) και αφετέρου, στα πλαίσια των αυστηρών ελέγχων διεκδίκησης των ιδίων εσόδων, οι ΟΤΑ εφαρμόζουν πλέον όλα τα νομοθετικά τους μέσα για να εισπράξουν τα οφειλόμενα των πολιτών, κινούνται και οι ρυθμίσεις του νόμου 4483/2017 που σχετίζονται με την παροχή διευκολύνσεων προς τους πολίτες στις διαδικασίες καταβολής των οφειλών τους προς τους ΟΤΑ.

Τα σχετικά άρθρα είναι τα 43, 51, 52, 53, 57,60,67,78 (βλ. στο σχετικό Παράρτημα το πλήρες κείμενο των άρθρων), τα οποία ρυθμίζουν τα εξής ζητήματα:

- Η παροχή της δυνατότητας είσπραξης ειδικών φόρων, παραβόλων, τελών ενσήμων, χαρτοσήμων, προστίμων από φυσικά πρόσωπα και Ν.Π.Ι.Δ. προς φορείς του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, καθώς και τους Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού με χρέωση τραπεζικών λογαριασμών ή λογαριασμών πληρωμής που τηρούν οι υπόχρεοι ή με χρέωση καρτών πληρωμής που έχουν εκδοθεί στο όνομά τους. (άρθρο 43)
- Η αποσαφήνιση ότι τα χρηματικά βοηθήματα του άρθρου 202 ν. 3463/2006 είναι αφορολόγητα, δεν υπόκεινται σε οποιαδήποτε κράτηση, δεν κατάσχονται ούτε συμψηφίζονται με ήδη βεβαιωμένα χρέη προς Δημόσιο, ασφαλιστικά ταμεία, Ο.Τ.Α. & νομικά πρόσωπα αυτών ή πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζονται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε άλλης παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα. (άρθρο 51)
- Η εκ νέου δυνατότητα ρύθμισης ληξιπροθέσμων οφειλών πολιτών προς Ο.Τ.Α. και νομικά πρόσωπα αυτών σε 100 δόσεις (άρθρο 52)
- Η επέκταση των ειδικότερων διατάξεων νόμου και οι κατ' εξουσιοδότηση αυτών εκδοθείσες αποφάσεις περί παράτασης της προθεσμίας ή αναστολής της καταβολής χρεών προς το Δημόσιο λόγω εξαιρετικών περιστάσεων και στους Δήμους και τα νομικά πρόσωπα αυτών (άρθρο 53).
- Η διαγραφή βεβαιωμένων οφειλών πολιτών εκ του κριθέντος αντισυνταγματικού με τις αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας με αριθμό 4504 και 4505/2014 Δημοτικού Φόρου Δωδεκανήσου (άρθρο 57).
- Η απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής Τέλους Ακίνητης Περιουσίας για τα ακίνητα για τα οποία υφίσταται απαγόρευση οποιασδήποτε χρήσης, σύμφωνα με τον ισχύοντα Πολεοδομικό Σχεδιασμό, ιδίως ρυμοτομικό βάρος,

ρυμοτομική απαλλοτριώση, δέσμευση ακινήτου για κοινωφελή ή κοινόχρηστο σκοπό ή για λόγους προστασίας μνημείων και αρχαιοτήτων, ιδίως αρχαιολογική δέσμευση για ανασκαφές, κήρυξη αρχαιολογικού χώρου, καθώς και για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος, που έχει επιβληθεί από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, αποκλειστικά κατά το μέρος για το οποίο υφίσταται η ως άνω απαγόρευση και η διαγραφή βεβαιωμένων οφειλών για τις παραπάνω αιτίες. (άρθρο 60)

- Η διευκόλυνση καταβολής οφειλών από προσκυρώσεις και ρυμοτομήσεις κατά τις περιπτώσεις που ο οικείος Δήμος κατέβαλε για λογαριασμό των υπόχρεων τα ποσά στους δικαιούχους της αποζημίωσης. (άρθρο 67).
- Η δυνατότητα και υποχρέωση της κάλυψης από τους Ο.Τ.Α. α και β' βαθμού των δαπανών ταφής θανόντων και ανακομιδής οστών οικονομικά αδύναμων προσώπων (άρθρο 78)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ :

Αξιολόγηση των νέων ρυθμίσεων - Συγκριτική ανάλυση του προϋπάρχοντος και του νέου θεσμικού πλαισίου

Κάθε τέτοια μεταρρυθμιστική παρέμβαση, πέρα από μία εξαντλητική διαβούλευση με τους θεσμικούς εκπροσώπους των αυτοδιοικητικών φορέων και μία συστηματική επεξεργασία όλων των επιμέρους δομικών παραμέτρων του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, προϋποθέτει και έναν αναστοχασμό, αναφορικά με το βαθμό εκπλήρωσης των στόχων κάθε προηγούμενης μεταρρύθμισης, προκειμένου να καταστεί δυνατή, μέσα από τη διαμόρφωση των ευρύτερων δυνατών συναινέσεων, η υπέρβαση των όποιων διαπιστούμενων αδυναμιών και η επίτευξη ουσιαστικών βελτιώσεων.

4.1 Πλεονεκτήματα για τους πολίτες

4.1.1. Φοροαπαλλαγές

Στις νέες ρυθμίσεις περιέχονται οι εξής φοροαπαλλαγές για τους υπόχρεους σε καταβολή φόρου:

1. Με τη ρύθμιση του άρθρου 51 (βλ. σχετικό Παράρτημα) ρητώς απαλλάσσονται τα χρηματικά βοηθήματα της παρ. 2 του άρθρου 202 του ν. 3463/2006 (Α' 114) από κάθε μορφής φόρου, κρατήσεων, χαρακτηρίζονται δε

ακατάσχετα και μη δεκτικά συμψηφισμού με παντός είδους βεβαιωμένα χρέη προς Δημόσιο, ασφαλιστικά ταμεία, Ο.Τ.Α. και νομικά πρόσωπα αυτών ή πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και μη υπολογιζόμενα ως εισόδημα.

Σκοπός της φοροαπαλλαγής αυτής είναι ο πραγματικός λόγος ύπαρξης και καταβολής των βοηθημάτων αυτών, στο να αντιμετωπίσουν μία έκτακτη και επείγουσα οικονομική δυσκολία, οπότε ο σκοπός αυτός δεν δύναται να επιτευχθεί όταν το καταβληθέν ποσό μειώνεται με οποιονδήποτε τρόπο.

2. Με τη ρύθμιση του άρθρου **60** (βλ. σχετικό Παράρτημα) ρητώς απαλλάσσονται, όλα τα περιγραφόμενα ακίνητα από το Τέλος Ακίνητης Περιουσίας υπέρ του οικείου Δήμου. Το Τέλος Ακίνητης Περιουσίας επιβλήθηκε υπέρ των Δήμων με τον νόμο 2130/1993, παρουσιάζοντας, παρά το όνομά του, τα βασικά χαρακτηριστικά Φόρου και όχι Τέλους, εφόσον επιβάλλεται υποχρεωτικά, (Γνωμ. Ν.Σ.Κ. 561/2000, Εγκ. ΥΠΕΣ 22307/12-5-1993) σε όλα ανεξαιρέτως τα ακίνητα που βρίσκονται εντός των διοικητικών ορίων ενός Δήμου, ανεξάρτητα από την αξία τους (Νεφελούδη Α., Για το νέο δημοτικό τέλος ακινήτου περιουσίας, ΤΑ 5/1992, σελ. 55) και χωρίς να υπάρχει υποχρέωση εκ του Δήμου συγκεκριμένης αντιπαροχής. Ως φόρος δε χαρακτηρίζεται *«η αναγκαστική χρηματική παροχή που καταβάλουν οι ιδιώτες στο κράτος χωρίς ειδική αντιπαροχή, με σκοπό να καλυφθούν τα δημόσια βάρη»*, (Θεοχαρόπουλου Α., Φορολογικόν Δίκαιον, 1981, σελ. 12, Τάτσου Ν. Φορολογική Αποκέντρωση, 1987, σελ. 41), και το -κατ'όνομα μόνον- Τέλος Ακίνητης Περιουσίας συγκεντρώνει όλα τα ανωτέρω χαρακτηριστικά.

Η απαλλαγή από το Τέλος αυτό αποτελεί οπωσδήποτε φοροαπαλλαγή και θεσμοθετείται, σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση του νόμου 4483/2017 ώστε να υπάρχει κοινό νομικό πλαίσιο απαλλαγέντων ακινήτων στον φόρο αυτόν και στον αντίστοιχο Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ), ο οποίος φορολογεί ακριβώς αυτό που φορολογεί και το ΤΑΠ, ήτοι την ακίνητη περιουσία, με τη διαφορά να έγκειται μόνον στον εισπράττοντα Φορέα, όπου στο ΤΑΠ είναι ο Δήμος και στον ΕΝΦΙΑ το Κράτος.

4.1.2. Διευκολύνσεις στις διαδικασίες καταβολής των υποχρεώσεων

Οι ρυθμίσεις του νόμου αποπειρώνται να διευκολύνουν τις διαδικασίες καταβολής των οφειλών των πολιτών προς τους ΟΤΑ, με νέους και πιο ευέλικτους τρόπους, ώστε αυτό να καθίσταται πιο απλό. Σε αυτό το πνεύμα:

- Θεσμοθετείται για πρώτη φορά η είσπραξη κάθε μορφής εσόδου και εν γένει η οικονομική εκκαθάριση οφειλών φυσικών προσώπων και Ν.Π.Ι.Δ. προς τους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού *με χρέωση τραπεζικών λογαριασμών ή λογαριασμών πληρωμής που τηρούν οι υπόχρεοι ή με χρέωση καρτών πληρωμής που έχουν εκδοθεί στο όνομά τους και με χρήση Τερματικών αποδοχής καρτών πληρωμών και μέσων πληρωμών (P.O.S), καθώς και με μεταφορά χρημάτων μέσω λογαριασμών πληρωμών με υπηρεσίες τύπου web-banking*. Μετά από δύο πλήρη έτη επιβληθέντος τραπεζικού κεφαλαιακού περιορισμού και ελέγχου Capital Controls), και αφού, όπως προκύπτει από την ερμηνεία της παραγράφου 2 του **άρθρου 43** (βλ. σχετικό Παράρτημα) ήδη οι ορισμένοι ΟΤΑ προηγήθηκαν της ρύθμισης και ξεκίνησαν να κάνουν χρήση των ανωτέρω περιγραφόμενων τραπεζικών προϊόντων, η ρύθμιση κρίνεται επιβεβλημένη και απαραίτητη.
- Δίδεται η δυνατότητα της τμηματικής καταβολής οφειλών, για ακόμη μία φορά, μετά τους νόμους 4152/2013, 4257/2014 και 4321/2015, οι οποίοι, κάθε χρόνο, -σχεδόν χωρίς διακοπή δηλαδή-, δίνουν τη δυνατότητα αυτή. Ως κίνητρο δίδεται η απαλλαγή- ακόμη και πλήρως και ολοσχερώς- του οφειλέτη από όλα τα συνεπακόλουθα μίας βεβαιωμένης οφειλής, ήτοι προσαυξήσεις, τόκους και πρόστιμα. Ο νόμος (βλ. **άρθρο 52** στο σχετικό Παράρτημα) αναστέλλει για πρώτη φορά και τα μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης που τυχόν έχουν ληφθεί κατά οφειλετών, εφόσον, στα πλαίσια της αλλαγής του κλίματος στη δημοσιονομική πολιτική της χώρας, οι Δήμοι προβαίνουν σε όλα τα προβλεπόμενα εκ του νόμου μέτρα εκτέλεσης (στέρηση φορολογικής ενημερότητας, κατασχέσεις τραπεζικών λογαριασμών, δεσμεύεις, πλειστηριασμούς ακινήτων, κατασχέσεις εις χείρας τρίτων) προκειμένου να εισπράξουν τα ίδια έσοδά τους.
- Για λόγους ισότητας μεταξύ των πολιτών, με το **άρθρο 53** (βλ. σχετικό Παράρτημα) θεσμοθετείται η αναλογική εφαρμογή και για τις οφειλές προς τους Δήμους και τα νομικά πρόσωπα αυτών των ειδικότερων διατάξεων νόμου και των κατ' εξουσιοδότηση αυτών εκδοθεισών αποφάσεων περί παράτασης της προθεσμίας ή αναστολής της καταβολής χρεών προς το Δημόσιο λόγω εξαιρετικών περιστάσεων (σεισμών, πλημμύρων ή άλλων θεομηνιών, από τις

οποίες προκαλούνται σημαντικές ζημιές σε μεγάλο αριθμό φορολογουμένων). Με αυτόν τον τρόπο αυτό αίρεται η υφιστάμενη διαφορετική αντιμετώπιση των πληγέντων ως προς τις οφειλές τους προς το Δημόσιο και τους Δήμους, η είσπραξη των οποίων άλλωστε διενεργείται και στις δύο περιπτώσεις κατά τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (αρ. 167 παρ. 1 του ν.3463/2006).

- Με το **άρθρο 67** (βλ. σχετικό Παράρτημα) διευκολύνονται ειδικώς και κατ' εξαίρεση οι υπόχρεοι πολίτες σε καταβολή αποζημίωσης, λόγω προσκύρωσης ή ρυμοτόμησης εκτάσεων, σε εφαρμογή του σχεδίου πόλεως, όχι όμως όλοι, αλλά *μόνον για όσους τις οφειλές τους έχει ήδη καταβάλει ο Δήμος*. Με τον τρόπο αυτόν ο νομοθέτης διευκολύνει ακόμη περισσότερο από το προηγούμενο νομικό καθεστώς (παρ. 11 του άρθρου 26 του ν. 1828/1989) τον πολίτη που, ως ιδιοκτήτης ακινήτου, βάλλεται φορολογικά πανταχόθεν. Έτσι θεσπίζονται ακόμη ευνοϊκότερες συνθήκες καταβολής, ώστε να καταστεί όσο το δυνατό πιο εφικτή η καταβολή των οφειλομένων.

4.2. Αρωγή προς τους ΟΤΑ

4.2.1 Άρση των νομοθετικών αιτιών που οδηγούν στην απώλεια εσόδων – πόρων

Οι νεοθεσπιζόμενες ρυθμίσεις, εκτός από τους πολίτες, παρέχουν αρωγή και στους ΟΤΑ, θεσπίζοντας μία σειρά από κανόνες δικαίου οι οποίες στοχεύουν στις άρση των νομοθετικών αστοχιών, εξαιτίας των οποίων οι ΟΤΑ χάνουν θεσμοθετημένους πόρους, και κυρίως από τα ενεργά συγχρηματοδοτούμενα εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα, αλλά και από ίδια έσοδα.

Εντός αυτού του πνεύματος, καταργείται η υπάρχουσα διάταξη του άρθρου 44 παρ. 3 του ν. 4262/2014 περί της κατάργησης της Βεβαίωσης καταβολής Τέλους Ακίνητης Περιουσίας ως δικαιολογητικού των μεταβιβάσεων ακινήτων. Έτσι οι Δήμοι, εκδίδοντας πλέον τη Βεβαίωση αυτή, ελέγχουν και διεκδικούν τα έσοδα από τα ακίνητα, τόσο ως προς το Τέλος καθεαυτό όσο και τα τυχόν διαφυγόντα έσοδα γενικότερα ως προς τα ακίνητα, εφόσον πραγματοποιείται σχετικός γενικότερος έλεγχος.

Επίσης, η ρύθμιση κατά παρέκκλιση της πρόβλεψης του εδαφίου β' της παρ. 8 του άρθρου 265 του ΚΔΚ καθώς και η πρόσθεση της νέας ρύθμισης στο τέλος

της παρ. 2 του άρθρου 111 του ν. 3852/ 2010, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 9 παρ. 10 του ν. 4071/2012, οδηγούν αμφότερες στην άρση των νομοθετικών προσκομμάτων και εμποδίων για την απρόσκοπτη συνέχιση της υλοποίησης των συγχρηματοδοτούμενων ευρωπαϊκών και εθνικών προγραμμάτων. Με τον τρόπο αυτόν παρέχεται αρωγή προς τους ΟΤΑ να μην χάνουν πολύτιμους πόρους για την υλοποίηση του – κυρίως κοινωνικού χαρακτήρα – σχεδιασμού τους.

4.2.2. Νέες διαδικασίες με στόχο την αύξηση των εσόδων

Οι διαδικασίες που θεσπίζει ο νέος νόμος με στόχευση την αύξηση των εσόδων των ΟΤΑ σε σχέση με το προηγούμενο καθεστώς έχει ως εξής:

1.Ως προς το άρθρο 46 περί του συμψηφισμού των ποσών που αφορούν λειτουργικές δαπάνες των Νομικών Προσώπων και των Σχολικών Επιτροπών, το προϊσχύσαν θεσμικό πλαίσιο, ήτοι το άρθρο 243 παρ. 4 του ΔΚΚ (ν. 3463/2006) κινούνταν στο ίδιο πνεύμα: πληρώνει το Νομικό Πρόσωπο που καταναλώνει και όχι ο οικείος Δήμος. Επειδή όμως στην πράξη οι δαπάνες λειτουργίας δεν καλύπτονται από τις ίδιες τις Σχολικές Επιτροπές αλλά εξοφλούνται εις βάρος του προϋπολογισμού του οικείου Δήμου, εφόσον οι συνδέσεις πραγματοποιούνται από τις οικείες Τεχνικές υπηρεσίες, και τα κτίρια ανήκουν κατά κυριότητα στους Δήμους, το άρθρο αυτό δίδει ισχύ νόμου, αίροντας κάθε τυχόν αμφισβήτηση, σε μία πρακτική που ακολουθείται, ήτοι τον συμψηφισμό των εξοφληθέντων από τον Δήμο ποσών με τα αποδιδόμενα στις Σχολικές Επιτροπές, μέσω των κρατικών επιχορηγήσεων. Το αυτό ισχύει πλέον και για τα λοιπά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, εφόσον, στα πλαίσια της δικής τους αυτόνομης οικονομικής διαχείρισης και εφόσον αποτελούν ξεχωριστό Φορέα Γενικής Κυβέρνησης, με τον ίδιο τρόπο ο οικείος Δήμος εισπράττει δαπάνες κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου και ύδρευσης που τυχόν κατέβαλε για κτίρια και χώρους που δεν είναι χρήστης ούτε νομέας ο ίδιος αλλά αποκλειστικός χρήσης και νομέας είναι το Νομικό Πρόσωπο.

2.Ως προς το άρθρο 54, επιφέρει αλλαγές που κρίθηκαν απαραίτητες στο νομικό πλαίσιο για τα ζώα συντροφιάς, ήτοι τον νόμο 4039/2012 «Για τα δεσποζόμενα και τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς και την προστασία των ζώων από την εκμετάλλευση ή τη χρησιμοποίηση με κερδοσκοπικό σκοπό». Τα έσοδα από τα πρόστιμα αυτά χαρακτηρίζονται ευθέως ως ειδικευμένα έσοδα των Δήμων όπου διαπιστώνεται η παράβαση, εφόσον ρητά προβλέπεται ότι τα ποσά αυτά πρέπει να δαπανηθούν μόνο για τις ανάγκες βελτίωσης συνθηκών της διαβίωσης και της περισυλλογής των αδέσποτων ζώων, και πουθενά για καμία άλλη χρήση. Με τον τρόπο αυτόν ο νομοθέτης δηλώνει τη βούλησή του οι Δήμοι να αναλάβουν ενεργό ρόλο και να κινητοποιηθούν προς την κατεύθυνση της προστασίας αφενός των κατοικίδιων ζώων

– άλλως ζώα συντροφιάς- και να δρουν κατά της κάθε μορφής κακοποίησής τους, έχοντας ως κίνητρο ακόμη και την αύξηση των εσόδων τους. «Ο σκοπός αγιάζει τα μέσα» και εδώ ο σκοπός είναι η προστασία αθώων πλασμάτων από τυχόν ακατάλληλους κυρίους, (όπως προκύπτει από τον Πίνακα που υπάρχει στο άρθρο 21 του ανωτέρω νόμου, όπου περιγράφονται οι παραβάσεις για τις οποίες επιβάλλονται τα πρόστιμα). Σκοπός όμως είναι και να καμφθεί η απροθυμία πολλών Δήμων, αν και είναι ρητή υποχρέωσή τους, να προβαίνουν σε ενέργειες στείρωσης και περισυλλογής των αδέσποτων, με τη δικαιολογία ότι δεν έχουν τους πόρους: εδώ η διάταξη δίνει τη λύση, την επιβολή διοικητικών κυρώσεων όπου υπάρχει παράβαση, με σκοπό τη απόκτηση των οικονομικών μέσων για την εκτέλεση των έργων αυτών.

3. Το άρθρο 55 αφορά την αυθαίρετη χρήση κοινοχρήστου χώρου και περιγράφει αναλυτικά τις επιπλέον ενέργειες στις οποίες δικαιούται να προβεί ο Δήμος, του οποίου κοινόχρηστος χώρος καταλαμβάνεται αυθαίρετως. Δίδεται με το άρθρο αυτό η δυνατότητα να αρθεί άμεσα η κατάληψη με την απομάκρυνση/δέσμευση των αντικειμένων που καταλαμβάνουν τον δημόσιο χώρο, πράγμα το οποίο, επειδή δεν προβλέπονταν στο προϊσχύσαν νομοθετικό πλαίσιο (στο Βασιλικό Διάταγμα από 20.10.1958), παρεμπόδιζε τους Δήμους άμεσα και πρακτικά να αποκαταστήσουν την τάξη- αν και στην πράξη συνέβαινε, ώστε να αποδοθεί ο χώρος στην κοινή χρήση, όπου ανήκει. Με τη νέα ρύθμιση, ο κοινόχρηστος χώρος απελευθερώνεται αμέσως με την απομάκρυνση των αντικειμένων που τον καταλαμβάνουν αυθαίρετως, και αποδίδεται άμεσα στη διάθεσή του κοινού. Η θεσμοθέτηση δε, επιπλέον των ισχυόντων, ενός ακόμη προστίμου για την παραλαβή των αντικειμένων που απομάκρυνε ο Δήμος, θα λειτουργήσει ως ένα επιπρόσθετο αντικίνητρο για μελλοντικές αυθαίρετες καταλήψεις, μέσα στην περίοδο της οικονομικής κρίσης και δυσπραγίας των καταστημάτων και των επιχειρήσεων.

4. Το άρθρο 63 αφορά το θεσμοθετημένο έσοδο υπέρ των Δήμων από τις εταιρίες που εμπορεύονται πόσιμο νερό. Έχουν επέλθει από το έτος 1958, οπότε και πρωτοεπιβλήθηκε το δικαίωμα αυτό υπέρ των Δήμων, έως και σήμερα, τόσες τροποποιήσεις, αντικαταστάσεις και αλλαγές, από τα οποία ο νομοθέτης φαίνεται ότι συχνά αλλάζει γνώμη σχετικά με το ύψος του εσόδου αυτού.

«Το δικαίωμα εμπορίας πόσιμου ύδατος που επιβάλλεται με βάση το άρθρο 12 του ΒΔ της 24/9-20/10/1958 έχει το χαρακτήρα φόρου επί των συναλλαγών» (απόσπασμα από την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας με αριθμό 3169/2010)

Με τον παρόντα νόμο, ο νομοθέτης αυξάνει το ποσοστό το δικαιώματος από τον προϊσχύσαντα νόμο 4255/2014, (από 1,5 τοις χιλίοις σε 3 τοις χιλίοις το λιγότερο και από 3 τοις χιλίοις σε 5 τοις χιλίοις το περισσότερο) δίδοντας την επιλογή στο Δημοτικό Συμβούλιο, σε κάθε Δήμο που δικαιούται το έσοδο αυτό. Επίσης καθιστώντας υπόχρεο υποβολής των σχετικών παραστατικών τον επιχειρηματία, διευκολύνει ακόμη περισσότερο την είσπραξη του εσόδου, εφόσον πλέον εκείνος

καθίσταται υπεύθυνος της μη νόμιμης και εμπρόθεσμης καταβολής, χωρίς να απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες από τον Δήμο.

5. Το άρθρο 65 φέρνει μία καινοτομία, μία ρύθμιση καινούρια με την οποία στοχεύεται η λύση σε ένα από τα σημαντικά ζητήματα που αντιμετωπίζει καθημερινά κάθε Οικονομική Υπηρεσία ενός Δήμου. Η πρακτική δυνατότητα εκ μέρους του κάθε Δήμου να αιτείται και να λαβαίνει εντός προθεσμίας τριάντα ημερών, κατά τη διατύπωση του άρθρου, όλα τα στοιχεία που αναζητά από μία Δημόσια υπηρεσία, δύναται να οδηγήσει σε πραγματική αύξηση των ιδίων εσόδων του.

Η λήψη των απαιτούμενων προσωπικών και περιουσιακών στοιχείων των οφειλετών οπωσδήποτε σημαίνει ορθότερες χρεώσεις στους οφειλέτες- ώστε να αποφεύγονται οι χρονοβόρες διαγραφές-, ταχύτερες διαδικασίες,- ώστε να αποφεύγονται οι λιμνάζουσες χρόνια υποθέσεις-, και τελικώς νόμιμα ίδια έσοδα. Αυτό διαφαίνεται στο παρόν οικονομικό περιβάλλον να είναι το ζητούμενο για την οικονομική ευρωστία των ΟΤΑ ά βαθμού, ήτοι η σταδιακή τους απαγκίστρωση από τις κρατικές επιχορηγήσεις.

6. Το άρθρο 66 γεννήθηκε εκ των συνθηκών της σύγχρονης πραγματικότητας και τις προφανώς διαφοροποιημένες ανάγκες χρήσης των κοινοχρήστων χώρων συγκριτικά με το Βασιλικό Διάταγμα από 24.9/20.10/1958 που τροποποιεί (προϊσχύον πλαίσιο). Το άρθρο αυτό καλείται να αντιμετωπίσει μία από αυτές, τη βραχυχρόνια χρήση (έως δέκα ημέρες) ενός κοινοχρήστου χώρου για διάφορων ειδών εκδηλώσεις, τουριστικής, καλλιτεχνικής, πολιτιστικής ή άλλης εμπορικής προβολής αλλά και εκδηλώσεις κοινωνικής αλληλεγγύης.

Το ισχύον ανωτέρω αναφερόμενο πλαίσιο προβλέπει μόνον διαδικασίες μίσθωσης ή παραχώρηση για διάστημα ενός έτους υπό προϋποθέσεις, χωρίς να καλύπτει την προς εξέταση περίπτωση, εφόσον στο ιστορικό πλαίσιο του έτους 1958 δεν υπήρχαν τέτοιες ανάγκες.

Έως τώρα προφανώς και πραγματοποιούνταν τέτοιες παραχωρήσεις, όμως δεν υπήρχε νομικό πλαίσιο ώστε ο Δήμος να εισπράττει ένα νόμιμο έσοδο. Για τον λόγο αυτόν εδώ προβλέπεται η έκδοση μίας απόφασης Δημοτικού Συμβουλίου όπου πρέπει να περιλαμβάνονται όλες οι λεπτομέρειες μίας τέτοιας παραχώρησης (ποιοι χώροι δύνανται να παραχωρούνται, για ποιου είδους εκδηλώσεις, με ποιο τίμημα).

4.2.3. Νέοι κανόνες για την ευελιξία και τη διευκόλυνση των διαδικασιών πληρωμής

Οι διαδικασίες που θεσπίζει ο νέος νόμος με στόχευση τη διευκόλυνση πληρωμών εκ μέρους των ΟΤΑ σε σχέση με το προηγούμενο καθεστώς έχει ως εξής:

1. Με το άρθρο 48 θεσπίζεται μία διάταξη νόμου που αφορά σε συμβάσεις μεταφοράς μαθητών του έτους 2014, του πρώτου τριμήνου 2015 και του Ιανουαρίου 2016, οι οποίες, λόγω ελλείψεων στις διαδικασίες, δεν έχουν εκκαθαριστεί και πληρωθεί έως σήμερα. Η διάταξη αυτή «κατά παρέκκλιση των κειμένων περί δεσμεύσεως πιστώσεων διατάξεων», ορίζει ότι μπορούν να εκκαθαριστούν και να πληρωθούν, εάν κατά τα λοιπά συντρέχουν οι προϋποθέσεις νομιμότητας και κανονικότητάς τους. Χωρίς την παρούσα διάταξη, όσοι παρείχαν τις συγκεκριμένες υπηρεσίες μεταφοράς μαθητών κατά τα αποκλειστικώς αναφερόμενα χρονικά διαστήματα, για να αμειφθούν θα καταφύγουν στη δικαιοσύνη με αγωγές, στις οποίες και θα δικαιωθούν, εφόσον πράγματι έχει παρασχεθεί η ανωτέρω υπηρεσία. Προς αποφυγή, συνεπώς, της διεξαγωγής των δικών, οι οποίες θα επιφέρουν έτι περαιτέρω επιβαρύνσεις στους ΟΤΑ, εφόσον οπωσδήποτε το αποτέλεσμα θα είναι το προαναφερθέν και επιπλέον θα υπάρχει αξίωση για τόκους και δικαστικές δαπάνες, το άρθρο ορίζει ότι οι πληρωμές θα γίνουν κατά παρέκκλιση αυτών των ζητημάτων κανονικότητας και επιλύει το πρόβλημα ευθέως.

Δεν μπορεί όμως να προβλέψει κανείς με σιγουριά εάν μία τέτοια επίλυση θα γίνει δεκτή και στις Υπηρεσίες Επιτρόπων κατά τη διαδικασία των προληπτικών ελέγχων νομιμότητας των δαπανών, που ο ίδιος νόμος με το άρθρο 42 επανέφερε.

2. Η ρύθμιση του άρθρου 78 καλύπτει το νομοθετικό κενό και ρητά δίδει τη δυνατότητα στους Δήμους να αναλάβουν, τηρουμένων των προϋποθέσεων που το άρθρο θέτει, τη δαπάνη των εξόδων ταφής απόρων πολιτών. Ο νομοθέτης με εμφανή σκοπό να επιλύσει συνολικά το θέμα, για να καλύψει και την περίπτωση που οι πιστώσεις του οικείου Δήμου δεν επαρκούν, δίδει την εναλλακτική οι δαπάνες αυτές να καλύπτονται από την οικεία Περιφέρεια.

Η αιτιολογημένη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου που απαιτείται υποχρεώνει την ανάγνωση του πλήρους φακέλου της κάθε υπόθεσης ώστε το Σώμα με πλήρη επίγνωση να εγκρίνει τη δαπάνη, ώστε να αποφεύγονται περιπτώσεις κακοδιαχείρισης και κατάχρησης του δημοσίου χρήματος.

Τα τελευταία χρόνια που η χώρα βρίσκεται στη στενωπό της πρωτόγνωρης οικονομικής κρίσης, ένα από τα θέματα που ταλάνισε περισσότερο τις χαμηλές κοινωνικές και οικονομικές τάξεις, είναι δυστυχώς και τα έξοδα ταφής. Όλα είναι δυνατό να περικοπούν, όλα είναι δυνατό να τα στερηθεί κάποιος, τη στέγη, τα ρούχα, ακόμη και το φαγητό. Όμως όταν θα αποβιώσει, θα πρέπει να ταφεί, και αυτό είναι μία δαπάνη που δεν μπορεί κανείς να αποφύγει. Η πραγματικότητα όμως είναι διαφορετική: υπάρχουν συνάνθρωποί μας που είτε δεν έχουν κανέναν να τους νοιαστεί και να καλύψει γι αυτούς την ύστατη αυτή δαπάνη, είτε οι οικείοι τους πραγματικά αδυνατούν να το κάνουν. Αρκετοί συμπολίτες μας κατέφυγαν στους οικείους Δήμους για να καλύψουν τα έξοδα αυτά, όμως το ισχύον νομικό πλαίσιο δεν επέτρεπε ευθέως ο Δήμος να διαθέσει το ποσό που απαιτείται για να τύχει ο

αποβιώσας μίας αξιοπρεπούς τελευταίας φροντίδας, μίας κηδείας- αν και πιστεύω ότι αρκετοί Δήμοι το έκαναν παρά ταύτα

Άταφος δεν πρέπει να μένει κανένας άνθρωπος, ανεξαρτήτου φυλής, εθνικότητας, πίστεως: είναι κανόνας πάνω από το Δίκαιο κάθε χώρας, είναι κανόνας ηθικής είναι κοινή πεποίθηση του λαού μας, πεφρασμένη στην «Αντιγόνη» του Σοφοκλή αιώνες πριν, το 442 προ Χριστού.

3.Οι ρυθμίσεις των άρθρων 101 και 104 κινούνται στην λογική της καταβολής του μισθού (αποδοχές και ασφαλιστικές εισφορές) σε εργαζόμενους που πραγματικά παρέχουν τις υπηρεσίες τους και ο μισθός τους δεν τους καταβάλλεται εγκαίρως για λόγους γραφειοκρατίας.

Ως προς το άρθρο 101 και το πρόγραμμα «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής», αυτό απευθύνεται σε ευαίσθητες κοινωνικά ομάδες πληθυσμού εφόσον προσφέρει, με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκ του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, σε μητέρες δικαιούχους τη δωρεάν φοίτηση του παιδιού σε δημοτικούς ή ιδιωτικούς παιδικούς σταθμούς. Ο νομοθέτης δεν επιθυμεί οι εργαζόμενοι σε αυτό να παραμένουν απλήρωτοι έτσι προβλέπεται ότι οι δαπάνες της μισθοδοσίας τους και των ασφαλιστικών εισφορών τους δύνανται να καταβάλλονται από τον φορέα στον οποίο απασχολούνται (ΟΤΑ ή νομικό πρόσωπο αυτού) από οποιαδήποτε τακτικά ή έκτακτα ανειδίκευτα έσοδα αυτού. Σε περίπτωση που η μη καταβολή είναι απόρροια καθυστέρησης της εισροής της χρηματοδότησης, οι δαπάνες της μισθοδοσίας και ασφαλιστικών εισφορών καταβάλλονται και μετά ο δήμος παίρνει πίσω από τη χρηματοδότηση τα χρήματα που κατέβαλε από ίδια έσοδα.

Ως προς το άρθρο 104 και τα προγράμματα «Κέντρα ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων», «Κέντρα Δημέρευσης- ημερήσιας φροντίδας», «Κέντρα στήριξης Ρομά και Ευπαθών ομάδων», ομοίως ο νομοθέτης δεν επιθυμεί ουδόλως τη διακοπή της λειτουργίας τους ούτε να παραμένουν απλήρωτο, εφόσον και τα ανωτέρω απευθύνονται σε ιδιαίτερες ευαίσθητες κοινωνικά ομάδες πληθυσμού.

Επιλύει δε το θέμα τυχόν καθυστερήσεων στη μισθοδοσία του προσωπικού προβλέποντας τη δυνατότητα χρήσης των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων, εάν η χρηματοδότηση δεν μπορεί να έχει αναδρομική ισχύ, εφόσον είναι δυνατή η έγκριση/ένταξη στο νέο πρόγραμμα να γίνει σε μεταγενέστερο χρόνο, αλλά οι εργαζόμενοι να έχουν παράσχει την εργασία τους.

4.3 Ωφέλειες για το Κράτος - Η βελτίωση των αποδόσεων των ΟΤΑ προϋπόθεση για τη βελτίωση της Εικόνας του Κράτους

Αξια αναφοράς και λόγου κρίνεται και η ωφέλεια της δημόσιας εικόνας της Κεντρική Εξουσία από τη θέσπιση των νέων ρυθμίσεων του νόμου, στην περίοδο της οικονομικής κρίσης ως προς τα ζητήματα που προέκυψαν μεταξύ άλλων, και ως προς την ορθή και έγκαιρη συλλογή και αποστολή των στοιχείων που αφορούν την οικονομική πορεία του Δημοσίου Τομέα και την επιρροή που αυτό ασκεί στην ευρωπαϊκή εικόνα της χώρας μας ως ένας αξιόπιστος και σοβαρός συνεργάτης, συνοδοιπόρος και αντισυμβαλλόμενος.

Οι ενέργειες αυτές στοχεύουν αφενός στην απόλυτη διαφάνεια της διαχείρισης των δημοσίων οικονομικών- εφόσον οι αντίθετες πρακτικές είχαν για τη χώρα τις τρομακτικές συνέπειες που όλοι ζούμε και θα ζούμε για πολλές δεκαετίες ακόμη- αφετέρου σε κοινές πρακτικές και διαδικασίες που θα αφορούν όλο τον Δημόσιο Τομέα – εν στενή και ευρεία έννοια- ώστε να είναι γνωστό και ευκρινές πώς γίνεται η Ταμειακή Διαχείριση.

Αυτήν την εικόνα στοχεύουν να βελτιώσουν αρκετές από τις νέες ρυθμίσεις του παρόντος νόμου, μέσω των άρθρων 40, 41 και 44. Η πλήρης και απαρέγκλιτη εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος Γενικής και Αναλυτικής Λογιστικής-Κοστολόγησης στα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού και Δημοσίου Δικαίου των Δήμων (άρθρο 40) στοχεύει στο να μην υπάρχει κανένα σημείο διαχείρισης δημοσίου χρήματος χωρίς τις διαδικασίες λογιστικής απεικόνισης και διαχείρισης που απαιτούν οι νέες οικονομικές συνθήκες.

Η ενημέρωση με τα οικονομικά τους στοιχεία των ηλεκτρονικών βάσει δεδομένων που τηρούνται στο Υπουργείο Εσωτερικών από τους φορείς: δήμοι, ΝΠΔΔ αυτών, με την εξαίρεση των σχολικών επιτροπών, επιχειρήσεις Ο.Τ.Α., Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης - Αποχέτευσης του ν. 1069/1080, σύνδεσμοι Ο.Τ.Α., η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας, οι Περιφερειακές Ενώσεις Δήμων, καθώς και οι περιφέρειες, τα περιφερειακά ταμεία ανάπτυξης, οι επιχειρήσεις και τα λοιπά νομικά πρόσωπα των περιφερειών και η Ένωση Περιφερειών, (άρθρο 41) και μάλιστα με υπό την απειλή κυρώσεων για τη μη τήρηση του άρθρου, στοχεύει επίσης την αξιόπιστη, ορθή και σύννομη απεικόνιση των οικονομικών στοιχείων του –ευρύτερου- Κράτους.

Ο ίδιος στόχος διαφαίνεται και στη ρύθμιση του άρθρου 44, που αφορά τα Ιδρύματα των Περιφερειών και την Ταμειακή τους διαχείριση: και να μην αφήνει κανένα περιθώριο παρερμηνείας ή λανθασμένης ερμηνείας στο ποιος είναι αρμόδιος να διαχειρίζεται τα οικονομικά και να προβαίνει στις πράξεις ταμειακής διαχείρισης σε όλους τους Φορείς Γενικής Κυβέρνησης και γενικότερα σε όλους όσους διαχειρίζονται αμέσως ή εμμέσως δημόσιο χρήμα.

4.4 Δυσλειτουργίες και προσκόμματα

4.4.1. Εξάρτηση της υλοποίησης των ρυθμίσεων από περαιτέρω διοικητικές πράξεις

Η Εκτελεστική Επιτροπή της Π.Ο.Ε.-Ο.Τ.Α, (Πανελλήνια Ομοσπονδία Εργαζομένων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης), προκήρυξε 24ωρη Πανελλαδική Απεργία για την 22α Νοεμβρίου 2017 για όλους τους εργαζόμενους στη Τοπική Αυτοδιοίκηση με ένα από τα αιτήματα *«Την άμεση έκδοση οδηγιών και διευκρινήσεων από το Υπουργείο Εσωτερικών για την εφαρμογή των διατάξεων του Πολυνομοσχεδίου (Ν.4483/2017), καθώς έχει δημιουργηθεί σύγχυση και αναστάτωση στις Δημοτικές υπηρεσίες με αποτέλεσμα να μένουν μέχρι σήμερα ανεφάρμοστες ευνοϊκές ρυθμίσεις για τους εργαζόμενους. (<http://aftodioikisi.gr/> online Διαθέσιμο, τελευταία επίσκεψη 21/11/2017)»*

Η ανωτέρω δημοσίευση αποτελεί μία από τις κύριες δυσλειτουργίες του παρόντος νόμου: η απόλυτη εξάρτηση της υλοποίησής του από μία σειρά από περαιτέρω διοικητικές πράξεις (Υπουργικές Αποφάσεις και άλλες), είτε επειδή αυτές προβλέπονται ευθέως από τις ρυθμίσεις τους (βλ. άρθρα 24, 50, 65, το πλήρες κείμενο των οποίων βρίσκεται στο παράρτημα του παρόντος) είτε επειδή είναι απόλυτα απαραίτητη η έκδοση διευκρινιστικών / ερμηνευτικών εγκυκλίων για να υλοποιηθούν οι νέες ρυθμίσεις.

Η εικόνα αυτή καθιστά τον νόμο έως σήμερα ουσιαστικά ανεφάρμοστο, αν και αρκετές από τις ρυθμίσεις του έχουν οριακές προθεσμίες εφαρμογής, οι οποίες μάλλον θα οδηγηθούν σε παρατάσεις. Αυτό δείχνει ότι, αν και δύο έτη σχεδόν σε διαβούλευση, κάποιες από τις ρυθμίσεις δεν έχουν διατυπωθεί με την απαιτούμενη ακρίβεια ώστε να τύχουν άμεσης εφαρμογής και να επιτελέσουν τον σκοπό τους, που, σύμφωνα με τα λεγόμενα του νομοθέτη, είναι να επιλυθούν πρακτικά προβλήματα που χρόνια ταλανίζουν την τοπική Αυτοδιοίκηση. *{«Το νομοσχέδιο προωθεί συγκεκριμένες μικρές μεταρρυθμίσεις που όμως έχουν μεγάλη προστιθέμενη αξία για τα ζητήματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Οι διατάξεις του νομοσχεδίου λύνουν λειτουργικά ζητήματα, ικανοποιούν αιτήματα ετών, προστατεύουν τους εργαζόμενους. Δεν πρόκειται για ένα νομοσχέδιο - τομή στην λειτουργία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, έχει περισσότερο έναν χαρακτήρα επιδιόρθωσης σημαντικών καθημερινών προβλημάτων»* (συνέντευξη του Υπουργού Εσωτερικών στην ιστοσελίδα <https://www.epoli.gr/> (Ethnos on line 25/3/2017).

4.4.2. **Απροθυμία για την εφαρμογή των διατάξεων που επιφέρουν επιβάρυνση των προϋπολογισμών χωρίς μεταφορά πόρων**

Στον παρόν οικονομική περιβάλλον δημοσιονομικής ασφυξίας, οι ρυθμίσεις του παρόντος νόμου που καταλήγουν σε επιβάρυνση των προϋπολογισμών με αύξηση των δαπανών χωρίς αντίστοιχη μεταφορά πόρων, δεν θα τύχουν άμεσης εφαρμογής αλλά θα αποτελέσουν πεδίο διαμάχης και έριδας.

Αυτό δεν είναι καθόλου δυσερμήνευτο, εφόσον τα δημοσιονομικά περιθώρια των ΟΤΑ είναι εντελώς περιορισμένα. Έτσι, δύσκολα θα τύχει εφαρμογής το άρθρο 32 (σίτιση όλων σχεδόν των δημοσίων υπαλλήλων που υπηρετούν σε έναν μικρό δήμο), ή το άρθρο 15 (αποπληρωμή όλων των οφειλών των λυθεισών επιχειρήσεων των ΟΤΑ). Οι δε ρυθμίσεις που αφορούν αύξηση των αποδοχών των εργαζομένων (πχ επέκταση του επιδόματος ανθυγιεινής εργασίας) και των αποζημιώσεων των αιρετών (άρθρο 33) θα υλοποιηθούν οπωσδήποτε, αλλά δεν αυτό δεν τους απεκδύει τον χαρακτήρα της επιβάρυνσης των προϋπολογισμών των Δήμων, οι οποίοι, για να αντιμετωπίσουν την ανάγκη αυτή, αναγκαστικά θα περικόψουν κάτι άλλο. Ενδεικτικά σε αριθμούς από το παράδειγμα των λογιστικών στοιχείων του Δήμου Αμπελοκήπων-Μενεμένης Θεσσαλονίκης:

Το έτος 2012 καταβλήθηκε ποσό ύψους **233.674,42:**

- Για αντιμισθία αντιδημάρχων, μαζί με τις εργοδοτικές εισφορές ποσό ύψους 209.095,14€
- Για αποζημιώσεις Δημοτικών Συμβούλων από τη συμμετοχή τους στις Συνεδριάσεις των Συλλογικών Οργάνων ποσό ύψους 24.579,28€

Το έτος 2013 (με βάση το κατηρηγμένο σήμερα με το άρθρο 33 προϊσχύων νομοθετικό πλαίσιο)

- για αντιμισθία αντιδημάρχων, μαζί με τις εργοδοτικές εισφορές καταβλήθηκε ποσό ύψους **164.264,76€** (μειωμένο σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά κατά 22%) η δε αποζημίωση είχε καταργηθεί.

Έτσι ο Δήμος εξοικονόμησε κατά τα έτη 2013 και επόμενα, έως την ψήφιση του παρόντος νόμου, συνολικό ποσό ύψους **69.409,66€** κάθε έτος.

(από το Καθολικό Εξόδων του Δήμου Αμπελοκήπων-Μενεμένης Θεσσαλονίκης ετών 2012, 2013.)

4.4.3. Τάση επιβράβευσης του ασυνεπούς υπόχρεου καταβολής, πολίτη και ΟΤΑ

Και στο νομοθέτημα αυτό, σύμφωνα με τη συνήθη πρακτική του έλληνα νομοθέτη, στο βωμό της παροχής κινήτρου για ταχεία καταβολή των οφειλών με άμεσο σκοπό την βραχυπρόθεσμη εισροή εσόδων, διαφαίνεται η τάση να επιβραβεύεται τελικά η ασυνέπεια στις καταβολές, είτε πρόκειται για πολίτη είτε και για Φορέα του Δημοσίου, εδώ για Φορέα της Αυτοδιοίκησης. Το συμπέρασμα αυτό προκύπτει αβίαστα από τις ρυθμίσεις του νόμου για τη ρύθμιση των οφειλών (άρθρο 52), την παράταση που για ακόμη μία φορά δίδεται σε ήδη παραταθείσες προθεσμίες (άρθρα 28 και 72) και στα άρθρα 45 και 50.

Ως προς το άρθρο 45, αξίζει να τονιστούν τα εξής: με τον νόμο 4316/2014 άρθρο 79 παρ. 2 προβλέφθηκε για τους ΟΤΑ α' και β' βαθμού που είχαν βεβαιωμένες ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία, να δύνανται, μετά από αίτημά τους που θα εγκρίνονταν με Κοινή υπουργική Απόφαση, να αποπλήρωναν το σύνολο της οφειλής τους με παρακράτηση από τους ΚΑΠ.

Εφόσον ο νόμος αυτό εξεδόθη το έτος 2014 και αφορούσε ήδη βεβαιωμένες και ληξιπρόθεσμες οφειλές, αυτές έως σήμερα έχουν επιβαρυνθεί με τις προβλεπόμενες προσαυξήσεις, τόκους και πρόστιμα εκπρόθεσμης καταβολής, όπως και όλα τα ποσά τα οποία οφείλουν οι πολίτες και οι λοιποί φορείς στο Δημόσιο, όταν αυτά καθίστανται βεβαιωμένα και ληξιπρόθεσμα.

Η παρούσα ρύθμιση όμως απαλλάσσει τα ποσά αυτά από όλα τα ανωτέρω και ορίζει ότι το οφειλόμενο περιορίζεται μόνον στην κύρια (αρχική) οφειλή.

Στην αιτιολογική έκθεση του νόμου ως εξήγηση στην εξαίρεση αυτή παρουσιάζεται η προσπάθεια διευκόλυνσης των οφειλετών ΟΤΑ για την τακτοποίηση των οφειλών τους προς το Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία καθώς και η επαύξηση των δημοσίων εσόδων, λόγω απαλοιφής των επιβαρύνσεων. Βρίσκεται δηλαδή η ρύθμιση στη λογική των λοιπών ρυθμίσεων των οφειλών, όπου, για να επιτευχθεί ταχύτερα και πιο άμεσα η καταβολή, δίδεται ως κίνητρο στον οφειλέτη το bonus της απαλλαγής του από όλα τα συνεπακόλουθα μίας κύριας οφειλής.

Εδώ δε ο νόμος δίνει και αναδρομική ισχύ στην απαλλαγή από την ημέρα δημοσίευσης του νόμου 4316/2014, ήτοι από 24-12-2014, χωρίς όμως δυνατότητα να αναζητηθούν όσα τυχόν ποσά, προερχόμενα από τα καταργημένα σήμερα προσαυξήσεις, τόκους και πρόστιμα εκπρόθεσμης καταβολής, έχουν καταβληθεί ήδη από τους ΟΤΑ εκείνους που έσπευσαν να εφαρμόσουν τον νόμο και να εξοφλήσουν τις υποχρεώσεις τους.

Για μια ακόμη φορά λοιπόν, επιβραβεύεται εκείνος που δεν προσπάθησε -ή δεν τα κατάφερε- άμεσα να εφαρμόσει τον νόμο (άρθρο 79 ν. 4316/2014) και να πληρώσει

τις υποχρεώσεις του, μειώνοντας ή περιορίζοντας άλλες δαπάνες. Αυτός δε που το έκανε τιμωρείται, εφόσον η ευνοϊκή ρύθμιση δεν τον αφορά πια («*τυχόν καταβληθέντα ποσά δεν αναζητούνται*»).

Ως προς το άρθρο 50, η ρύθμιση αφορά τους ΟΤΑ και τα ΝΠΔΔ τους με χρεωστικά ανοίγματα στο ΤΠΔ που έχουν απολέσει τις προθεσμίες για ρύθμιση αυτών με συνομολόγηση ισόποσου δανείου. Τίθεται νέα προθεσμία η 31/12/2017 με υποβληθέν αίτημα ως 29/9/2017, (λιγότερο από 2 μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου). Αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει, κατ' εφαρμογή του άρθρου 176 του ν.3463/2006, όποιος ΟΤΑ αντιμετωπίζει το συγκεκριμένο θέμα, θα πρέπει να το επισπεύσει, ειδάλλως δίδεται και η λύση των 20 (είκοσι) ισόποσων ετησίων δόσεων, καθώς επίσης και η δυνατότητα παρακράτησης των ΚΑΠ των ΟΤΑ σε ποσοστό έως 1% συμψηφιστικά από το ΤΠΔ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ :

Συμπεράσματα – Προτάσεις

5.1.Συμπεράσματα

Η ευρύτητα και η συνθετότητα των σχετικών με την Τοπική Αυτοδιοίκηση δυνητικών πεδίων ρυθμιστικής παρέμβασης διατηρεί πάντοτε επίκαιρο το αίτημα για νέες ρυθμίσεις.

Η φύση, η οικονομία και τα αναγκαία χαρακτηριστικά βελτιωτικών ή και διορθωτικών παρεμβάσεων προσδιορίζονται και από τον κρατικό νομοθέτη, ο οποίος, καταλείποντας στους αυτοδιοικητικούς θεσμούς το ευρύτερο δυνατό πεδίο αυτοτέλειας στη διοίκηση των θεμάτων της αρμοδιότητάς τους, θα πρέπει να επιχειρεί παρεμβάσεις συστηματικού, δομικού και οριζόντιου χαρακτήρα.

Από τις ρυθμίσεις του νόμου 4483/2017 ως προς τα ζητήματα της οικονομικής λειτουργίας, των εσόδων και της παρουσίας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης - το αντικείμενο που πραγματεύεται το παρόν πόνημα- και από την ανωτέρω παράθεση των νέων ρυθμίσεων και την τροποποίηση του ισχύοντος νομικού πλαισίου, τα συμπεράσματα που συνάγονται συνοψίζονται στην καταγραφή των πλεονεκτημάτων και των μειονεκτημάτων των γενομένων επιλογών του νομοθετήματος.

Αναμφίβολα τυγχάνουν εμφανή τόσο τα πλεονεκτήματα του νόμου ως προς τα ζητήματα που πραγματεύεται το πόνημα τούτο, όσο και τα μειονεκτήματα αυτού, ως προς την πιθανή υλοποίησή τους αλλά και ως προς την αποτελεσματική ώθηση της Οικονομίας των Φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Με περιεκτικό τρόπο θα μπορούσαμε να τα παρουσιάσουμε στην κάτωθι καταγραφή:

Στα θετικά σημεία του νόμου θα έπρεπε να τοποθετηθεί η ευκρινής προσπάθεια που γίνεται:

- Για την αύξηση των ιδίων εσόδων των ΟΤΑ με δημιουργία νέων πηγών ή με βοήθεια της είσπραξης των θεσμοθετημένων
- Για την μη απώλεια πόρων για τους ΟΤΑ από τα ευρωπαϊκά και εθνικά συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα εξαιτίας παρερμηνειών ή προσκομιμάτων της νομοθεσίας
- Για τη συνέχιση της υλοποίησης των προγραμμάτων εκείνων που αφορούν σε ευαίσθητες ομάδες πληθυσμού (άνεργους, ηλικιωμένους, Ρομά, μικρά παιδιά, μονογονεϊκές οικογένειες) σε περιόδους μεγάλης ανάγκης παροχής κοινωνικής προστασίας
- Για την έγκαιρη, ορθή, και σύννομη συλλογή και αποστολή των στοιχείων οικονομικής διαχείρισης ανεξαιρέτως των συναλλασσομένων με Δημόσιο Χρήμα,
- Για τη διευκόλυνση των πολιτών στις συναλλαγές τους με τους ΟΤΑ, τόσο πρακτικά, (με τη χρήση των νέων τεχνολογιών) όσο και ουσιαστικά (με φορολογικές ελαφρύνσεις και διευκολύνσεις)
- Για τη διευκόλυνση των ΟΤΑ στις υποχρεώσεις τους προς το Κράτος (Φόροι και ασφαλιστικά ταμεία), τους δανειστές (ΤΠΔ), αλλά και προς τους ιδιώτες πιστωτές
- Για την οριστική λύση και εκκαθάριση των παντός είδους επιχειρήσεων ΟΤΑ, με σαφείς οδηγίες για τη συνέχεια των εργασιών τους και το μέλλον του προσωπικού τους
- Για την τακτοποίηση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των σχολικών κτιρίων και οικοπέδων
- Για την νομιμοποίηση δράσεων και διαδικασιών που ήδη συμβαίνουν ως άτυπη πρακτική και τώρα ενδύονται νομοθετικής ρύθμισης

Στον κατάλογο των μειονεκτημάτων του νόμου ως προς τα προς συζήτηση θέματα, δεν θα πρέπει να παραβλεφθεί:

- Η πραγματική αύξηση στις δαπάνες των ΟΤΑ, είτε άπαξ είτε μόνιμα, που θα επέλθει από την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου
- Η για ακόμη μία φορά εν τοις πράγμασι επιβράβευση των ασυνεπών οφειλετών, πολιτών και Φορέων, με αποτέλεσμα την έτι περαιτέρω ενδυνάμωση της άποψης ότι στην χώρα αυτή, χωρίς ουσιαστικές κυρώσεις «πληρώνει όποιος θέλει»

- Η για ακόμη μία φορά παράταση ισχυουσών προθεσμιών προς ολοκλήρωση διαδικασιών, με αποτέλεσμα την έτι περαιτέρω ενδυνάμωση της άποψης ότι στην χώρα αυτή, χωρίς ουσιαστικές κυρώσεις «οι προθεσμίες δεν ισχύουν»
- Η εξάρτηση της υλοποίησης αρκετών από τις διατάξεις του νόμου από άλλες διοικητικές πράξεις, (Υπουργικές Αποφάσεις, Αποφάσεις ΔΣ του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, Αποφάσεις Δημοτικών Συμβουλίων)

5.2 Προτάσεις

Το πρώτο που θα έλεγα ως πρόταση για την αποτελεσματικότερη υλοποίηση και εφαρμογή νόμου ως προς την οικονομική λειτουργία, τα έσοδα και την περιουσία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι να μην βρίσκονται αυτά εντός Πολυνομοσχεδίων: στη σημερινή πραγματικότητα της Δημόσιας Διοίκησης με τον καθημερινό «βομβαρδισμό» από νομοθετήματα, εγκυκλίους και λοιπές Διοικητικές Πράξεις ως προς την οικονομική διαχείριση εν συνόλω, τις αστικές και πειθαρχικές ευθύνες, την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, είναι δύσχρηστο και δυσθεώρητο ένα ακόμη νομοθέτημα με εκατοντάδες ρυθμίσεις, εντός του οποίου, διάσπαρτες, βρίσκονται και ορισμένες που αφορούν τα οικονομικά ζητήματα.

Για την ευκολότερη και αποτελεσματικότερη υλοποίηση των διατάξεων ενός νόμου, το σημαντικότερο είναι η απλή του γλώσσα, η εύχρηστη και εύληπτη διατύπωσή του. Το πρώτο που θα έλεγε κανείς διαβάζοντας τον παρόντα νόμο 4483/2017 είναι αναμφισβήτητα ότι αποτελεί ένα πολύπλοκο κείμενο, χαοτικό, μεγάλης έκτασης (169 άρθρα), και με δεκάδες παραπομπές σε αριθμούς άλλων νόμων και αποφάσεων.

Ο νόμος είναι ένα εργαλείο δημοκρατίας, εφόσον είναι αυτό που επιλέγει η νομοθετική εξουσία, ως όργανο της Λαϊκής Κυριαρχίας σύμφωνα με το Σύνταγμα, και βρίσκεται πάνω από κάθε μορφής εξουσίας. Για τον λόγο αυτόν πρέπει να είναι κατανοητό από όλους, να μην αφήνει κανένα περιθώριο δυσερμηνείας ή παρερμηνείας: ο καθένας - πολίτης, υπάλληλος, Αρχή, - πρέπει να γνωρίζουν και να καταλαβαίνουν τι ισχύει.

Και το παρόν νομοθέτημα χρήζει μίας ατέρμονης σειράς εγκυκλίων και διευκρινίσεων για να υλοποιηθεί. Παρεμποδίζοντας την άμεση υλοποίησή του, ουσιαστικά παρεμποδίζεται η βούληση του νομοθέτη και κατ' επέκταση η

υλοποίηση του κυβερνητικού έργου. Ένα εύληπτο και απλούστερο νομοθέτημα θα αποτελούσε καλύτερο εργαλείο υλοποιώντας άμεσα τις νομοθετικές επιλογές.

Τα νεοθεσπιζόμενα άρθρα είναι σημαντικό να έχουν περιεχόμενο, να βρίσκεται η ρύθμιση εντός του κειμένου και όχι να πρέπει ο αναγνώστης να συνδυάζει το κείμενο περισσοτέρων άρθρων, ώστε να κατανοήσει τι ισχύει σήμερα- χωρίς πολλές φορές να το καταφέρνει.

Σε εφαρμογή της συνταγματικής επιταγής, θα έπρεπε εκ της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής να μην επιτρέπεται η μεταβίβαση ουδεμίας αρμοδιότητας προς άσκηση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση χωρίς την αντίστοιχη μεταβίβαση πόρων, να απορρίπτεται η πρόταση ως αντίθετη στο Σύνταγμα.

Οι ημερομηνίες/προθεσμίες που θέτει ένας νόμος θα πρέπει να ισχύουν, να είναι αποκλειστικές αλλά και τέτοιες ώστε να είναι δυνατή η υλοποίηση της ρύθμισης, όχι να είναι αδύνατο να υλοποιηθεί (πχ λίγες ημέρες μετά τη δημοσίευση ενός νέου νόμου) και εξ αιτίας αυτού να δίδονται συνέχεια παρατάσεις, ων ουκ έστι αριθμός.

Οι κυρώσεις, τα πρόστιμα, οι ποινές που τίθενται να είναι εφαρμόσιμα και όχι εξοντωτικά (πχ το πρόστιμο του ΤΑΠ είναι 200% του οφειλομένου τέλους!) ώστε να έχουν τιμωρητικό χαρακτήρα για τον ασυνεπή πολίτη, χωρίς όμως να καταλήγει η κύρωση να είναι υψηλότερη από την κύρια οφειλή. Αυτό καθιστά το πληρωτέο αντίθετο με το περί δικαίου αίσθημα και τελικώς μη εισπράξιμο. Από την άλλη, κάθε νόμος που φέρει τμηματική καταβολή οφειλών (ρύθμιση) διαγράφει, ανά ποσοστό, τις προσαυξήσεις δίνοντας τελικά bonus στον ασυνεπή, εφόσον και τον διευκολύνει στην καταβολή και του «χαρίζει» την ποινή. Μακροχρόνια, με τον τρόπο αυτόν, ενισχύεται η ασυνέπεια και δεν θεμελιώνεται η αίσθηση του σοβαρού Κράτους, αλλά η αίσθηση των σπασμωδικών κινήσεων για το βραχυχρόνιο αποτέλεσμα της άμεσης ενθουλάκωσης εσόδων.

Ως προς τη διαχείριση της περιουσίας των ΟΤΑ Α και Β΄ βαθμού, είναι πλέον επιτακτική ανάγκη να υπάρξει ένα καινούριο νομοθέτημα, προσαρμοσμένο στις σημερινές συνθήκες, που να ρυθμίζει εκ βαθέων τις διαδικασίες εκποίησης και εκμίσθωσης ακινήτων και κινητών εφόσον τα Προεδρικά Διατάγματα 270/1981 και 242/1996 πλέον είναι εκτός πραγματικότητας. Μία καινούρια νομοθεσία, στηριγμένη στις επιχειρηματικές ανάγκες του σήμερα, θα βοηθούσε και θα ωθούσε την αξιοποίηση της περιουσίας των ΟΤΑ Α και Β΄ βαθμού και θα ενίσχυε έτι περαιτέρω τα ίδια έσοδά τους.

Βιβλιογραφία

Πρωτογενής πηγές (Εθνική Νομοθεσία και Νομολογία)

- Σύνταγμα της Ελλάδος (Όπως αναθεωρήθηκε με το Ψήφισμα της 27ης Μαΐου 2008 της Η΄ Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων)
- Νόμος 4483/2017 (ΦΕΚ 107 Α΄ 31-07-2017): «Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) - Ρυθμίσεις σχετικές με την οργάνωση, τη λειτουργία, τα οικονομικά και το προσωπικό των Ο.Τ.Α. - Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας - Μητρώο Πολιτών και άλλες διατάξεις»,
- Αιτιολογική Έκθεση νόμου 4483/2017
- Αριθμ. 74712/29.12.2010 (ΦΕΚ 2043 Β΄ 30-12-2010) Απόφαση Υπουργού Εσωτερικών, Απ&ΗΔ, «Καθορισμός του τύπου, του περιεχομένου των στοιχείων, του χρόνου και του τρόπου ενημέρωσης της βάση δεδομένων «Οικονομικά στοιχεία δήμων», των αριθμοδεικτών αξιολόγησης καθώς και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας», όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 4320/2-2-2012 (ΦΕΚ 703 Β΄ 12-3-2012) Απόφαση Υπουργού Εσωτερικών
- Ευρωπαϊκός Χάρτης Τοπικής Αυτονομίας (ΕΧΤΑ), κυρωθείς με τον νόμο 1850/1989 (ΦΕΚ 114 Α΄ 10-05-1989) «Κύρωση του Ευρωπαϊκού Χάρτη της Τοπικής Αυτονομίας»
- Νόμος 1828/1989 (ΦΕΚ Α΄ 2 03-01-1989) «Αναμόρφωση της φορολογίας εισοδήματος και άλλες διατάξεις.
- Νόμος 3463/2006 (ΦΕΚ Α΄. 114, 08-06-2006) «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων».

- Νόμος 356/1974 (ΦΕΚ 90 Α΄ 05-04-1974) « Κώδικας Εισπράξεων Δημοσίων Εσόδων» (Κ.Ε.Δ.Ε)
- Νόμος 4270/2014 (ΦΕΚ 143/Α/28-06-2014) «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) & δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις.»
- Νόμος 3429/2005 (ΦΕΚ 314/Α/ 27.12.2005) «Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί (Δ.Ε.Κ.Ο.)»
- Νόμος 4257/2014 (ΦΕΚ 93/Α/14-04-2014) Επείγουσες ρυθμίσεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών»
- Νόμος 3852/2010 (ΦΕΚ 87Α/7-6-2010): Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης: Πρόγραμμα «Καλλικράτης»
- Νόμος 4039/2012 (ΦΕΚ 15 Α/2-2-2012): «Για τα δεσποζόμενα και τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς και την προστασία των ζώων από την εκμετάλλευση ή τη χρησιμοποίηση με κερδοσκοπικό σκοπό».
- Νόμος 2539/1997 (ΦΕΚ-244 Α'/4-12-97): Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- Προεδρικό Διάταγμα 270/1981 (ΦΕΚ Α' 77/30-3-81) «Περί των οργάνων, της διαδικασίας και των όρων διενέργειας δημοπρασιών για εκποίηση ή εκμίσθωση πραγμάτων των δήμων και κοινοτήτων».
- Προεδρικό Διάταγμα 242/1996 (ΦΕΚ 179/Α/7-8-1996) «Καθορισμός προϋποθέσεων, τρόπου και διαδικασίας για την εκμίσθωση, τη δωρεά, την παραχώρηση της χρήσης, την εκποίηση, τη μίσθωση και την αγορά ακινήτων και κινητών πραγμάτων των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων».
- Νόμος 4152/2013 (ΦΕΚ 107/τ. Α'/09-05-2013) «Επείγοντα Μέτρα εφαρμογής των νόμων 4046/2012, 4093/2012 και 4127/2013».

- Νόμος 4321/2015 (ΦΕΚ Α' 32/21-03-2015) «Ρυθμίσεις για την επανεκκίνηση της οικονομίας».

Γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ. 561/2000, Εγκύκλιος ΥΠΕΣ 22307/12-5-1993

- Νόμος 2130/1993 (ΦΕΚ 62/Α/23-4-1993) : Τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων της Περιφερειακής Διοίκησης, του Κώδικα της Ελληνικής Ιθαγένειας, του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, των Διατάξεων για τις Προσόδους των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και άλλες διατάξεις.
- Νομολογία Συμβουλίου της Επικρατείας: Αποφάσεις της Ολομέλειας του ΣτΕ με αριθμούς 4504 και 4505/2014

Δευτερογενείς πηγές

- Νικολάου Ιντζεσίλογου, καθηγητή κοινωνιολογίας του δικαίου Νομικής Σχολής ΑΠΘ, «Των Ελλήνων οι Κοινότητες – Νάουσα - Η Δημογεροντία»,
- Ανδρονίκης Θεοτοκάτου, Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, απόσπασμα από τον χαιρετισμό που απηύθυνε κατά την έναρξη Διημερίδας στην Αθήνα στις 14/15-05-2016 με τίτλο «Ελεγκτικό Συνέδριο και Δήμοι: Διαφάνεια, Αποτελεσματικότητα»
- Τάχου Αν. ,Αυτοδιοίκηση- Τα διεθνή πλαίσια, ΤΑ/5 1993, σελ. 37, Φιλίππου Διον. , Ο Ευρωπαϊκός Χάρτης Τοπικής Αυτονομίας και η σημασία του για τους ελληνικούς ΟΤΑ, ΔιΔικ. 1995.
- Νεφελούδη Α., Για το νέο δημοτικό τέλος ακινήτου περιουσίας, ΤΑ 5/1992
- *ΚΟΥΦΑΡΗΣ Γ., 2010, «Η παγκόσμια οικονομική κρίση και οι χρηματιστηριακές αγορές», Περιοδικό "Χρήμα", Ιανουάριος-Φεβρουάριος*
- Θεοχαρόπουλου Λ., Φορολογικόν Δίκαιον, 1981, σελ. 12, Τάτσου Ν. Φορολογική Αποκέντρωση, 1987
- *Marmot Mg, Bell R.,(2009) , «How the financial crisis affect health?», Department of Epidemiology and Public Health, London,*

- *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης, Χουλιάρας Α., πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, 2014, εισαγωγή.*
- «Τα οικονομικά της Τ.Α: Πανεπιστημιακές Σημειώσεις, Ράλλης Γκέκας , Αθήνα 2017
- Χρίστος Χ.Μυλωνόπουλος, καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών, Γλωσσικό νόημα ποινικού κανόνα και «Αληθής Βούληση» του ιστορικού νομοθέτη».
- Χρίστος Μυλωνόπουλος, καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών, Ποινικό Δίκαιο - Γενικό μέρος, 2008.
- {ΠΟΡΙΣΜΑ (ΝΟΜΟΣ 3094/2003 “Συνήγορος του Πολίτη και άλλες διατάξεις”, (Υπόθεση 984/11.02.1999) ΘΕΜΑ: « Η παρακώληση της άσκησης του δικαιώματος στην κοινή χρήση των πεζοδρομίων» Βοηθός Συνήγορος του πολίτη: Χρύσα Χατζή Ειδικοί Επιστήμονες: Νίκος Βίττης, Κων/νος Σγάγιας ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2006)}
- Σύνοψη της Διαμεσολάβησης του Συνηγόρου του Πολίτη , Ιούνιος 2013
- Λύτρας Σωτήρης, Παυλόπουλος Προκόπης, Γέροντας Απόστολος, Σιούτη Γλυκερία, Φλογαΐτης Σπυρίδων, Διοικητικό Δίκαιο (3η έκδοση, Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας, 2015).
- Δαγτόγλου Πρόδρομος Δ., Γενικό Διοικητικό Δίκαιο (7η έκδοση, Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας, 2015).
- Χρυσανθάκης Χαράλαμπος, Τοπική Αυτοδιοίκηση - Αποκεντρωμένη Διοίκηση (Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη, 2015).

Διαδικτυακές πηγές

- <https://www.e-poli.gr>. 25-3- 2017) Τελευταία επίσκεψη 11-11-2017 online Διαθέσιμο
- <http://www.real.gr>. Τελευταία επίσκεψη 11-11-2017 online Διαθέσιμο
- <http://www.hellenicparliament.gr/Enimerosi/tileoptikos-stathmos-tis-voulis/>(Live streaming Κανάλι Βουλής, 19-7-2017 Διαρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης) Τελευταία επίσκεψη 11-10-2017 online Διαθέσιμο
- <https://www.taxheaven.gr/laws>, Τελευταία επίσκεψη 11-11-2017 online Διαθέσιμο
- <http://www.opengov.gr/types/?p=2813> 2015, 2016, 2017 Τελευταία επίσκεψη 20-11-2017 online Διαθέσιμο

- <http://www.e-notariat.gr/> Τελευταία επίσκεψη 11-11-2017 online Διαθέσιμο
- (<http://aftodioikisi.gr/> online Διαθέσιμο, τελευταία επίσκεψη 21/11/2017)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ

ΟΤΑ Α' βαθμού :Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμοι)
Π.Δ. :Προεδρικό διάταγμα
Φ.Ε.Κ. :Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης
ΥΠ. ΕΣ: Υπουργείο Εσωτερικών
ΝΠΔΔ: Νομικό πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
ΝΠΙΔ: Νομικό πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
ΟΚΑ : Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης
ΕΣΛ: Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών
ΕΛ.ΣΤΑΤ. : Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΓΛΚ: Γενικό Λογιστήριο του Κράτους
ΚΔΑΠ: Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών
ΚΗΦΗ: Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων
ΚΕΔΗΦ: Κέντρο Δημέρευσης - Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων
ΚΑΠ: Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι
ΦΟΔΣΑ: Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων
ΑΣΑ: Αστικά Στερεά Απόβλητα
ΤΑΠ: Τέλος Ακίνητης Περιουσίας
ΝΣΚ: Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
ΣΤΕ: Συμβούλιο της Επικρατείας
ΠΟΕ ΟΤΑ Πανελλήνια Ομοσπονδία Εργαζομένων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΕΝΦΙΑ Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας ακινήτων

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Άρθρα του νόμου 4483/2017

(όπως αναφέρονται εντός του κειμένου της εργασίας)

Κεφάλαιο 2.2.

Άρθρο 40: Διπλογραφικό Σύστημα στα νομικά πρόσωπα Ο.Τ.Α. α' βαθμού και στους Ο.Τ.Α. β' βαθμού

«1. Το άρθρο 33 του ν. 4257/2014 αντικαθίσταται ως εξής: «Οι διατάξεις του π.δ. 315/1999 (Α' 302) που ισχύουν για τους δήμους περί του Διπλογραφικού Συστήματος Γενικής και Αναλυτικής Λογιστικής - Κοστολόγησης εφαρμόζονται αναλόγως και για τα δημοτικά ιδρύματα, τις κοινωφελείς επιχειρήσεις, καθώς και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τους συνδέσμους αυτών, εξαιρουμένων των σχολικών επιτροπών. Αν οι ανωτέρω φορείς δεν διαθέτουν υπάλληλο με την απαιτούμενη άδεια λογιστή και η ταμειακή υπηρεσία τους ασκείται από τους δήμους που τους έχουν συστήσει, οι τελευταίοι αναλαμβάνουν και την τήρηση του Λογιστικού τους Σχεδίου. Αν στο δήμο δεν υπηρετεί υπάλληλος με την απαιτούμενη άδεια λογιστή ή ο αριθμός των υπηρετούντων υπαλλήλων δεν επαρκεί για την κάλυψη της υποχρέωσης αυτής, γεγονός που βεβαιώνεται από την οικεία Οικονομική Επιτροπή έπειτα από εισήγηση των αρμόδιων υπηρεσιών, το νομικό πρόσωπο μπορεί να αναθέσει σε εξωτερικό συνεργάτη-λογιστή κάθε εργασία για την τήρηση του Λογιστικού του Σχεδίου, κατ' αναλογία και, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 209 του ν. 3463/2006 (Α' 114). Ομοίως, μπορεί να προσφύγει στις ίδιες διατάξεις, όταν έχει ίδια ταμειακή υπηρεσία, αλλά δεν διαθέτει προσωπικό με τα ανωτέρω απαιτούμενα τυπικά προσόντα.».

2. Στο τέλος της παρ. 11 του άρθρου 268 του ν. 3852/ 2010, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 43 του ν. 3979/2011 (Α' 138), προστίθενται εδάφια ως εξής: «Για τις ανάγκες τήρησης του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου (διπλογραφικού συστήματος), κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο π.δ. 315/1999, οι Περιφέρειες μπορεί να αναθέτουν σε εξωτερικούς συνεργάτες που διαθέτουν τα απαιτούμενα από το νόμο προσόντα ή σε λογιστικά γραφεία που πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις την οργάνωση και υποστήριξη των λογιστικών και οικονομικών Υπηρεσιών τους, τη σύνταξη των ετήσιων οικονομικών καταστάσεών τους, καθώς και τη διεξαγωγή κάθε εργασίας απαραίτητης για την εφαρμογή του ανωτέρω σχεδίου. Ανάθεση των υπηρεσιών αυτών σε εξωτερικούς συνεργάτες επιτρέπεται: α) σε περίπτωση αντικειμενικής αδυναμίας πλήρους και λυσιτελούς εφαρμογής του Διπλογραφικού Συστήματος, είτε επειδή δεν υπηρετεί στην Περιφέρεια προσωπικό με τα κατάλληλα τυπικά ή και ουσιαστικά προσόντα είτε επειδή το υφιστάμενο προσωπικό δεν καλύπτει τις αντίστοιχες οργανικές θέσεις της οικείας υπηρεσίας. Τη σχετική αδυναμία διαπιστώνει η Οικονομική Επιτροπή, μετά από εισήγηση της αρμόδιας οικονομικής υπηρεσίας. Με την πρώτη τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής

Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.), εφόσον δεν υπάρχουν αντίστοιχες θέσεις για την κάλυψη των σχετικών αναγκών καθίσταται υποχρεωτική η περίληψή τους σε αυτόν, β) από την έναρξη ισχύος της παρ. 11 του άρθρου 268 του ν. 3852/2010, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 43 του ν. 3979/2011.» .

Άρθρο 41: Υποβολή οικονομικών στοιχείων Ο.Τ.Α.

1. Οι δήμοι, τα νομικά τους πρόσωπα δημοσίου δικαίου, με την εξαίρεση των σχολικών επιτροπών, οι επιχειρήσεις Ο.Τ.Α., οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης - Αποχέτευσης του ν. 1069/1080, οι σύνδεσμοι Ο.Τ.Α., η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας, οι Περιφερειακές Ενώσεις Δήμων, καθώς και οι περιφέρειες, τα περιφερειακά ταμεία ανάπτυξης, οι επιχειρήσεις και τα λοιπά νομικά πρόσωπα των περιφερειών και η Ένωση Περιφερειών, ενημερώνουν με τα οικονομικά τους στοιχεία τις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων που τηρούνται στο Υπουργείο Εσωτερικών

2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζεται για κάθε βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ο τύπος, το περιεχόμενο των στοιχείων, ο χρόνος, ο τρόπος ενημέρωσης των βάσεων δεδομένων, οι φορείς στους οποίους παρέχεται ηλεκτρονική πρόσβαση στις βάσεις δεδομένων και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Σε περίπτωση μη ενσωμάτωσης ή καθυστέρησης ενσωμάτωσης των στοιχείων, μπορεί, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών να επιβάλλεται παρακράτηση ή μη απόδοση μέρους ή συνόλου των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων στον οικείο Ο.Τ.Α..

3. Μέχρι την έκδοση της απόφασης της παραγράφου 2, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι νόμοι 74712/2010 και 74713/2010 (Β'2043) αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

Άρθρο 44: Ταμειακή υπηρεσία ιδρυμάτων περιφερειών - Οικονομική διοίκηση ιδρυμάτων δήμων

1. Η λειτουργία της ταμειακής και εν γένει της οικονομικής υπηρεσίας των ιδρυμάτων των περιφερειών, αν δεν μπορεί να διεξαχθεί ή διεξάγεται πλημμελώς από τα ίδια λόγω ελλείπουσ στελέχωσης, αναλαμβάνεται, κατά το μέρος που απαιτείται, από τα αντίστοιχα όργανα της οικείας περιφέρειας, κατόπιν σχετικού αιτήματος του διοικητικού συμβουλίου του ιδρύματος και απόφασης του περιφερειακού συμβουλίου.

2. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 236 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων μετά τη λέξη «απολογισμό» προστίθενται οι λέξεις «τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις».

Κεφάλαιο 2.3.

Άρθρο 16: Ρυθμίσεις σχετικές με τις πολυμετοχικές αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α.

2. Ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α., στο εταιρικό κεφάλαιο των οποίων συμμετέχουν μόνον Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και οι οποίες συμμετέχουν, κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, σε ενεργά συγχρηματοδοτούμενα ευρωπαϊκά ή εθνικά προγράμματα, δεν λύνονται και συνεχίζουν να λειτουργούν, κατά παρέκκλιση της πρόβλεψης του εδαφίου β' της παρ. 8 του άρθρου 265 του ΚΔΚ, εφόσον η τελευταία εταιρική τους χρήση ήταν θετική. Η ισχύς της παρούσας ανατρέχει στο χρόνο κατά τον οποίο, βάσει της αναφερομένης στο προηγούμενο εδάφιο διάταξης, έπρεπε να επέλθει η λύση, υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχει ξεκινήσει η διαδικασία εκκαθάρισης.

Άρθρο 21: Μεταφορά στους Ο.Τ.Α. α' βαθμού συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων από Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ. και λοιπούς φορείς αυτών

Συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή άλλους διεθνείς οργανισμούς ή προγράμματα που επιδοτούνται από εθνικούς πόρους ή η μετεξέλιξη των προγραμμάτων αυτών στο πλαίσιο των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020 του ΕΣΠΑ, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 51 παρ. 4 περίπτωση α' του ν. 4407/2016 (Α' 134) και υλοποιούνταν από νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου των Ο.Τ.Α. μπορούν να αναλαμβάνονται από τον οικείο Δήμο ή να συνεχίζονται υπό τους ίδιους ή τροποποιημένους όρους, εφόσον το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο που διέπει την υλοποίηση εκάστου προγράμματος προβλέπει ότι οι Ο.Τ.Α. α' βαθμού περιλαμβάνονται μεταξύ των δυνητικών φορέων υλοποίησης του προγράμματος. Η ανάληψη ή η συνέχιση του προγράμματος από το δήμο γίνεται με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου. Τα αναληφθέντα προγράμματα συνεχίζουν να υλοποιούνται από τον οικείο δήμο, ο οποίος υπεισέρχεται αυτοδίκαια σε όλα τα σχετικά δικαιώματα και υποχρεώσεις, στα οποία περιλαμβάνονται και όσα απορρέουν από συμβάσεις μίσθωσης έργου ή συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας, ιδιωτικού δικαίου, ορισμένου χρόνου, οι οποίες, όπου τούτο απαιτείται, συνεχίζονται μέχρι τη λήξη των προγραμμάτων. Οι συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας, ιδιωτικού δικαίου, ορισμένου χρόνου ανανεώνονται ή παρατείνονται κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 21 του ν. 2190/1994 (Α' 28). Η ανάληψη ή η συνέχιση των προγραμμάτων από το δήμο, κατά τα οριζόμενα στο πρώτο εδάφιο, ισχύει από 1.7.2016.

Άρθρο 23: Συνέχιση υλοποίησης συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων της Ε.Ε.

Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 111 του ν. 3852/ 2010, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 9 παρ. 10 του ν. 4071/2012, προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Κατ' εξαίρεση,

διαδημοτικές επιχειρήσεις των οποίων έχει παρέλθει ο χρόνος λειτουργίας που προβλεπόταν στη συστατική τους πράξη και συμμετείχαν σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα από την Ευρωπαϊκή Ένωση, μπορούν να συνεχίζουν να λειτουργούν, αναδρομικά από την ημερομηνία λύσης τους, προς εκπλήρωση των σκοπών των προγραμμάτων αυτών, μετά από τροποποίηση του καταστατικού τους.»

Άρθρο 101: Καταβολή μισθοδοσίας προσωπικού της Δράσης «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής»

1. Οι Ο.Τ.Α. και τα νομικά τους πρόσωπα, εφόσον η χρηματοδότηση της Δράσης «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής» δεν επαρκεί για την κάλυψη των δαπανών μισθοδοσίας και ασφαλιστικών εισφορών του προσωπικού τους, που απασχολείται σε αυτή με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, για τον ετήσιο κύκλο 2016-2017, καλύπτουν τις δαπάνες αυτές από κάθε είδους τακτικά ή έκτακτα ανειδίκευτα έσοδά τους.

2. Αν η αναφερόμενη στην παράγραφο 1 αδυναμία των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων, οφείλεται στη μη ομαλή ροή χρηματοδότησης της Δράσης, οι δαπάνες μισθοδοσίας και ασφαλιστικών εισφορών μπορούν να αντιμετωπίζονται επίσης από κάθε είδους τακτικά ή έκτακτα ανειδίκευτα έσοδά τους, τα οποία αναπληρώνονται κατά το μέρος της διενεργηθείσας δαπάνης, όταν περιέλθει η σχετική χρηματοδότηση, τηρουμένων των κείμενων περί αναμορφώσεων του προϋπολογισμού τους διατάξεων.

Άρθρο 104: Παράταση των υπηρεσιών των Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ), των Κέντρων Δημέρευσης -Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΕΔΗΦ) και Κέντρων Στήριξης Ρομά και Ευπαθών Ομάδων και των αντίστοιχων συμβάσεων του προσωπικού των προγραμμάτων αυτών

1. Η διάρκεια παροχής των υπηρεσιών των «Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων» (ΚΗΦΗ), των «Κέντρων Δημέρευσης-Ημερήσιας Φροντίδας» (ΚΕΔΗΦ) και των «Κέντρων Στήριξης Ρομά και Ευπαθών Ομάδων» των φορέων των Ο.Τ.Α., καθώς και των συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου του απασχολούμενου προσωπικού, παρατείνονται πέραν της 31ης Μαρτίου 2017 και έως την ένταξη των σχετικών Πράξεων ή την υπογραφή των Συμβάσεων για τις Πράξεις αυτές ή τη μετεξέλιξη αυτών στο πλαίσιο των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της Προγραμματικής Περιόδου 2014- 2020 του ΕΣΠΑ, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 51 παρ. 4 περίπτωση α' του ν. 4707/2016 (Α' 134) και, σε κάθε περίπτωση, όχι πέραν της 31ης.7.2017. Η παράταση των συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου του προηγούμενου εδαφίου, δεν μεταβάλλει τη νομική φύση ή το χαρακτήρα αυτών, ανεξαρτήτως του χρόνου της συνολικής τους διάρκειας και κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετη γενικής και ειδικής διάταξης.

2. Οι δαπάνες για την καταβολή της μισθοδοσίας του απασχολούμενου προσωπικού της ανωτέρω παραγράφου καλύπτονται από πόρους του ΕΣΠΑ 2014-2020. Σε

περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει δυνατότητα αναδρομικής ισχύος στις αποφάσεις ένταξης των σχετικών Πράξεων, οι εν λόγω δαπάνες καλύπτονται από πόρους του άρθρου 259 του ν. 3852/2010 (Α' 87).

Κεφάλαιο 2.4.

Άρθρο 26: Προμήθειες πετρελαιοειδών και τροφίμων

Στο τέλος της παρ. 6 του άρθρου 13 του ν. 2503/1997 (Α' 107), όπως αυτή συμπληρώθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 30 του ν. 4386/2016 (Α' 83), προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Οι οικείες περιφέρειες μπορούν κατ' εξαίρεση να εξουσιοδοτούν τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και ιδρύματα της χωρικής τους αρμοδιότητας να διενεργούν αυτοτελώς τις διαδικασίες ανάδειξης προμηθευτών - χορηγητών των ειδών της παρούσας παραγράφου, κατόπιν έγκρισης σχετικού αιτιολογημένου αιτήματος της οικείας περιφέρειας από τον Υπουργό Εσωτερικών.»

Άρθρο 39: Διαχείριση πάγιας προκαταβολής

Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 8 του άρθρου 266 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Τα ποσά της πάγιας προκαταβολής κατατίθενται σε πιστωτικά ιδρύματα που εποπτεύει η Τράπεζα της Ελλάδος, σε λογαριασμούς ειδικού σκοπού που ανήκουν στον οικείο δήμο για κάθε τοπική ή δημοτική ενότητα ξεχωριστά, μετά από πρόταση των υπόλογων διαχειριστών και απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Υπεύθυνοι κίνησης των λογαριασμών είναι ο υπόλογος πρόεδρος της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή ο εκπρόσωπος της τοπικής κοινότητας ή οι αναπληρωτές αυτών που είναι υπάλληλος ή υπάλληλοι του οικείου δήμου. Οι ανωτέρω ορίζονται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου.»

Άρθρο 45: Τροποποίηση του άρθρου 79 του ν. 4316/2014

Στο τέλος της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 79 του ν. 4316/2014 (Α' 270) προστίθενται εδάφια, ως εξής: «Οι ανωτέρω βεβαιωμένες και ληξιπρόθεσμες στη Φορολογική Διοίκηση οφειλές δεν επιβαρύνονται από την ημερομηνία έκδοσης των σχετικών κοινών αποφάσεων του εδαφίου α' με προσαυξήσεις, τόκους και πρόστιμα εκπρόθεσμης καταβολής. Τα ανωτέρω ισχύουν από την έναρξη ισχύος του ν. 4316/2014. Τυχόν καταβληθέντα ποσά δεν αναζητούνται.»

Άρθρο 49: Μεταφορά πιστώσεων Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού

Το άρθρο 161 του ν. 3463/2006 αντικαθίσταται ως εξής: «Άρθρο 161 Μεταφορά πιστώσεων από έργα – Αποθεματικό»

1. Κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους επιτρέπεται η μεταφορά πίστωσης από έργο σε έργο ή και από έργο για την ενίσχυση ή δημιουργία οποιουδήποτε άλλου

κωδικού αριθμού δαπάνης, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεωτικών δαπανών, υπό την προϋπόθεση ότι τηρείται ο ανταποδοτικός ή εξειδικευμένος χαρακτήρας των πιστώσεων και με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων για τις πιστώσεις αυτές. Για τη μεταφορά αυτή απαιτείται αναμόρφωση του προϋπολογισμού.

2. Το αποθεματικό κεφάλαιο του δημοτικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού των Περιφερειών δεν μπορεί να υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του συνόλου των εγγεγραμμένων σε αυτόν τακτικών εσόδων.».

Άρθρο 50: Τακτοποίηση οικονομικών εκκρεμοτήτων των Ο.Τ.Α. προς το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων

1. Η παρ. 3 του άρθρου 81 του ν. 4316/2014 αντικαθίσταται ως εξής: «3. Τα πάσης φύσεως υφιστάμενα χρεωστικά ανοίγματα των δήμων και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων (Τ.Π.Δ.), όπως εμφανίζονται στα λογιστικά τους βιβλία κατά το διάστημα που η ταμειακή τους διαχείριση ασκείται από το αρμόδιο Γραφείο Παρακαταθηκών και μέχρι τη σύσταση της ίδιας ταμειακής υπηρεσίας, βεβαιωμένα ή μη, τα οποία δεν έχουν ρυθμιστεί, σύμφωνα με την παρ. 1γ' του άρθρου 49 του ν. 3943/2011 (Α' 66), μπορεί να ρυθμιστούν με συνομολόγηση ισόποσων δανείων από το Τ.Π.Δ., χωρίς τις προϋποθέσεις της παρ. 1 του άρθρου 264 του ν. 3852/2010, εντός νέας αποκλειστικής προθεσμίας έως 31.12.2017, εφόσον το σχετικό αίτημα υποβληθεί μέχρι 29.9.2017, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που θα καθορισθούν με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Τ.Π.Δ.. Σε περίπτωση αδυναμίας συνομολόγησης δανείου από οποιαδήποτε αιτία, η οποία διαπιστώνεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Τ.Π.Δ., το ποσό του χρεωστικού ανοίγματος, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί μέχρι την συνομολόγηση της ρύθμισης, εξοφλείται υποχρεωτικά σε είκοσι (20) ισόποσες ετήσιες δόσεις, με ημερομηνία καταβολής κάθε δόσης μέχρι την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους, αρχής γενομένης από την 31η Δεκεμβρίου 2017. Οι όροι, οι διαδικασίες, οι προϋποθέσεις και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου, καθορίζονται με απόφαση του Δ.Σ. του Τ.Π.Δ..».

2. Στο άρθρο 81 του ν. 4316/2014 προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής: «4. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, που εκδίδεται σε ετήσια βάση και εγκρίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, μπορεί να συμψηφίζονται αυτεπαγγέλτως τα βεβαιωμένα, στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, ληξιπρόθεσμα χρεωστικά ανοίγματα των Ο.Τ.Α. και των Νομικών Προσώπων τους με ποσοστό έως 1% επί των εσόδων τους από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (Κ.Α.Π.). Ο προαναφερόμενος συμψηφισμός διακόπτει την παραγραφή των σχετικών βεβαιωμένων απαιτήσεων.».

3. Η διάρκεια αποπληρωμής των χορηγηθέντων δανείων από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων προς τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου των Ο.Τ.Α. και τις δημοτικές επιχειρήσεις αυτών, δύναται να επιμηκυνθεί άπαξ έως πέντε (5) έτη

από τη λήξη της δανειακής σύμβασης, όπως αυτή ισχύει σήμερα, ύστερα από υποβολή σχετικής αίτησης του οικείου νομικού προσώπου έως 31.10.2017, μετά από απόφαση του αρμοδίου οργάνου αυτού, στην οποία θα καθορίζονται τα προς επιμήκυνση δάνεια και ο χρόνος επιμήκυνσης αυτών. Οι λοιποί όροι της ισχύουσας δανειακής σύμβασης διατηρούνται ακέραιοι εν ισχύ πλην του επιτοκίου, το οποίο αναπροσαρμόζεται στο ισχύον για την αναχρηματοδότηση συναφθέντων δανείων των Ο.Τ.Α. με το Τ.Π.Δ..»

Άρθρο 64: Φόρος εισοδήματος επί της ακίνητης περιουσίας Ο.Τ.Α.

Στο άρθρο 47 του ν. 4172/2013 (Α'167) προστίθεται παράγραφος 7 ως εξής: «7. Το εισόδημα από ακίνητη περιουσία που αποκτούν οι Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού απαλλάσσεται του φόρου, εφόσον πρόκειται για: α) ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα των Ο.Τ.Α., καθώς και κοινής χρήσεως πράγματα που ανήκουν σε δήμο ή β) ακίνητα που παραχωρούνται κατά χρήση, χωρίς αντάλλαγμα, στο Ελληνικό Δημόσιο ή σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, εφόσον προορίζονται για την εξυπηρέτηση αναγκών κάθε αναγνωρισμένης βαθμίδας δημόσιας εκπαίδευσης, δημόσιων ή δημοτικών νοσοκομειακών συγκροτημάτων προς όφελος της δημόσιας υγείας, δημόσιων ή δημοτικών μονάδων κοινωνικής φροντίδας, δημόσιων ή δημοτικών παιδικών σταθμών ή βρεφοκομείων ή ορφανοτροφείων, δημόσιων ή δημοτικών γηροκομείων, Κ.Α.Π.Η., κέντρων και δομών προσωρινής υποδοχής - φιλοξενίας και εν γένει χώρων που καλύπτουν έκτακτες ανάγκες στέγασης και προσωρινής φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών.».

Κεφάλαιο 2.5.

Άρθρο 15: Θέματα λύσης επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού

1. Οι παράγραφοι 7, 7α, 7β, 8 και 9 του άρθρου 109 του ν. 3852/2010 αντικαθίστανται ως εξής:

9. α. Σε περίπτωση λύσης κοινωφελούς επιχείρησης ή Δ.Ε.Υ.Α. και ανάληψης των δραστηριοτήτων της από τον οικείο δήμο ή από νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου αυτού, το προσωπικό της με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου και ορισμένου χρόνου, ανεξαρτήτως τρόπου πρόσληψης, μεταφέρεται στον αντίστοιχο φορέα με την ίδια σχέση εργασίας, ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Συμβάσεις έργου που έχουν συναφθεί από τις επιχειρήσεις που λύονται εκτελούνται από τον αντίστοιχο φορέα άσκησης των σχετικών αρμοδιοτήτων. Το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που μεταφέρεται στο νέο φορέα, κατατάσσεται σε προσωποπαγείς θέσεις, αντίστοιχες των τυπικών προσόντων του, με απόφαση του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, λαμβανομένης υπόψη της προϋπηρεσίας του για τη μισθολογική και βαθμολογική του κατάταξη. Η ρύθμιση του εδαφίου αυτού

εφαρμόζεται και για το προσωπικό κοινωφελών εταιρειών και Δ.Ε.Υ.Α. που έχουν λυθεί, εφόσον απασχολούταν πραγματικά, κατά τις 30.5.2011.

β. Οφειλές των κοινωφελών επιχειρήσεων και Δ.Ε.Υ.Α., καθώς και των αμιγών επιχειρήσεων του π.δ. 410/1995 που λύθηκαν, προς το Ελληνικό Δημόσιο, τα ασφαλιστικά ταμεία και προς τρίτους, συμπεριλαμβανομένων των δεδουλευμένων αποδοχών του μεταφερόμενου προσωπικού τους, **μπορούν να καταβάλλονται από τον οικείο δήμο, μετά από αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του.**

γ. Οι ρυθμίσεις της περίπτωσης β' εφαρμόζονται αναλόγως και για οφειλές των:

αα. ανωνύμων και αναπτυξιακών εταιριών, των οποίων οι εταίροι είναι αποκλειστικά Ο.Τ.Α. και νομικά τους πρόσωπα ή

ββ. ανωνύμων και αναπτυξιακών εταιριών στις οποίες οι Ο.Τ.Α. και οι λοιποί φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης κατέχουν την πλειοψηφία του εταιρικού τους κεφαλαίου, εφόσον τελούν υπό εκκαθάριση ή λυθούν και τεθούν υπό εκκαθάριση μέχρι τις 31.10.2017. Το ύψος των οφειλών που μπορεί να αναλάβει ο κάθε φορέας προκύπτει από το λόγο συμμετοχής του στο εταιρικό κεφάλαιο. Αν μέτοχος είναι περιφέρεια ή ήταν τέως Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της οποίας αυτή έχει υπεισέλθει, η αναδοχή και η καταβολή των οφειλών που της αναλογούν γίνεται, έπειτα από αιτιολογημένη απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του.».

2.α. Σε περίπτωση λύσης ανώνυμης εταιρίας Ο.Τ.Α., περιλαμβανομένων των ανωνύμων αναπτυξιακών εταιρειών πρώην Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, της οποίας ποσοστό τουλάχιστον 90% του μετοχικού της κεφαλαίου ανήκει στον οικείο ή τους οικείους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή ενώσεις αυτών, το προσωπικό της με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου μπορεί να μεταφέρεται σε έναν εκ των οικείων Ο.Τ.Α., ένωση ή Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ. με την ίδια σχέση εργασίας, με την απόφαση λύσης της εταιρίας ή με **ειδική απόφαση του οικείου Δημοτικού, Περιφερειακού ή Διοικητικού Συμβουλίου**, εφόσον τελούν υπό εκκαθάριση κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος ή λυθούν και τεθούν υπό εκκαθάριση μέχρι 31.10.2017. Ο χρόνος λύσης δεν μπορεί να είναι προγενέστερος της έναρξης ισχύος του ν. 3852/2010.

β. Το μεταφερόμενο προσωπικό κατατάσσεται σε προσωποπαγείς θέσεις, αντίστοιχες των τυπικών προσόντων του, με απόφαση του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, λαμβανομένης υπόψη της προϋπηρεσίας του για τη μισθολογική και βαθμολογική του κατάταξη.

γ. Οφειλές των ανωτέρω επιχειρήσεων προς το Ελληνικό Δημόσιο, τα ασφαλιστικά ταμεία και προς τρίτους, συμπεριλαμβανομένων των δεδουλευμένων αποδοχών του

μεταφερόμενου προσωπικού τους, **μπορούν να καταβάλλονται από τον οικείο Ο.Τ.Α., μετά από αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του.**

3. Το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των δημοτικών επιχειρήσεων με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού σταθμού, που έχουν λυθεί και τεθεί υπό εκκαθάριση μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, μπορεί να μεταφέρεται στον οικείο δήμο, εάν απασχολείτο πραγματικά στην επιχείρηση και ήταν εγγεγραμμένο στο Μητρώο Ανθρώπινου Δυναμικού Ελληνικού Δημοσίου, δυνάμει της υπ' αριθμ. 2/37345/0004/ 4.6.2010 κοινής υπουργικής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών (Β' 784), κατά την ημερομηνία λήξης της απόφασης λύσης. Για τη μεταφορά απαιτείται απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Το μεταφερόμενο προσωπικό κατατάσσεται σε προσωποπαγείς θέσεις αντίστοιχες των τυπικών του προσόντων, με απόφαση του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, λαμβανομένης υπόψη της προϋπηρεσίας του για τη βαθμολογική και μισθολογική του κατάταξη.

Άρθρο 32: Παροχή κινήτρων σε εργαζόμενους από Ο.Τ.Α. ορεινών και νησιωτικών περιοχών

Οι ορεινοί δήμοι του άρθρου 1 του ν. 3852/2010, οι δήμοι με πληθυσμό έως 30.000 κατοίκους των οποίων τουλάχιστον το 50% των δημοτικών ή κοινοτικών τους ενοτήτων χαρακτηρίζονται ως ορεινές στο Μητρώο Δήμων, Κοινοτήτων και Οικισμών της ΕΛ.ΣΤΑΤ., οι νησιωτικοί δήμοι με πληθυσμό μικρότερο των 18.000 κατοίκων, καθώς και τα Ν.Π.Δ.Δ. των δήμων αυτών, μπορεί να παρέχουν δωρεάν σίτιση και κατάλληλο κατάλυμα διαμονής στους υπαλλήλους τους, τους ιατρούς και νοσηλευτές του Κέντρου Υγείας, και των δημόσιων νοσοκομείων, το προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος, της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, του Ε.Κ.Α.Β., τους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων και τους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων. Για τις ανωτέρω παροχές απαιτείται να ληφθεί απόφαση από το οικείο Δημοτικό ή Διοικητικό Συμβούλιο, η οποία θα ειδικεύει τις παροχές κατά περίπτωση και το χρονικό διάστημα ισχύος αυτών, κατόπιν βεβαίωσης της ύπαρξης των ανάλογων πόρων από την οικονομική υπηρεσία του Ο.Τ.Α..

Τα ανωτέρω δεν ισχύουν για τους κατοίκους των περιοχών αυτών ή τους συζύγους τους ή τα ανήλικα τέκνα αυτών που έχουν την πλήρη κυριότητα ή την επικαρπία κατοικίας.

Ο υπολογισμός του πληθυσμού γίνεται, σύμφωνα με τα στοιχεία πραγματικού πληθυσμού της τελευταίας απογραφής της ΕΛ.ΣΤΑΤ..

Οι παροχές του πρώτου εδαφίου μπορούν να χορηγούνται, υπό τις ίδιες προϋποθέσεις, και από νησιωτικούς δήμους με πληθυσμό μεγαλύτερο των δέκα οκτώ χιλιάδων (18.000) κατοίκων, εφόσον αφορούν αποκλειστικά υπαλλήλους που υπηρετούν σε αυτοτελή νησιά που συνιστούν τοπικές κοινότητες αυτών. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής ισχύουν και για τους υπαλλήλους των Ο.Τ.Α. β' βαθμού που υπηρετούν στη γεωγραφική περιφέρεια των ως άνω δήμων, για τους οποίους η οικεία Περιφέρεια, ύστερα από απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου η οποία εκδίδεται κατόπιν βεβαίωσης της ύπαρξης ανάλογων πόρων από την οικονομική επιτροπή της Περιφέρειας, μπορεί να εξειδικεύει και να καταβάλει τις παροχές του πρώτου εδαφίου.

Άρθρο 33 Αντιμισθία Αντιδημάρχων - Αποζημιώσεις δημοτικών συμβούλων

1. Η παρ. 1 του άρθρου 92 του ν. 3852/2010, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 παρ. 3 του ν. 4051/ 2012 (Α' 40) και τροποποιήθηκε με το άρθρο 9 της από 31.12.2012 Π.Ν.Π. (Α' 256), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4147/2013 (Α' 98), αντικαθίσταται ως εξής: «Οι δήμαρχοι, οι αντιδήμαρχοι και οι πρόεδροι των δημοτικών συμβουλίων λαμβάνουν αντιμισθία, η οποία καταβάλλεται από το δήμο.».

2. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 92 του ν. 3852/2010, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 της από 31.12.2012 Π.Ν.Π., που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4147/2013, καταργείται.

3. Στο άρθρο 92 του ν. 3852/2010 προστίθενται παράγραφοι 9 και 10 ως εξής: «9. Τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου, πλην αυτών που λαμβάνουν αντιμισθία, δικαιούνται αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου και μέχρι τέσσερις (4) συνεδριάσεις το μήνα. Η ανωτέρω αποζημίωση δεν καταβάλλεται στους δημοτικούς συμβούλους που εκλέγονται: α) στους Δήμους των εκλογικών περιφερειών Α' και Β' Αθηνών, Α' και Β' Πειραιά και Α' Θεσσαλονίκης, β) στους λοιπούς Δήμους, εφόσον η κατοικία τους απέχει λιγότερο από 10 χλμ. από τη δημοτική ή τοπική κοινότητα που φιλοξενεί την έδρα του Δήμου. Η εξαίρεση της περίπτωσης α' δεν ισχύει για τους νησιωτικούς δήμους που υπάγονται διοικητικά στις περιφέρειες αυτές, στους οποίους εφαρμόζεται η ειδική εξαίρεση της περίπτωσης β'. Το ύψος της αποζημίωσης αυτής, για κάθε συνεδρίαση, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό που αντιστοιχεί στο 1% της αντιμισθίας του Δημάρχου Αθηναίων και βαρύνει τον προϋπολογισμό του οικείου Ο.Τ.Α.. Κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών.

Άρθρο 35: Επιβοήθηση έργου αιρετών ΑμεΑ

1. Η παρ. 4 του άρθρου 11 του ν. 4369/2016 (Α' 33) εφαρμόζεται και στα ΑμεΑ με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, τα οποία είναι αιρετοί σε Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού και στα οποία έχουν ανατεθεί αρμοδιότητες, με απόφαση του οικείου Δημάρχου ή Περιφερειάρχη, για όσο χρόνο διαρκεί η άσκηση αυτών των αρμοδιοτήτων τους.

2. Οι δαπάνες που προβλέπονται στην παρ. 4 του άρθρου 11 του ν. 4369/2016 βαρύνουν τον προϋπολογισμό του οικείου Ο.Τ.Α..

Άρθρο 38: Επανασύσταση θέσεων δημοσιογράφων στις Περιφέρειες

Σε κάθε Περιφέρεια συνιστώνται δύο (2) θέσεις δημοσιογράφων, με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου, που διαρκεί όσο και η θητεία του Περιφερειάρχη. Οι προσλαμβανόμενοι δημοσιογράφοι πρέπει να είναι είτε μέλη, αναγνωρισμένης στην Ελλάδα, επαγγελματικής δημοσιογραφικής οργάνωσης είτε να έχουν διετή τουλάχιστον προϋπηρεσία που αποδεικνύεται από την καταβολή των εισφορών τους στον οικείο ασφαλιστικό φορέα με την ιδιότητα του δημοσιογράφου. Για την πρόσληψη δεν τηρείται η διαδικασία έγκρισης της τριμελούς εξ Υπουργών Επιτροπής της ΠΥΣ 33/2006 (Α' 280), όπως ισχύει. Με τη λήξη της θητείας του Περιφερειάρχη, η σύμβαση λύεται αυτοδικαίως και αζημίως για την οικεία Περιφέρεια.

Άρθρο 97: Μέσα Ατομικής Προστασίας και μέτρα για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων στους Ο.Τ.Α.

1. Τα Μέσα Ατομικής Προστασίας (Μ.Α.Π.) και το γάλα των ετών 2012, 2013, 2014, 2015 και 2016, που προβλέπονται στην 53361/11.10.2006 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (Β'1503) και δεν έχουν χορηγηθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, αποτιμώνται σε χρήμα, σύμφωνα με την τιμή διαγωνισμού που προκηρύχθηκε ή άλλου διαγωνισμού προγενέστερων ετών που είχε λάβει χώρα για την προμήθεια των ίδιων ειδών και αποδίδονται με τις εξής προϋποθέσεις: α. να αναγνωρίζεται η οφειλή προς τον εργαζόμενο από τον οικείο Ο.Τ.Α, β. να υπάρχουν οι αντίστοιχοι κωδικοί και πιστώσεις στους προϋπολογισμούς των Ο.Τ.Α. των ετών καταβολής, γ. να μπορεί να πραγματοποιηθεί η καταβολή τους, σε έως και τριάντα έξι (36) μηνιαίες δόσεις. Οι δικαιούχοι, οι οφειλές, ο αριθμός των δόσεων, καθώς και οποιαδήποτε άλλη σχετική λεπτομέρεια καθορίζονται με απόφαση του οικείου Δημοτικού ή Διοικητικού Συμβουλίου κάθε Ο.Τ.Α., η οποία λαμβάνεται εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, δεν επιτρέπεται η αποτίμηση σε χρήμα των Μέσων Ατομικής Προστασίας (Μ.Α.Π.) και του γάλακτος που προβλέπονται στην κοινή υπουργική απόφαση της παραγράφου 1.

Άρθρο 98 Επίδομα επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας

1. Στους δικαιούχους του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, όπως αυτό είχε προβλεφθεί στο άρθρο 15 παρ. 1 του ν. 4024/2011 (Α' 226), εξακολούθησε να καταβάλλεται, σύμφωνα με το άρθρο 18 του ν. 4354/2015 (Α' 176), όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 54 του ν. 4384/2016 (Α' 78) και εξειδικεύθηκε, κατά

ποσό, ανά κατηγορία δικαιούχων και ως προς τους όρους και τις προϋποθέσεις καταβολής, με τις, κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων αυτών, εκδοθείσες και ισχύουσες αποφάσεις, προστίθενται οι μόνιμοι και δόκιμοι υπάλληλοι και οι υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, αορίστου και ορισμένου χρόνου, των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και των νομικών προσώπων αυτών, που υπάγονται στις ειδικότητες ή παρέχουν τις εργασίες που περιλαμβάνονται στις κατηγορίες της παραγράφου 2.

2. Στην κατηγορία Α' συμπεριλαμβάνεται το προσωπικό που απασχολείται σε συνεργεία απολύμανσης, οι απολυμαντές, οι εργάτες και τεχνίτες βιολογικού καθαρισμού, οι υδραυλικοί, τεχνίτες και εργάτες που απασχολούνται στην κατασκευή και συντήρηση δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης και τηλεθέρμανσης, στα αντλιοστάσια αποχέτευσης, το προσωπικό που απασχολείται στην εποπτεία καθαριότητας, το προσωπικό καθαριότητας εσωτερικών χώρων, το νοσηλευτικό προσωπικό, οι οδηγοί, χειριστές και εργάτες αποφρακτικών μηχανημάτων, οι εργάτες και τεχνίτες ψεκασμού, οι εργάτες κοπής ψηλών δένδρων, οι σιδεράδες - αλουμινάδες, καθώς και οι εργάτες καθαριότητας των δημοτικών νεκροταφείων. Στην κατηγορία Β' συμπεριλαμβάνονται οι μηχανοτεχνίτες, οι ηλεκτροτεχνίτες, οι βαφείς και οι φανοποιοί. Στην κατηγορία Γ' συμπεριλαμβάνεται το εποπτικό προσωπικό (μηχανικοί Π.Ε. και Τ.Ε.) που απασχολείται στις εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων.

3. Το ποσό του επιδόματος για τους ανωτέρω υπαλλήλους ορίζεται, ανά κατηγορία, ως εξής: α) Για την κατηγορία Α', σε εκατόν πενήντα (150) ευρώ μηνιαίως. β) Για την κατηγορία Β', σε εβδομήντα (70) ευρώ μηνιαίως. γ) Για την κατηγορία Γ', σε τριάντα πέντε (35) ευρώ μηνιαίως.

4. Το ανωτέρω επίδομα καταβάλλεται με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι οι δικαιούχοι αυτού προσφέρουν υπηρεσία με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση στους χώρους και στις ειδικότητες που δικαιολογούν την καταβολή του. Επίσης καταβάλλεται, για όσο διάστημα οι δικαιούχοι υπάλληλοι τελούν σε θεσμοθετημένες άδειες (κανονικές, συνδικαλιστικές, εκτός από τις περιπτώσεις πλήρους απαλλαγής από τα καθήκοντα ή την εργασία τους για συνδικαλιστικούς λόγους, ειδικές, εκπαιδευτικές μικρής διάρκειας έως δύο (2) μηνών, διευκόλυνσης υπαλλήλων με οικογενειακές υποχρεώσεις, μητρότητας και ανατροφής παιδιού), σε βραχυχρόνια αναρρωτική άδεια έως έξι (6) ημέρες κατ' έτος, καθώς και αναρρωτική άδεια που χορηγείται από δημόσια νοσοκομεία, κέντρα υγείας του Δημοσίου, πανεπιστημιακές κλινικές, νοσηλευτικούς σχηματισμούς φορέων κοινωνικής ασφάλισης και ιδιωτικές κλινικές, εφόσον έχει προηγηθεί νοσηλεία σε αυτές, η οποία αποδεικνύεται με σχετικά παραστατικά (εισαγωγή, εξιτήριο, σχετικές γνωματεύσεις). Για τη συνδρομή όλων των ανωτέρω προϋποθέσεων εκδίδεται κάθε μήνα βεβαίωση του οικείου προϊσταμένου, η οποία συνοδεύει τη μισθοδοτική κατάσταση. Σε περίπτωση απομάκρυνσης των υπαλλήλων για οποιονδήποτε λόγο από τα καθήκοντα, τις θέσεις,

τις συνθήκες εργασίας οι οποίες δικαιολογούν τη χορήγηση του επιδόματος, διακόπτεται ισοχρόνως η καταβολή του με ευθύνη του οικείου προϊσταμένου.

5. Δαπάνες για την καταβολή του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, σε όσους καθίστανται δικαιούχοι αυτού, σύμφωνα με την παράγραφο 1, θεωρούνται νόμιμες, εφόσον έχουν πληρωθεί οι προϋποθέσεις της παραγράφου 4.

6. Οι δικαιούχοι του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, σύμφωνα με διατάξεις νόμων και υπουργικών αποφάσεων που βρίσκονται σε ισχύ, δεν τίγονται.

Κεφάλαιο 3.2.

Άρθρο 46 Συμψηφισμός λειτουργικών δαπανών Ο.Τ.Α. και των Ν.Π.Δ.Δ. τους

Τα χρηματικά ποσά που αφορούν δαπάνες κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου και ύδρευσης των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου των Δήμων, συμπεριλαμβανομένων των σχολικών επιτροπών, τα οποία εξοφλούνται με οποιονδήποτε τρόπο σε βάρος του προϋπολογισμού του δήμου που τα έχει συστήσει, με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, παρακρατούνται και συμψηφίζονται με τους προς απόδοση από το δήμο προβλεπόμενους πόρους υπέρ αυτών. Συμψηφισμοί που διενεργήθηκαν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου σε εκτέλεση αποφάσεων δημοτικού συμβουλίου θεωρούνται ότι διενεργήθηκαν νόμιμα

Άρθρο 52 Ρυθμίσεις οφειλών προς Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού

1. Οφειλές προς τους δήμους και τα νομικά πρόσωπα αυτών που έχουν βεβαιωθεί ή που θα βεβαιωθούν έως και δύο (2) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος, μπορούν, κατόπιν αιτήσεως του οφειλέτη προς την αρμόδια για την είσπραξή τους υπηρεσία του οικείου δήμου ή του νομικού προσώπου αυτού, να ρυθμίζονται και να καταβάλλονται με απαλλαγή κατά ποσοστό από τις κατά Κ.Ε.Δ.Ε. προσαυξήσεις και τόκους εκπρόθεσμης καταβολής, καθώς και από τα πρόστιμα λόγω εκπρόθεσμης υποβολής ή μη υποβολής ή ανακριβούς δήλωσης ή λόγω μη καταβολής τέλους, ως εξής: α) αν εξοφληθούν εφάπαξ, με απαλλαγή κατά ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%), β) αν εξοφληθούν σε δύο (2) έως είκοσι τέσσερις (24) δόσεις, με απαλλαγή κατά ποσοστό ογδόντα τοις εκατό (80 %), γ) αν εξοφληθούν σε εικοσιπέντε (25) έως σαράντα οκτώ (48) δόσεις, με απαλλαγή κατά ποσοστό εβδομήντα τοις εκατό (70%), δ) αν εξοφληθούν σε σαράντα εννέα (49) έως εβδομήντα δύο (72) δόσεις, με απαλλαγή κατά ποσοστό εξήντα τοις εκατό (60%), ε) αν εξοφληθούν σε εβδομήντα τρεις (73) έως εκατό (100) δόσεις, με απαλλαγή κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%).

2. Στη ρύθμιση της παραγράφου 1 μπορούν, επίσης, να υπαχθούν και οφειλές που κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης: α) τελούν σε αναστολή, διοικητική ή εκ του νόμου ή β) έχουν υπαχθεί σε προηγούμενη ρύθμιση ή διευκόλυνση τμηματικής

καταβολής, η οποία είναι σε ισχύ, με απώλεια των ευεργετημάτων της προηγούμενης ρύθμισης και χωρίς η υπαγωγή τους να συνεπάγεται επιστροφή καταβληθέντων ποσών, γ) δεν έχουν βεβαιωθεί, λόγω του ότι εκκρεμεί για αυτές δικαστική αμφισβήτηση σε οποιοδήποτε βαθμό εφόσον, στην τελευταία περίπτωση, ο οφειλέτης παραιτηθεί από τα ασκηθέντα ένδικα βοηθήματα ή μέσα. Αν με το ένδικο βοήθημα είχε υποβληθεί και αίτημα συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς, η ανωτέρω παραίτηση καταλαμβάνει και το αίτημα αυτό. Βεβαίωση της γραμματείας του δικαστηρίου, όπου εκκρεμούσε η υπόθεση, ότι έχει υποβληθεί παραίτηση, επισυνάπτεται στην αίτηση υπαγωγής στην ρύθμιση.

3. Η αίτηση του οφειλέτη για την υπαγωγή στη ρύθμιση υποβάλλεται το αργότερο εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

4. Η ρύθμιση χορηγείται με απόφαση που εκδίδεται από τα αρμόδια κατά περίπτωση όργανα της παραγράφου 2 του άρθρου 170 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων.

5. Οι δόσεις είναι μηνιαίες και ισόποσες πλην της τελευταίας που μπορεί να είναι μικρότερη των υπολοίπων. Κάθε δόση πλην της τελευταίας δεν μπορεί να είναι μικρότερη των είκοσι (20) ευρώ.

6. Η ρυθμιζόμενη οφειλή εξοφλείται εφάπαξ ή η πρώτη δόση της καταβάλλεται εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την ημέρα υποβολής της αίτησης για υπαγωγή στη ρύθμιση, διαφορετικά η αίτηση θεωρείται ως μη υποβληθείσα. Οι επόμενες δόσεις καταβάλλονται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του αντίστοιχου μήνα, χωρίς να απαιτείται ιδιαίτερη ειδοποίηση του οφειλέτη.

7. Η καθυστέρηση καταβολής δόσης συνεπάγεται την επιβάρυνση αυτής με μηνιαία προσαύξηση 5% επί του ποσού της δόσης από την επομένη της ημέρας που όφειλε αυτή να καταβληθεί.

8. Εφόσον ο οφειλέτης, σε οποιοδήποτε στάδιο της ρύθμισης, εξοφλήσει εφάπαξ τις υπόλοιπες δόσεις των ρυθμισμένων οφειλών, παρέχεται απαλλαγή κατά ποσοστό επί του εναπομείναντος ποσού των προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής και των προστίμων, ίσο με αυτό που αντιστοιχεί στον αριθμό των μηνιαίων δόσεων που τελικά διαμορφώνεται, με αντίστοιχη τροποποίηση της απόφασης του αρμόδιου οργάνου της παραγράφου 4.

9. Κατά τη διάρκεια της ρύθμισης, εφόσον δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις δέσμευσης χορήγησης αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας από άλλη αιτία και ο οφειλέτης έχει καταβάλει: α) το πέντε τοις εκατό (5%) της ρυθμιζόμενης οφειλής του, για οφειλή μέχρι πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ, β) το δέκα τοις εκατό (10%) της ρυθμιζόμενης οφειλής του, για οφειλή από πέντε χιλιάδες και μηδέν ένα (5.000,01) μέχρι δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ, γ) το είκοσι τοις εκατό (20 %) της ρυθμιζόμενης οφειλής του, για οφειλή δέκα χιλιάδες (10.000,01) ευρώ και πάνω, ο δήμος προβαίνει σε εντολή άρσης της δέσμευσης αυτής προς την αρμόδια Δ.Ο.Υ. και σε εντολή για

επαναδέσμευση αυτής σε περίπτωση καθυστέρησης καταβολής έστω και μίας εκ των δόσεων. Με την καταβολή της πρώτης δόσης αναστέλλεται η λήψη αναγκαστικών μέτρων και η συνέχιση της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης επί κινητών ή ακινήτων με την προϋπόθεση ότι η εκτέλεση αφορά μόνο χρέη που ρυθμίζονται με τις διατάξεις αυτού του άρθρου. Η αναστολή αυτή δεν ισχύει για κατασχέσεις που έχουν επιβληθεί στα χέρια τρίτων ή έχουν εκδοθεί οι σχετικές παραγγελίες, τα αποδιδόμενα όμως ποσά από αυτές λαμβάνονται υπόψη για την κάλυψη δόσης ή δόσεων της ρύθμισης, εφόσον δεν πιστώνονται με άλλες οφειλές που δεν έχουν ρυθμιστεί. Στις περιπτώσεις του προηγούμενου εδαφίου είναι δυνατή κατόπιν αίτησης του οφειλέτη η άρση της κατάσχεσης στα χέρια τρίτων, εφόσον εξοφληθεί το 25% της οφειλής που έχει υπαχθεί στη ρύθμιση. Ποσά που αποδίδονται από επιβληθείσες κατασχέσεις στα χέρια τρίτων πέραν του ανωτέρω ποσοστού δεν επιστρέφονται. Αν ο οφειλέτης απολέσει το ευεργέτημα της ρύθμισης, τα μέτρα που έχουν ανασταλεί συνεχίζονται.

10. Η παραγραφή των οφειλών, για τις οποίες υποβάλλεται αίτηση υπαγωγής στη ρύθμιση, αναστέλλεται από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης αυτής και για ολόκληρο το χρονικό διάστημα που αφορά η ρύθμιση, ανεξαρτήτως καταβολής οποιουδήποτε ποσού και δεν συμπληρώνεται πριν παρέλθει ένα (1) έτος από την ημερομηνία καταβολής της τελευταίας δόσης αυτής.

11. Πρόσωπα που ευθύνονται, μαζί με τον οφειλέτη, για την καταβολή μέρους της οφειλής μπορούν να υπαχθούν στη ρύθμιση μόνο για το μέρος αυτό.

12. Η ρύθμιση της οφειλής καταργείται, με συνέπεια την υποχρεωτική άμεση καταβολή του υπολοίπου της οφειλής, σύμφωνα με τα στοιχεία της αρχικής βεβαίωσης και την άμεση επιδίωξη της είσπραξης του με όλα τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία μέτρα, εάν ο οφειλέτης: α) δεν καταβάλλει τρεις (3) συνεχόμενες δόσεις ή καθυστερήσει την καταβολή της τελευταίας δόσης για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών (3) μηνών, β) δεν υποβάλει στο δήμο τις προβλεπόμενες δηλώσεις για την επιβολή του τέλους επί των ακαθαρίστων εσόδων και του τέλους παρεπιδημούντων, μετά των περιοδικών δηλώσεων Φ.Π.Α. και του εκκαθαριστικού Φ.Π.Α., γ) έχει υποβάλει αναληθή στοιχεία προκειμένου να του χορηγηθεί η ρύθμιση.

Άρθρο 54 Τροποποίηση διαδικασίας επιβολής και είσπραξης προστίμων του άρθρου 21 του ν. 4039/2012

1. Στην περίπτωση ιδ' του άρθρου 1 του ν. 4039/2012 (Α'15) μετά τις λέξεις «και συγκεκριμένα οι υπάλληλοι της Ελληνικής Αστυνομίας», προστίθενται οι λέξεις «καθώς και της Δημοτικής Αστυνομίας».

2. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 4039/ 2012, μετά τον πίνακα, προστίθεται η φράση: «Τα ανωτέρω πρόστιμα αποτελούν έσοδο των δήμων στην περιφέρεια των οποίων διαπιστώνεται η παράβαση.».

3. Η παρ. 4 του άρθρου 21 του ν. 4039/2012 αντικαθίσταται ως εξής: «4. Κατά τη διαπίστωση της παράβασης αυτή βεβαιώνεται επί τόπου. Επί της πράξης βεβαίωσης της παράβασης αναγράφονται υποχρεωτικώς: α) η αρμόδια αρχή και η προθεσμία προσφυγής σε αυτή, σύμφωνα με την παράγραφο 5, β) η παράβαση και το άρθρο του νόμου στο οποίο αναφέρεται αυτή, γ) το ύψος του προστίμου, όπως αυτά αποτυπώνονται στον πίνακα του παρόντος άρθρου. Η πράξη βεβαίωσης της παράβασης επιδίδεται στον παραβάτη και αντίγραφο της βεβαίωσης παράβασης αποστέλλεται άμεσα στην αρμόδια, σύμφωνα με την παράγραφο 5, αρχή.»

4. Η παρ. 5 του άρθρου 21 του ν. 4039/2012 αντικαθίσταται ως εξής: «5. Ο παραβάτης έχει δικαίωμα να εμφανισθεί αυτοπροσώπως ή να υποβάλει έγγραφο υπόμνημα εντός προθεσμίας δέκα (10) εργάσιμων ημερών από τη βεβαίωση της παράβασης στον προϊστάμενο της κτηνιατρικής υπηρεσίας ή, όπου αυτή δεν υπάρχει, στον προϊστάμενο του γραφείου γεωργικής ανάπτυξης του δήμου, στα όρια του οποίου τελέστηκε η παράβαση και αν αυτή δεν υφίσταται, στον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της οικείας περιφερειακής ενότητας, προκειμένου να προβάλλει τις αντιρρήσεις του. Η απόφαση, με την οποία εξετάζονται οι αντιρρήσεις, πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένη, με αναφορά στα συγκεκριμένα περιστατικά και στοιχεία.»

5. Η παρ. 6 του άρθρου 21 του ν. 4039/2012 αντικαθίσταται ως εξής: «6. Αν δεν προβληθούν αντιρρήσεις ή αν απορριφθούν, εκδίδεται απόφαση επιβολής του προστίμου από τον προϊστάμενο της, σύμφωνα με την παράγραφο 5, αρχής. Αντίγραφο της απόφασης επιβολής προστίμου αποστέλλεται στον οικείο δήμο, προκειμένου να επιδιωχθεί η είσπραξή του. Το πρόστιμο καταβάλλεται μειωμένο κατά το μισό, μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση της απόφασης επιβολής προστίμου στον παραβάτη. Αν παρέλθει άπρακτη η ανωτέρω προθεσμία, το πρόστιμο βεβαιώνεται ολόκληρο από την ταμειακή υπηρεσία του Δήμου, προκειμένου να επιδιωχθεί η είσπραξή του, σύμφωνα με τις διατάξεις της Κ.Ε.Δ.Ε..»

6. Η παρ. 7 του άρθρου 21 του ν. 4039/2012 αντικαθίσταται, ως εξής: «7. Τα έσοδα από τα πρόστιμα του παρόντος νόμου εγγράφονται με τρόπο διακριτό στον προϋπολογισμό του δήμου και διατίθενται αποκλειστικά για τη βελτίωση των δημοτικών καταφυγίων και κτηνιατρείων και για την αντιμετώπιση των δαπανών που προκύπτουν από την εφαρμογή του νόμου αυτού.»

7. Η παρ. 9 του άρθρου 21 του ν. 4039/2012 καταργείται.

Άρθρο 55 Αποκατάσταση κοινόχρηστου χώρου από αυθαίρετη κατάληψη και προσωρινή αφαίρεση άδειας χρήσης κοινόχρηστου χώρου, σε περίπτωση καθ' υποτροπήν αυθαίρετης χρήσης από τον δικαιούχο

Η παρ. 8 του άρθρου 13 του από 20.10.1958 β.δ. (Α' 171), όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 50 παρ. 2 του ν. 4257/2014 (Α' 93), αντικαθίσταται ως εξής: «8. Για την αυθαίρετη χρήση κοινόχρηστων χώρων, των οποίων η παραχώρηση

της χρήσης έχει επιτραπεί με την απόφαση της παραγράφου 2, επιβάλλεται σε βάρος του παραβάτη, με απόφαση του δημάρχου, το αναλογούν τέλος και ισόποσο πρόστιμο. Με όμοια απόφαση επιβάλλεται πρόστιμο σε βάρος εκείνου που προβαίνει σε αυθαίρετη χρήση χώρου του οποίου η παραχώρηση της χρήσης δεν έχει επιτραπεί, ίσο με το διπλάσιο του μεγαλύτερου κατά τετραγωνικό μέτρο ποσού που καθορίστηκε με την απόφαση της παραγράφου 3 για τους χώρους για τους οποίους έχει επιτραπεί η παραχώρηση για όμοια χρήση.

Η αυθαίρετη χρήση του κοινόχρηστου χώρου διαπιστώνεται από το Δήμο ή τις Αστυνομικές Αρχές μετά από διενέργεια αυτοψίας. Στην οικεία έκθεση περιγράφονται αναλυτικά η κατάσταση του χώρου, οι επεμβάσεις που έχουν γίνει σε αυτόν, το είδος της χρήσης, και τα αντικείμενα που έχουν τοποθετηθεί, επισυνάπτεται δε σχετικό σχεδιάγραμμα και, αν απαιτείται, φωτογραφίες, ή ηλεκτρονικό αρχείο τους. Αντίγραφο της εκθέσεως παραδίδεται στον ενεργούντα την αυθαίρετη χρήση του χώρου αυτού ή θυροκολλείται στο κατάστημα σε κάθε άλλη περίπτωση. Παραλλήλως, επιδίδεται στον παραβάτη εντολή να άρει την αυθαίρετη κατάληψη του κοινόχρηστου χώρου, αφαιρώντας τα κάθε είδους αντικείμενα που έχουν τοποθετηθεί σε αυτόν μέσα σε επτά (7) ημέρες από την επομένη της επιδόσεως. Αν ο παραβάτης δεν συμμορφωθεί, τα εν λόγω αντικείμενα απομακρύνονται άμεσα από συνεργείο του Δήμου, ο οποίος μπορεί να ζητήσει, προς το σκοπό αυτό, την άμεση συνδρομή των Αστυνομικών Αρχών. Τα αντικείμενα που αφαιρούνται καταγράφονται σε ειδική έκθεση, η οποία υπογράφεται από τον επικεφαλής του συνεργείου του Δήμου που τα απομακρύνει και δεν επιστρέφονται αν προηγουμένως δεν καταβληθεί ειδικό πρόστιμο για τα έξοδα μεταφοράς και αποθηκεύσεως αυτών, το οποίο καθορίζεται με την απόφαση του δημοτικού συμβουλίου της παραγράφου 3. Αν το ανωτέρω ειδικό πρόστιμο δεν εξοφληθεί εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία της αφαίρεσης, τα αφαιρεθέντα αντικείμενα κατάσχονται άμεσα και μπορεί να διατίθενται, να εκποιούνται ή να καταστρέφονται από το Δήμο, σύμφωνα με το άρθρο 199 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων. Αν μετά την αφαίρεση των ανωτέρω αντικειμένων διαπιστωθεί δεύτερη παράβαση, αφαιρείται η άδεια χρήσης κοινόχρηστου χώρου για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών. Αν το ανωτέρω χρονικό διάστημα δεν συμπληρώνεται εντός του ημερολογιακού έτους που αφορά η άδεια χρήσης κοινόχρηστου χώρου, δεν χορηγείται στον παραβάτη νέα αντίστοιχη άδεια στο επόμενο ημερολογιακό έτος μέχρι συμπληρώσεως του χρονικού διαστήματος αυτού.».

Άρθρο 59 Βεβαίωση περί μη οφειλής Τ.Α.Π.

Σε περίπτωση μεταβίβασης της κυριότητας των πάσης φύσεως ακινήτων για οποιαδήποτε αιτία και προ της υπογραφής του συμβολαίου οι πωλητές οφείλουν να προσκομίζουν στον συμβολαιογράφο βεβαίωση του οικείου Ο.Τ.Α. στην Περιφέρεια του οποίου κείται το ακίνητο, από την οποία να προκύπτει ότι δεν οφείλεται τέλος ακίνητης περιουσίας, άλλως το συμβόλαιο μεταβίβασης είναι άκυρο, ελέγχεται δε ο

συμβολαιογράφος που το συντάξε. Η παρ. 3 του άρθρου 44 του ν. 4262/2014 (Α' 114) καταργείται.

Άρθρο 62 Τέλος επί των ακαθαρίστων εσόδων καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος

Η περίπτωση β' της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 339/ 1976 (Α'136), όπως αντικαταστάθηκε με το εδάφιο β' του άρθρου 3 του ν. 658/1977 (Α' 214), την παρ. 6 του άρθρου 26 του ν. 1828/1989 (Α' 2) και το εδάφιο α' του άρθρου 20 του ν. 2539/1997 (Α' 244), αντικαθίσταται ως εξής: «β) Επιβάλλεται υπέρ των δήμων, στην περιφέρεια των οποίων ισχύει το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων τέλος σε ποσοστό μηδέν κόμμα πέντε τοις εκατό (0,5%) στα ακαθάριστα έσοδα των: α) κάθε είδους, μορφής και ονομασίας καταστημάτων, στα οποία πωλούνται για κατανάλωση εντός των χώρων δραστηριοποίησης του καταστήματος ή σε πακέτο, φαγητά, ποτά, καφές, αναψυκτικά, γαλακτοκομικά προϊόντα και γλυκίσματα, εφόσον διαθέτουν πάγκους ή τραπεζοκαθίσματα, β) ζυθοπωλείων και μπαρ, ανεξαρτήτως ιδιαίτερης ονομασίας και κατηγορίας και γ) καντινών. Στο ανωτέρω τέλος υπάγονται και τα κέντρα διασκέδασης και τα καταστήματα των πιο πάνω περιπτώσεων που λειτουργούν μέσα σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, κάθε λειτουργικής μορφής και κατηγορίας, τα καταστήματα των πιο πάνω περιπτώσεων που λειτουργούν μέσα σε εμπορικά κέντρα, καθώς και στα οργανωμένα τμήματα των SUPERMARKETS και των πολυκαταστημάτων, στα οποία πωλούνται έτοιμα φαγητά. Επί των εσόδων των επιχειρήσεων Καζίνο και των επιχειρήσεων που λειτουργούν εντός Καζίνο το ανωτέρω τέλος επιβάλλεται σε ποσοστό δύο τοις εκατό (2%). Προκειμένου για νυχτερινά κέντρα, αίθουσες χορού και άλλα καταστήματα με ποτά και θέαμα, καφωδεία, κέντρα διασκέδασης και χορευτικά κέντρα με μουσική το ανωτέρω τέλος επιβάλλεται σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%). Στους δήμους στην περιοχή των οποίων δεν ισχύει το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων το ανωτέρω τέλος μπορεί να επιβάλλεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Αν σε τμήμα δήμου ισχύει το σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων ειδικά και μόνο για το τμήμα αυτό εφαρμόζονται οι ανωτέρω παράγραφοι του παρόντος άρθρου.

Το ανωτέρω τέλος μπορεί να επιβάλλεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου και στις παρακάτω κατηγορίες καταστημάτων: α. τουριστικών ειδών, β. ειδών λαϊκής τέχνης, γ. ενθυμίων και δώρων, δ. ενοικίασεως σκαφών αναψυχής τοπικού χαρακτήρα, θαλάσσιων ποδηλάτων, ιστιοσανίδων, ειδών χρησιμοποιούμενων στην παραλία, ε. ειδών που χρησιμοποιούνται στη θάλασσα από τους λουόμενους, στ. ειδών «σπορ», «σκι» και «ορειβασίας», ζ. σχολών εκμάθησης θαλάσσιων σπορ και εκμάθησης καταδύσεων, η. ενοικιάσεις αυτοκινήτων, μοτοποδηλάτων και ποδηλάτων. Σε περίπτωση διάθεσης προϊόντων και υπηρεσιών στο πλαίσιο άσκησης πολλαπλών οικονομικών δραστηριοτήτων από τα ανωτέρω καταστήματα, για τον προσδιορισμό του οφειλόμενου τέλους λαμβάνονται υπ' όψιν τα ακαθάριστα έσοδα, τα οποία προέρχονται μόνο από τη λιανική πώληση των προϊόντων και των

υπηρεσιών που emπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος άρθρου, όπως αυτά προκύπτουν από την δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 6 του ν. 1080/1980 και τα εκκαθαριστικά σημειώματα του Φ.Π.Α.. Το τέλος βαρύνει τον πελάτη και αναγράφεται ξεχωριστά στα εκδιδόμενα κατά τις κείμενες διατάξεις στοιχεία, εισπράττεται δε από αυτόν που εκδίδει το λογαριασμό, ο οποίος υποχρεούται να το καταβάλει στο οικείο δημοτικό ταμείο.».

2. Η διάταξη του άρθρου 20 του ν. 2539/1997 καταργείται.

Άρθρο 63 Δικαιώματα χρήσης πόσιμου ύδατος

1. Η περίπτωση β' της παρ. 3 του άρθρου 12 του από 24.9/20.10.1958 β.δ. (Α'171), όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την παρ. 14 του άρθρου 57 του ν. 2218/1994 (Α' 90), συμπληρώθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 29 του ν. 3448/2006 (Α'570) και αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 4255/2014 (Α' 89), αντικαθίσταται ως εξής: «β. Να καταβάλει υπέρ του Δήμου για τις ποσότητες νερού που emφιαλώνονται δικαίωμα επί της συνολικής αξίας των αντίστοιχων πωλήσεων, όπως προκύπτουν από τα λογιστικά αρχεία (βιβλία και στοιχεία) της οντότητας και τα αποτελέσματα του ελέγχου από τη φορολογική αρχή. Η αξία των προϊόντων που διατίθενται δωρεάν υπολογίζεται με τιμή αναφοράς τη μέση τιμή πώλησης αυτών. Το ύψος του δικαιώματος καθορίζεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, σε ποσοστό από τρία (3) τοις χιλίοις έως πέντε (5) τοις χιλίοις και από τρία (3) τοις χιλίοις έως και τρεισήμισι (3,5) τοις χιλίοις, όταν γίνεται πρόσμιξη του νερού με χυμούς. Είναι δυνατός ο καθορισμός ποσοστού δικαιώματος εκτός των προαναφερθέντων ποσοστών με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν. 4368/2016 (Α' 21), η οποία εκδίδεται μετά από πρόταση του Δημοτικού Συμβουλίου, εφόσον μεταβληθούν σημαντικά, για οποιοδήποτε λόγο τα στοιχεία με τα οποία αρχικώς διαμορφώθηκαν. Όταν το νερό που διατίθεται ανήκει σε Δήμους, το ύψος του δικαιώματος καθορίζεται ελεύθερα με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.».

2. Η περίπτωση γ' της παρ. 3 του άρθρου 12 του β.δ. 24.9/ 20.10.1958, αντικαθίσταται ως εξής: «γ. Το αντιστοιχούν, σύμφωνα με τα ανωτέρω, ποσό του δικαιώματος καταβάλλεται από τον υπόχρεο στο οικείο δημοτικό ταμείο μέσα στο πρώτο δεκαήμερο του επόμενου μήνα από την έκδοση των παραστατικών πωλήσεων. Σε περίπτωση μη καταβολής ή ελλιπούς ή εκπρόθεσμης καταβολής του δικαιώματος επιβάλλεται σε βάρος του υπόχρεου, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, το αναλογούν δικαίωμα, προσαυξημένο με ισόποσο πρόστιμο. Η δημοτική αρχή υποχρεούται να διεξάγει ελέγχους περί της κανονικής έκδοσης του σχετικού παραστατικού και της καταβολής του δικαιώματος.».

Άρθρο 65 Διευκόλυνση της εισπραξης ιδίων εσόδων των Ο.Τ.Α.

1. Η παρ. 3 του άρθρου 261 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «3. Οι δήμοι μπορούν να ζητούν από τις αρμόδιες υπηρεσίες, συμπεριλαμβανόμενης της εταιρείας

«ΕΘΝΙΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ Ανώνυμη Εταιρεία» («ΕΚΧΑ Α.Ε.») και των αρμοδίων υπηρεσιών της Φορολογικής Διοίκησης, στοιχεία που αφορούν στην ακίνητη περιουσία και στο εισόδημα των υπόχρεων, εντός των ορίων της διοικητικής τους Περιφέρειας. Οι αρμόδιες Υπηρεσίες υποχρεούνται να παρέχουν ατελώς στους δήμους τα στοιχεία που ζητούνται, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους και της δικαιοδοσίας τους, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της σχετικής αίτησης από το Δήμο.».

2. Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης γ' της παρ.1 του άρθρου 43 του ν. 3979/2011 (Α'138) αντικαθίσταται, ως εξής: «Ο διαχειριστές του δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και οι προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας υποχρεούνται να διαβιβάζουν αμελλητί τα ανωτέρω στοιχεία τιμολόγησης και εν γένει τα δεδομένα των υπόχρεων που τηρούνται για τη συνείσπραξη των ποσών της περίπτωσης β' προς τους οικείους δήμους.».

Άρθρο 66 Παραχώρηση χρήσης πλατειών και άλλων κοινόχρηστων χώρων έναντι τέλους, χωρίς δημοπρασία

Στην παρ. 10 του άρθρου 13 του από 24.9/20.10.1958 β.δ., προστίθενται εδάφια δεύτερο και τρίτο ως εξής: «Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου μπορεί να προβλέπεται ποιοι από τους ανωτέρω χώρους κατ' εξαίρεση παραχωρούνται και χωρίς διενέργεια δημοπρασίας για πρόσκαιρη χρήση που δεν υπερβαίνει τις δέκα (10) μέρες και αφορά αποκλειστικώς τη διεξαγωγή εκδηλώσεων κοινωνικής αλληλεγγύης ή δράσεων τουριστικής, πολιτιστικής, καλλιτεχνικής ή δημόσιας εμπορικής προβολής. Με όμοια απόφαση ορίζονται οι ειδικότεροι όροι και η διαδικασία για την παραχώρηση της χρήσης των εν λόγω κοινόχρηστων χώρων, καθώς και το ύψος του τέλους, το οποίο εξαρτάται και από τον κοινωφελή ή μη χαρακτήρα της εκδήλωσης.».

Άρθρο 134 Εκποίηση υλικών που προέρχονται από τη διαχείριση των Αστικών Στερεών Αποβλήτων και βιοαποβλήτων

1. Οι δήμοι, τα νομικά πρόσωπα αυτών που ασκούν αρμοδιότητες αποκομιδής και διαχείρισης αποβλήτων, καθώς και οι Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, δύνανται να εκποιούν με τη διαδικασία της δημοπρασίας, όπως αυτή ορίζεται στις διατάξεις του π.δ. 270/1981 (Α' 77) τα υλικά ή και την τυχόν παραγόμενη ενέργεια που προέρχονται από τη χωριστή συλλογή, την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, την επεξεργασία και ανάκτηση των Αστικών Στερεών Αποβλήτων (ΑΣΑ) και των βιοαποβλήτων μετά από απόφαση του οικείου δημοτικού ή διοικητικού συμβουλίου.

2. Για το σκοπό της παραγράφου 1 του παρόντος, συντάσσεται έκθεση από την Επιτροπή Εκτίμησης του εκάστοτε φορέα, σχετική με τις ποσότητες και τα χαρακτηριστικά των προς διάθεση υλικών ή και της τυχόν παραγόμενης ενέργειας και τον καθορισμό του ελάχιστου ορίου της πρώτης προσφοράς ανά υλικό. Στην περίπτωση που δεν υφίσταται το κατάλληλο προσωπικό για τη συγκρότηση της

Επιτροπής, αυτή συγκροτείται στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 99 και 100 του ν. 3852/2010 (Α' 87).

3. Τα έσοδα από την εκποίηση των υλικών ή και της τυχόν παραγόμενης ενέργειας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο οικείο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων, που προέρχονται από τη διαδικασία της παραγράφου 1 του παρόντος, διατίθενται αποκλειστικά για την ενίσχυση της χωριστής συλλογής των Αστικών Στερεών Αποβλήτων και των βιοαποβλήτων και εν γένει για δαπάνες της υπηρεσίας καθαριότητας και φωτισμού, για τα νομικά πρόσωπα στα οποία τέτοια υπηρεσία υφίσταται.

Άρθρο 135 Τροποποίηση άρθρου 82 του β.δ. 24.9/1958 περί απαλλαγών από δημοτικούς και κοινοτικούς φόρους, τέλη, δικαιώματα και εισφορές

Η παρ. 2 του άρθρου 82 του β.δ. 24.9/1958, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: «2. Από τα ανταποδοτικά τέλη, που επιβάλλουν οι δήμοι δεν απαλλάσσονται αυτοί που αναγράφονται στην περίπτωση γ' της προηγούμενης παραγράφου, καθώς και το ελληνικό δημόσιο από το τέλος ύδρευσης, το τέλος αποχέτευσης, το τέλος χρήσεως υπονόμου και το ειδικό τέλος κύκλου νερού.».

Κεφάλαιο 3.3.

Άρθρο 69 Καθολική διαδοχή Ν.Π.Δ.Δ. σε Ο.Τ.Α. α' βαθμού

Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 3 ου άρθρου 241 του ν. 3463/2006 αντικαθίσταται ως εξής: «Από την έναρξη ισχύος της πράξης κατάργησης του νομικού προσώπου, τα κινητά και ακίνητα περιουσιακά του στοιχεία περιέρχονται αυτοδικαίως στο δήμο που το συνέστησε, ο οποίος υπεισέρχεται ως καθολικός διάδοχος σε όλα τα εμπράγματα και ενοχικά δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτού. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται αυτοδικαίως από το δήμο ή κατά του δήμου χωρίς καμία ειδικότερη διατύπωση από μέρους του για τη συνέχιση και χωρίς να επέρχεται βίαιη διακοπή της δίκης. Εντός ενός (1) μηνός από την έναρξη ισχύος της ανωτέρω πράξης, ο δήμος συστήνει επιτροπή για τη διενέργεια απογραφής των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάζονται σε αυτόν από το καταργούμενο νομικό πρόσωπο. Η έκθεση απογραφής εγκρίνεται από το Δημοτικό Συμβούλιο και αποστέλλεται στον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης για την έκδοση διαπιστωτικής πράξης. Η απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης συνοδευόμενη από απόσπασμα της εγκεκριμένης έκθεσης απογραφής που περιγράφει τα αποκτώμενα κατά κυριότητα από το δήμο ακίνητα, καθώς και τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων, καταχωρείται ατελώς στα οικεία βιβλία μεταγραφών του αρμόδιου υποθηκοφυλακείου ή κτηματολογικού γραφείου.».

Άρθρο 70 Συγκρότηση Επιτροπής Εκτίμησης Ακινήτων στις Περιφέρειες

Η προβλεπόμενη από την παρ. 4 του άρθρου 13 του π.δ. 242/1996 (Α' 179) επιτροπή μπορεί να συσταθεί και ανά Περιφερειακή Ενότητα, έπειτα από σχετική απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου. Αποφάσεις συγκρότησης επιτροπών ανά Περιφερειακή Ενότητα, οι οποίες εκδόθηκαν, πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος, θεωρούνται νόμιμες.

Άρθρο 71 Μεταβίβαση σχολικών ακινήτων στους Δήμους

Ακίνητα, χαρακτηρισμένα, μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, στα οικεία ρυμοτομικά σχέδια, ως κατάλληλα για την κάλυψη αναγκών σχολικής στέγης, τα οποία με οποιονδήποτε τρόπο περιήλθαν στις πρώην Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και ανήκουν πλέον στις περιφέρειες κατά κυριότητα, χωρίς να έχουν ανεγερθεί σε αυτά σχολικές μονάδες, λόγω της μεταβίβασης της σχετικής αρμοδιότητας στους οικείους δήμους, μεταβιβάζονται αυτοδικαίως στους δήμους, στην τοπική αρμοδιότητα των οποίων ανήκουν, κατόπιν έκδοσης σχετικής διαπιστωτικής πράξης από τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με την οποία μεταγράφονται ατελώς στα βιβλία μεταγραφών του οικείου Υποθηκοφυλακείου ή Κτηματολογικού Γραφείου. Σχολικές μονάδες, που βρίσκονται στο στάδιο της ανέγερσης, μεταβιβάζονται στους οικείους δήμους μαζί με τον εξοπλισμό τους, αμέσως μόλις αποπερατωθούν και παραληφθούν νομίμως, με όμοια διαπιστωτική πράξη.

Άρθρο 72 Προθεσμία μεταγραφής αποφάσεων για ακίνητη περιουσία δημοσίων σχολείων

Η μεταγραφή των αποφάσεων της παρ. 1 του άρθρου 274 του ν. 3463/2006 (Α' 114), εφόσον δεν έχει συντελεστεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, γίνεται ατελώς, ύστερα από αίτημα του αρμόδιου δήμου, στα οικεία άμισθα ή έμμισθα υποθηκοφυλακεία και κτηματολογικά γραφεία, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Άρθρο 73 Παραχώρηση χρήσης δημοτικών ακινήτων σε Περιφέρειες

Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 185 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Με όμοια απόφαση επιτρέπεται να παραχωρείται δωρεάν η χρήση δημοτικών ακινήτων στην Περιφέρεια, στα όρια της οποίας βρίσκονται, για την εξυπηρέτηση αναγκών της τελευταίας που προάγουν την ανάπτυξη της περιοχής, καθώς και για την ανάπτυξη κοινών, κοινωφελών για τις τοπικές κοινωνίες, δράσεων.»

Κεφάλαιο 3.4.

Άρθρο 43 Χρήση «Τερματικών αποδοχής καρτών πληρωμών και μέσων πληρωμής με κάρτα»

1. Η παρ. 1 του άρθρου 26 του ν. 3979/2011 (Α' 138) αντικαθίσταται ως εξής: «1. Επιτρέπεται η είσπραξη ειδικών φόρων, παραβόλων, τελών ενσήμων, χαρτοσήμων, προστίμων και εν γένει η οικονομική εκκαθάριση οφειλών φυσικών προσώπων και Ν.Π.Ι.Δ. προς φορείς του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, καθώς και τους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού με χρέωση τραπεζικών λογαριασμών ή λογαριασμών πληρωμής που τηρούν οι υπόχρεοι ή με χρέωση καρτών πληρωμής που έχουν εκδοθεί στο όνομά τους.».

2. Η καταβαλλόμενη εφεξής ή η τυχόν καταβληθείσα μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος από τους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού προμήθεια προς τους οικείους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών για τη χρήση «Τερματικών αποδοχής καρτών πληρωμών και μέσων πληρωμών» (P.O.S), καθώς και για τη μεταφορά χρημάτων μέσω λογαριασμών πληρωμών με υπηρεσίες τύπου web-banking, θεωρείται νόμιμη, εφόσον έχει υπογραφεί η σχετική σύμβαση με τους οικείους νομίμως αδειοδοτημένους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών του ν. 3862/2010, που πληρούν τις προβλέψεις της παρ. 1 του άρθρου 62 του ν. 4170/2013, κατόπιν απόφασης του αρμόδιου οργάνου των ανωτέρω φορέων και των Ο.Τ.Α., σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Άρθρο 51 Διευκόλυνση πληρωμής βοηθημάτων

Στην παρ. 2 του άρθρου 202 του ν. 3463/2006 (Α' 114) προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής: «Τα βοηθήματα αυτά είναι αφορολόγητα, δεν υπόκεινται σε οποιαδήποτε κράτηση, δεν κατάσχονται ούτε συμψηφίζονται με ήδη βεβαιωμένα χρέη προς Δημόσιο, ασφαλιστικά ταμεία, Ο.Τ.Α. και νομικά πρόσωπα αυτών ή πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζονται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε άλλης παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα.».

Άρθρο 52 Ρυθμίσεις οφειλών προς Ο.Τ.Α. α' βαθμού (παρατίθεται ανωτέρω στο Κεφάλαιο 3.2)

Άρθρο 53 Επέκταση ρύθμισης

Στο άρθρο 167 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής: «4. Ειδικότερες διατάξεις νόμου και οι κατ' εξουσιοδότηση αυτών εκδοθείσες αποφάσεις περί παράτασης της προθεσμίας ή αναστολής της καταβολής χρεών προς το Δημόσιο λόγω εξαιρετικών περιστάσεων εφαρμόζονται αναλογικά και για τις οφειλές προς τους Δήμους και τα νομικά πρόσωπα αυτών.».

Άρθρο 57 Δημοτικός Φόρος Δωδεκανήσου

Στην παράγραφο 9 της υποπαραγράφου Δ.12 του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α' 94) προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Βεβαιωμένες οφειλές από τον καταργούμενο φόρο και συναφείς κυρώσεις διαγράφονται, κατόπιν διαπιστωτικής απόφασης του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου.».

Άρθρο 60 Απαλλαγή από Τ.Α.Π.

1. Η παρ. 7 του άρθρου 24 του ν. 2130/1993 (Α' 62) αναριθμείται σε 7.Α.
2. Στην παρ. 7 του άρθρου 24 του ν. 2130/1993 η φράση «Επίσης απαλλάσσονται του ανωτέρω τέλους:» αντικαθίσταται ως εξής: «Β. Επίσης απαλλάσσονται του ανωτέρω τέλους:».
3. Στο τέλος της παρ. 7.Β του άρθρου 24 του ν. 2130/ 1993 προστίθεται περίπτωση ε' ως εξής: «ε) Τα ακίνητα για τα οποία υφίσταται απαγόρευση οποιασδήποτε χρήσης, σύμφωνα με τον ισχύοντα Πολεοδομικό Σχεδιασμό, ιδίως ρυμοτομικό βάρος, ρυμοτομική απαλλοτριώση, δέσμευση ακινήτου για κοινωφελή ή κοινόχρηστο σκοπό ή για λόγους προστασίας μνημείων και αρχαιοτήτων, ιδίως αρχαιολογική δέσμευση για ανασκαφές, κήρυξη αρχαιολογικού χώρου, καθώς και για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος, που έχει επιβληθεί από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, αποκλειστικά κατά το μέρος για το οποίο υφίσταται η ως άνω απαγόρευση.».
4. Βεβαιωμένες οφειλές από Τέλος Ακίνητης Περιουσίας που έχει επιβληθεί σε ακίνητα για τα οποία υφίσταται απαγόρευση οποιασδήποτε χρήσης, σύμφωνα με τον ισχύοντα Πολεοδομικό Σχεδιασμό, ιδίως ρυμοτομικό βάρος, ρυμοτομική απαλλοτριώση, δέσμευση ακινήτου για κοινωφελή ή κοινόχρηστο σκοπό ή για λόγους προστασίας μνημείων και αρχαιοτήτων, ιδίως αρχαιολογική δέσμευση για ανασκαφές, κήρυξη αρχαιολογικού χώρου, καθώς και για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος, που έχει επιβληθεί από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης και συναφείς κυρώσεις διαγράφονται, κατά το μέρος στο οποίο υφίσταται η ως άνω απαγόρευση, κατόπιν διαπιστωτικής απόφασης του οικείου δημοτικού συμβουλίου.».

Άρθρο 67 Καταβολή οφειλών από προσκυρώσεις και ρυμοτομήσεις

1. Η παρ. 11 του άρθρου 26 του ν. 1828/1989 (Α'2) αντικαθίσταται ως εξής: «11. Ο δήμος υποχρεούται να βεβαιώνει και να εισπράττει από τους υπόχρεους σε καταβολή αποζημίωσης, λόγω προσκύρωσης ή ρυμοτόμησης εκτάσεων, σε εφαρμογή του σχεδίου πόλεως, το ποσό που κατέβαλε για λογαριασμό τους στους δικαιούχους της αποζημίωσης. Η εξόφληση των οφειλών της παραγράφου αυτής γίνεται ατόκως σε ισόποσες μηνιαίες δόσεις, σε διάστημα μέχρι δεκαπέντε (15) ετών που ορίζεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Το ποσό της κάθε δόσης επιβαρύνεται, λόγω εκπρόθεσμης καταβολής, σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων. Σε περίπτωση εφάπαξ καταβολής ολόκληρου του ποσού της οφειλής παρέχεται έκπτωση είκοσι τοις εκατό (20%).».
2. Οφειλές προς δήμους από την εφαρμογή της παρ. 11 του άρθρου 26 του ν. 1828/1989 που έχουν βεβαιωθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, ανεξαρτήτως αν έγινε η όχι διακανονισμός της εξόφλησής τους σε δόσεις, απαλλάσσονται από το νόμιμο τόκο και από κάθε άλλη προσαύξηση. Οι τόκοι και οι λοιπές προσαυξήσεις που έχουν εισπραχθεί συμψηφίζονται στο κεφάλαιο της κύριας

οφειλής. Για το συμψηφισμό γίνεται νέα βεβαίωση και διακανονισμός εξόφλησης, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της ίδιας παραγράφου, όπως τροποποιείται με το παρόν άρθρο και παύει κάθε διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης επί κινητών ή ακινήτων. Τόκοι που έχουν βεβαιωθεί αυτοτελώς, για δόσεις που έχουν εξοφληθεί άτοκα στο παρελθόν, διαγράφονται.

Άρθρο 78 Κάλυψη από Ο.Τ.Α. δαπανών ταφής θανόντων και ανακομιδής οστών οικονομικά αδύναμων προσώπων

Οι δαπάνες για ταφή και ανακομιδή των οστών προσώπων τα οποία εν ζωή βρίσκονταν σε οικονομική αδυναμία ή είχαν την ιδιότητα πρόσφυγα ή είχαν αιτηθεί την αναγνώριση της ιδιότητας αυτής μπορούν να καλυφθούν από το δήμο ή, σε περίπτωση μη ύπαρξης σχετικών πιστώσεων του δήμου, από την περιφέρεια εντός των διοικητικών ορίων των οποίων πραγματοποιείται η ταφή ή ανακομιδή, μετά από αιτιολογημένη απόφαση του οικείου δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου και εφόσον υποβληθεί δήλωση των οικείων του θανόντος περί αδυναμίας κάλυψης της σχετικής δαπάνης ή εφόσον διαπιστωθεί ότι δεν υφίστανται ή δεν ανευρίσκονται οικείοι του θανόντος που μπορούν να αναλάβουν τη δαπάνη.